روزنامه اقتصادی صبح ایران

"جهان صنعت" به شما قدرت تحلیل و پیش‌بینی می‌دهد

ISSN 2252-0767

w w w . j a h a n e s a n a t . i r

شنبه ۱۶ فروردین ۱۳۹۹ ■ ۱۰ شعبان ۱۴۴۱ ■ ۴ آوریل ۲۰۲۰

سال شانزدهم ■ شماره ۴۴۳۳ ■ ۱۲ صفحه ■ نسخه الکترونیکی

دستورات روحانی برای مقابله با کرونا

کمک به کسب‌وکارهای آسیب‌دیده

۲

سخنگوی وزارت بهداشت:

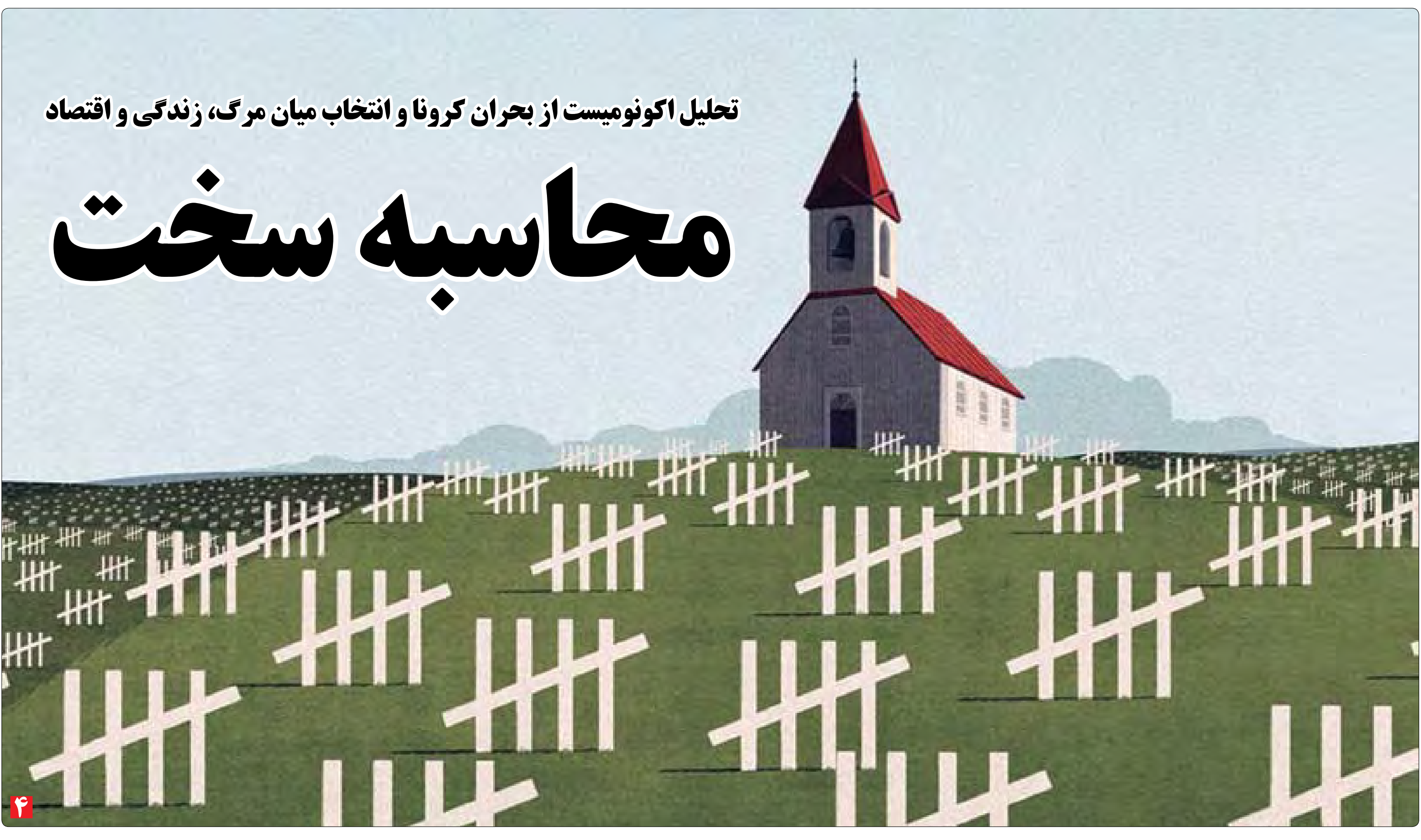
آغاز به کار مشاغل ممنوع است

۱۱

بازی ترامپ در بازار انرژی با مهره عربستان و روسیه

شطرنج نفتی

۸

تحلیل اکونومیست از بحران کرونا و انتخاب میان مرگ، زندگی و اقتصاد

محاسبه سخت

۴

سرمقاله

جهان درهم‌تنیده انسانی آرزویی بیش نیست

نـادر کریمی‌جونی– بیمـاری کووید ۱۹ برخی گفتمان‌ها و پارادایم‌های جهانی را تغییر داده اسـت. در این میان برخی جامعه‌شناسان انسان‌گرا و سیاستمداران اروپایی معتقدند که این بیماری و شیوع ویروس کرونا باعث شده پارادایم ملی‌گرایی و محصور شدن در دولت‌های ملی به چالش کشـیده شود و درهم‌تنیدگی انسانی در جهـان با ظرفیت تمام خود را به جامعه جهانی و از آن مهم‌تر به سیاستمداران و سیاستگذاران کشورها تحمیل کند. از جمله این سیاستمداران مسوول پیشین سیاست خارجی اتحادیه اروپا، فدریکا موگرینی است.

ادامه در همین صفحه

یادداشت

پشت پرده توافق نفتی

محمدعلی خطیبی*

بـازار نفت کـه چندی پیـش با آغـاز جنگ نفتی میان عربسـتان و روسیه با افت شـدید قیمت‌ها مواجه شـده بود، بار دیگر با شیوع ویروس کرونا و کاهش فعالیت‌های اقتصادی به بحران بی‌سابقه‌ای کشانده شده است. قیمت نفت از زمان شکست توافق اوپک‌پلاس و ...

۸

دیدگاه

رانت دارو گریبان کرونا را گرفت؟!

دکتر مریم‌سادات خرمگاه*

براساس گزارش بیمارستان جان هاپکینـز آمریکا تاکنون ۴۴/۲۶۴ نفر در دنیا در اثر ابتلا بـه بیماری کوویـد ۱۹ (کرونا ویروس) جان خود را از دسـت داده‌اند و تنها ۱۸۵/۵۴۱ نفر از مجموع ۸۸۷/۰۶۷ مورد ابتلا به این بیماری در دنیا، بهبود یافته‌اند. این در حالی است که بسیاری از محققان اپیدمیولوژیک در دنیا معتقدند میزان واقعی شیوع و مرگ ناشی از این بیماری به طور قابل توجهی بیشتر از این ارقام است و برخی کشورها به دلایل مختلفی از جمله جلوگیری از فروپاشی اقتصادی و جنبش‌های اجتماعی در حال دسـتکاری و کم‌جلوه دادن آمار و ارقام واقعی خود هستند. در چنین شرایطی معرفی هر چه سـریع‌تر گزینه‌های درمانی در اولویت کاری صنایع بیوتکنولوژی و کادر پزشکی دنیا قرار گرفته است و دولتمردان، سیاستمداران و سرمایه‌گذاران دنیا با تمام توان، برای کنترل این بیماری پاندمی که تبعات گسترده‌ای در نظام اقتصادی و اجتماعی دنیا داشته است با سیاست‌های ارائه شده از سوی جامعه پزشکی همسو شده‌اند. این در حالی است که نه تنها شاهد عدم شفافیت دولتمردان در کشـورمان ایران هستیم بلکه ضعف مدیریت کلان در کشور، گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر ایجاد رانت و تبعیض و مهم‌تر از همه وقت کشی در تامین و توزیع هر چه سریع‌تر گزینه‌های درمانی بیماری کرونا در نظام سلامت کشور را مطرح کرده است.

در روزهای اخیر مجادله میان پزشـکان با وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو بر سر تجویز دارویی با نام ژنریک Favipiravir جهت درمان بیماران مبتلا به کرونا در کشور بالا گرفته است. دکتر محمدرضا هاشمیان متخصص مراقبت‌های ویژه بیمارستان مسیح دانشوری و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با انتشار ویدئویی ضمن اعتراض به سیاست‌های وزارت بهداشت در خصوص عدم ارائه داروی Favipiravir عنوان کرده است که طبق بررسی‌های انجام شده در این بیمارستان که از روزهای ابتدایی گسترش بیماری کرونا خط مقدم درمان این بیماری در کشور بوده است، این دارو در درمان بیماران موثر است. وی ضمن ابراز نگرانی از مرگ بیماران، وزارت بهداشت را مسوول تامین دارو دانست و گفت باید داروی Favipiravir در بخش مراقبت‌های ویژه و خارج از بخش برای بیماران تجویز شود. وی با بی‌اهمیت دانستن تاییدیه FDA (سازمان غذا و داروی آمریکا) برای این دارو عنوان می‌کند بسیاری از داروهایی که در ایران مصرف می‌شود تاییدیه سازمان غذا و داروی آمریکا را ندارند و در این شرایط بحرانی مسوولیت تجویز این دارو با جامعه پزشکی است که در تماس مستقیم با بیماران است. وزارت بهداشت اما در واکنش به انتشار این ویدئو، در تاریخ ۱۲ فروردین طی نامه‌ای (متن نامه در پیوست آمده است) به دکتر علیرضا زالی رییس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ضمن ابراز تاسف، موانع مطرح‌شده در راه خدمت‌رسانی به مردم در این ویدئو را غیرواقعی دانسته و از برخورد قانونی با این مورد و موارد مشابه خبر داده است. این در حالی است که دکتر قانعی رییس کمیته علمی کرونا در کشور وقایع رخ داده را شفاف‌سازی کرده و عنوان می‌کند در تاریخ ۲ فروردین ۹۹ دکتر مهرعلیان مدیرکل اداره دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو طی نامه‌ای دستور ارسـال ۱۵ هزار قرص Favipiravir (قرص‌های ۲۰۰ میلی‌گرمی و بسته‌بندی ۴۰ عددی با تاریخ ساخت ۲۰۲۰/۲/۱۶) کارخانه چینی Hisun را به دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله داده است. وی در این نامه از این دانشگاه درخواست کرده است تدوین و اجرای طرح کارآزمایی بالینی داروی Favipiravir را در دستور کار قرار دهد.

ادامه در صفحه ۱۱

ادامه سرمقاله

جهان درهم‌تنیده انسانی آرزویی بیش نیست

این سیاستمدار در مقاله‌ای که اخیرا منتشر کرده، گفته است که شیوع این ویروس باعث شده تا مردم نسبت به آسیب دیدن همسـایه خود- چه همسایه شهری و چه همسایه کشوری- بی‌تفاوت نمانند. وی می‌افزاید: به همین دلیل دنیای انسـان‌ها بیش از پیش در هم تنیده شده و انسان‌ها در کنار هم قرار گرفته و وابسته به هم شده‌اند. او از این مساله نتیجه گرفته است که دنیای پسا کرونا، دنیایی متفاوت و انسانی‌تر خواهد بود.

اما دست‌کم مشاهده‌های عینی در جهان و آنچه در واقعیت مشاهده می‌شود با آنچه سیاستمداران انسان‌گرای اروپایـی می‌گویند تفـاوت دارد. در وهلـه اول موضوع قرنطینه کشوری بهانه‌ای شد تا انسان‌ها ارتباط خود را با کشورهای دیگر به حداقل ممکن تقلیل دهند. در این‌باره شهروندان کشورها از دولت‌های خود می‌خواهند تا ورود اتباع یا ساکنان دیگر کشورها را ممنوع سازند. در واقع این رفتار تایید می‌کند که برای شهروندان یک کشور اولویت، خودشان و هموطنان‌شان است که باید در برابر بیماری و دریافت ویروس مصون بمانند و چندان اهمیتی ندارد که در سایر کشورها و مناطق جهان چه می‌گذرد. اینکه ژاپن از ورود مسافران یک کشتی به خاک خود جلوگیری کرد و حتی اجازه درمان بیماران این کشتی را در خاک خود نداد و اینکه در کشور خودمان بزرگ‌ترین اتهام به دولت انتقال مسافران چینی با هواپیماهای ایرانی است نشان می‌دهد که جان دیگران در مقابل جان خود و هموطنان برای شـهروندان کشورها اهمیت چندانی ندارد. این امر عین ملی‌گرایی اسـت که افرادی مانند موگرینی آرزوی تغییر آن را دارند. در عین حال سیاسـتمداران کشورها تصریح می‌کنند که چندان مهم نیست چند نفر و یا چند کشور با این بیماری درگیر شده‌اند و بیماری تا چه حدی جان شـهروندان دیگر کشورها را به خطر انداخته باشد. آنچه مهم اسـت این است که بیماری در همان منطقه، کشـور و یا شـهر محصور و محدود و از گسترس آن به مناطق دیگر جلوگیری شود. این توصیه که البته براساس توصیه‌ها و نظریات کارشناسـی و پزشکی است در ذات خود رفتارهای ملی‌گرایی و احساسات ملی‌گرایانه را چه در مورد شهروندان و چه در مورد دولت‌های ملی ترویج و تقویت می‌کند. اما اگر انحصار شهروندان در محدوده‌های جغرافیایی براسـاس توصیه‌ها و دسـتورهای پزشـکی توجیه‌پذیر باشد، محدودیت‌هایی که در مورد تبادل کمک میان کشورها اعمال می‌شود و اولویت دادن به حفاظت از جان هموطنان در مقابل کمک به سایر کشورها و ملت‌ها حتی براساس توصیه‌های پزشکی نیز توجیه‌پذیر نیست. طی دو ماه گذشته حتی کشورهای توسعه‌یافته و ثروتمند نیز از ارسـال کمک به کشورها و جوامع فقیر خودداری کرده‌اند. سیاستمداران انکار یا پنهان نمی‌کنند که آنچه برایشان اولویت دارد، نه وضعیت کشورهای همسایه و یا فقیر که وضعیت جامعه کشور و شهروندان خودشان است. در این زمینه حتی ارسال کمک‌های دارویی و تجهیزاتی مرتبط با بیماری کووید ۱۹ از سـوی کشورهای جوامع دیگر تقریبا به حداقل ممکن کاهش یافته و مدیران ارشد کشورها تلاش می‌کنند دارایی‌ها و توانمندی‌های خود را صرف تامین سلامتی شهروندان‌شان کنند. حتی کشورهای توسعه‌یافته‌ای که از جهت ابتلا و مرگ ناشی از ابتلا به ویروس کرونا در موقعیت‌های خوب و اطمینان‌بخش قرار دارند مانند سوییس، فنلاند و نروژ تمایل زیادی به اعطای کمک به سـایر کشـورها و ملت‌ها نداشته و ندارند. این بی‌توجهی عمدی در مدیران و رهبران کشـورهای عضو اتحادیه اروپا، چنان رواج یافته و با اصرار دنبال می‌شـود که اعتراض سایر اعضای اتحادیه اروپا را برانگیخته است. شهروندان کشورهایی نظیر اسپانیا و ایتالیا می‌گویند چرا اتحادیه اروپا در این دوران سـخت به کمک آنان نیامده است؟ البته مقامات اتحادیه در مقابل وعده داده‌اند که در بهبود اقتصادی پساکرونا به کمک کشورهای آسیب‌دیده خواهند شـتافت. از آن بدتر، گزارش‌های تاییدشـده در خصوص تصاحب و یا سرقت تجهیزات پزشکی کشورهای دیگر از سـوی مقامات یا کشـورهایی اسـت که مدعی انسـان‌گرایی و رعایت حقوق انسان‌ها هستند. در واقع اگر آنچه موگرینی و همفکرانش می‌گویند صحیح باشد هیچ‌یک از این رویدادهای شگفت‌انگیز نباید رخ دهد. نهاد کمک‌های دارویی سازمان پزشکان بدون مرز (MSF)، تایید می‌کند که نیازهای زیـادی در زمینه کمک‌های دارویی و تجهیزات پزشـکی در آسیا (مانند افغانستان)، آمریکای لاتین و آفریقا وجود دارد که بی‌پاسخ مانده است. جالب است که کشورهای عضو اتحادیه اروپا که در اردوگاه سیاسی غرب قرار دارند به جای دریافت کمک از همفکران خود، از کشورهایی نظیر کوبا، روسیه و چین کمک دریافت کرده‌اند که شگفت‌آور به نظر می‌رسد.

خبر بدتر برای همفکران موگرینی و انسان‌گرایان اروپایی، اینرسی ملی‌گرایی در میان مردم و دولتمردان کشورهاست که ممکن است رفتارهای ملی‌گرایانه و اولویت دادن به خود را برای مدت‌ها در میان دولت‌های ملی رایج نگه دارد. در واقع بحران‌هایی این‌گونه احساسات ملی‌گرایانه را نه فقط در یک کشور که در میان دولتمردان نیز تقویت و ترویج می‌کند و شـعار «نخست خودم و هموطنانم» را در میان جوامع تحکیم می‌کند. به این ترتیب جهان درهم‌تنیده انسانی، آن‌طور که سیاستمداران انسان‌گرا با خوش‌بینی می‌گویند تنها روی کاغذ و در گفتارهای آرزومندانه محقق خواهد شد ولی نشانه‌هایی از آن در دنیای واقعی به چشم نخواهد خورد.

نگاه

فاز جدید منازعه ایران و آمریکا در عراق

دکتر صلاح‌الدین هرسنی*

فاز جدیدی از منازعه ایران و آمریکا در عراق آغاز شـده و این منازعه در شـرایطی است که هر دو کشـور در تب کرونا می‌سوزند. آن‌گونه که از برخی شواهد و نشانه‌ها پیداست، شروع این منازعه جدید را باید در ادامه تنش‌های میان آمریکا و شبه‌نظامیان شیعی وابسته به ایران از جمله کتائب حزب‌الله و حشدالشعبی در طی یک ماه گذشته دانست. البته برخی از تحرکات جدید آمریکا مانند استقرار سامانه موشکی پاتریوت در پایگاه‌های خود در عراق نیز ممکن است بر شدت این منازعه جدید بیفزاید.

در نگاه آمریکا، این تحرکات جدید همان اقدامات پیشگیرانه لازمی است که قرار است از آن کشور برای محافظت از نیروهـای خود در برابر حملات احتمالی ایـران و مجموعه‌های تحـت ائتلاف آن یعنی کتائب حزب‌الله و نیروهای حشـد الشعبی استفاده کند. این اقدامات پیشگیرانه نیز ناشی از هراسی است که آمریکا در قبال واکنش و اقدام متناسب قطعی ایران دارد، چراکه واشنگتن به این باور رسیده است که ایران نمی‌تواند اقدام آمریکا در واقعه ترور سردار سلیمانی را بی‌پاسخ بگذارد. بنابراین آمریـکا دیر یا زود باید منتظر تلافی ایران به همراهی کتائب حزب‌الله و نیروهای حشدالشعبی باشد. حال در این منازعه جدیدی که میان ایران و آمریکا در عراق آغاز شده است، مساله نه وضعیت تنازعی و جنگ نیابتی میان ایران و آمریکا بلکه مسـاله آن اسـت که مقامات عراق جهت جلوگیری از یک دور دیگر از نظم آنارشـی و برقراری بی‌ثباتی، راضی نیستند که ایران و آمریکا از خاک کشورشان برای اهداف و مقاصد نظامی خود استفاده کنند، چراکه به این باور رسیده‌اند که هم ایران و هم آمریکا در عراق منافع دارند و منافع آنها هم اساسا ناهمگن و متضاد است به این معنی که ایران در عراق و مشخصا با همراهی مجموعه‌های تحت ائتلاف خود یعنی کتائب حزب‌الله و نیروهای حشـد الشعبی قصد ضربه زدن به منافع آمریکا و متحدانش در عراق دارد و آمریکا نیز با نقش و جایگاه‌یابی و همچنین نفوذ منطقه‌ای ایران در عراق و حتی در سایر کانون‌های بحران یعنی یمن، سوریه و لبنان موافقتی ندارد، بنابراین در نگاه آمریکا، حضور مداوم و درازمدت ایران در عراق می‌تواند یک تهدید دائم و جدی برای منافع آمریکا و متحدانش باشد. تحت این شرایط تقاضای مقامات عراق آن است که از تنش‌آفرینی در کشورشان و به تبع آن در منطقه اجتناب شود، چراکه ظرفیت‌های تنازعی ایران و آمریکا بسیار جدی و حتی غیرقابل کنترل و هم به آن حد رسیده است که بخواهد تبدیل به یک جنگ فراگیر و ویرانگر آن هم در روزگاران تلخ کرونایی شود. حال با همه هشدارهایی که مقامات عراق در جلوگیری از یک جنگ پرشدت به ایران و آمریکا داده‌اند اما به نظر نمی‌رسد که خواست و تقاضای مقامات عراق بتواند تاثیری در تصمیمات این دو کشور داشته باشد و هم ایران و هم آمریکا تمایلی به عقب‌نشینی و انصراف از مواضع تقابلی خود در شرایط کنونی ندارند. البته در این میان میل و انگیزه آمریکا در ورود به این منازعه جدید به مراتب بیشتر از ایران است چراکه برای آمریکا در شرایط حاضر خیلی مهم است که برای محافظت از نیروهای خود در عراق، هم ایران را در عراق مهار کند و هم برای تضمین آینده مناسبات خود در منطقه، عراق را از زیر نفوذ ایران خارج کند. آمریکا برای نیل به این منظور دست به یک تاکتیک زده است و قبل از آنکه بخواهد از نیروهای خود در برابر پاسخ و اقدام متقابل ایران و مجموعه‌های تحت ائتلافش محافظت کرده باشد، برخی از نیروهای نظامی خود را از پایگاه‌های القائم و القیاره به پایگاه عین‌الاسد انتقال داد. به نظر می‌رسد انتقال این نیروها به پایگاه عین‌الاسد با دو هدف صورت گرفته است. اولین هدف، مصونیت و استقرار آنها در پایگاه عین‌الاسد آن هم برای آماده شدن برای یک دوره پرتنش دیگر با ایران در عراق است. هدف دوم آمریکا نیز آن است تا با فراهم‌سازی برخی از شرایط راهبردی، گزینه موردنظر خود یعنی عدنان زرفی را برای تشکیل دولت آینده به عراق تحمیل کند. به این ترتیب و با مقدماتی که آمریکا برای مهار ایران در عراق انجام داده است و در آینده نیز انجام خواهد داد، به نظر می‌رسد هر گونه حصول نتیجه موردنظر آمریکا در عراق بسته به همراه شدن مقامات فعلی عراق با تحرکات آمریکاست. با توجه به شرایطی که در عراق جاری است به نظر نمی‌رسد تحرکات آمریکا علیه ایران در عراق معطوف به نتیجه شود، چراکه گروه‌های شیعی از جمله جریان صدر و حشدالشعبی دارای نفوذ در عراق هستند که در اساس موافقتی با حضور آمریکا در عراق ندارند. از طرف دیگر مقامات عراق مایل نیستند که خاک کشورشان در روزگاران پساداعش و در عصر ظهور نیروها و هویت‌های متعارض و در شرایط کنونی نیز در هجوم کرونا، دستخوش تنش، بی‌ثباتی و هرج و مرج شود.

* کارشناس مسائل بین‌الملل

S.Harsani.k@gmail.com

مخالفت مدیران مسوول روزنامه‌ها با توقف چاپ کاغذی

دیوار کوتاه مطبوعات

گروه فرهنگ و هنر– با توجه به شیوع کرونا در کشـور و توصیه وزارت بهداشـت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر فاصله‌گذاری اجتماعی، موضوع انتشار نشریات کاغذی به منظور بررسی و تصمیم‌گیری در دستور کار کمیته اطلاع‌رسانی و مدیریت جو روانی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا قرار گرفت.

۱۲

«جهان صنعت» دلایل تضاد تصمیمات متولیان ستاد کرونا مبنی بر بازگشایی صنایع را بررسی کرد

دست صنعت زیر ساطور کرونا

گـروه صنعت– روز گذشـته قائم مقام وزیر صنعت، معـدن و تجارت در نامـه‌ای خطاب به روسای سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب کرمان با عنوان اینکه در سال جهش تولید تعطیلی واحدهای تولیدی توجیه‌پذیر نیست خواستار بازگشایی صنایع و ...

۷

سازمان غذا و دارو مقصر حذف تولیدکنندگان اتانول از چرخه فعالیت

رانت کرونایی

جهان‌صنعت‌نیوز– با تشـدید بیماری کرونا و ضرورت افزایش ظرفیت تولید الکل و مواد ضدعفونی‌کننده و بهداشتی، شاهد حضور برخی از شرکت‌های شوینده و بهداشتی در چرخه تولید این محصولات با تغییر خطوط تولیدی هستیم ...

۱۱

دلایل انتقاد فولادسازان نسبت به مصوبات ستاد تنظیم بازار بررسی شد

نگرانی از مدیریت دولتی

گروه معدن– در آخرین روزهای سال گذشته اعضای انجمن فولاد ایـران در نامه‌ای خطاب به داریوش اسـماعیلی، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعمال نظر وزارتخانه در مصوبات سـتاد تنظیم بازار مبنی بر تامین اسلب مورد نیاز کارخانه‌های ...

۷

یادداشت

ویروس کرونا و بنگاه‌های اقتصادی کوچک

ولی‌اله آقابارزاده*

سرانجام پس از گذشت بیـش از ۴۰ روز از شـیوع ویروس کرونا آرام‌آرام موج نگرانی‌هـا از پیامدهـای اقتصـادی آن هر روز افزایـش می‌یابد. افزایش مبتلایـان به ویروس کرونـا و آثار مخربی که بر اقتصاد کشـور می‌گـذارد از جنبه‌های متفاوتی قابلیـت نگـرش دارد. از آنجا که ایـن ویروس قابلیـت پخش و انتشـار سراسـری دارد و توان درگیر کردن تمام فعالیت‌های اقتصادی کشـور را در بخش‌هـای مختلف که بـا مردم در ارتباط است و توان تحت‌تاثیر قرار دادن و لطمه زدن به بنگاه‌های کوچک را دارد از این حیث بسیار حائز اهمیت است؛ کسب‌وکارهایی مانند گردشگری، رستوران‌ها، کافی‌شـاپ‌ها، باشگاه‌های ورزشی، مراکز خرید، سـینماها، هتل‌ها، مراکز فرهنگی، حمل‌ونقل و از همه مهم‌تر تولیدکنندگان کوچک که بخش عظیمی از اشـتغال کشور را تشکیل می‌دهد. بنگاه‌های کوچکی که بر اثر عدم فروش محصولات‌شان بر اثر شیوع ویروس کرونا تقریبا به تعطیلی کامل رسـیده‌اند و مسـاله مهم نیز همین اسـت. بخش برنامه و بودجـه دولت در تمامیت نگرش خود بخش زیادی از نگاه خود را معطوف به اشـتغال‌هایی که در دید عموم مردم اسـت، قرار داده است و بنگاه‌های کوچک که به صورت تولیدکنندگان مواد اولیه برای شرکت‌ها و یا بنگاه‌های بزرگ‌تر هستند دیده نشده و یا بسیار کمتر دیده شده است. به عنوان مثال می‌توان از تولیدکنندگان مواد اولیه پوشاک نام برد که برای تولید یک دست لباس نیاز به تولید بیش از ۱۰ تکه دارند که هر یک از این تکه‌ها در یک کارگاه کوچک تولید می‌شود که اکنون این کارگاه‌ها یا بنگاه‌های کوچک تعطیل شده‌اند که بسیاری از کارگران آنها نه بیمه داشته‌اند که اکنون بتوانند از بیمه بیکاری استفاده کنند و نه کارفرمایان توانمند از نظر مالی داشته‌اند که توان پرداخت چندین ماه حقوق دوران بیکاری را داشته باشند و امروز این بخـش کارگری با چالـش بزرگی به نام بیکاری و عدم تامین هزینه‌هـای روزمره زندگی روبه‌رو هستند. از دیگر عوارض این ویروس بسته شدن مرز کشـورها به روی یکدیگر است که خود این موضوع بر واردات مواد اولیه و صادرات محصولات تولیدی تاثیرگذار است که این مساله باعث عدم توان فعالیت شرکت‌های بزرگ مانند لوازم‌خانگی، بخش صنعت و... است که مجبور به تعدیل نیرو می‌شـود و شـاید در ماه‌های ابتدایی شیوع این بیماری این موضوع اتفاق نیفتد اما به مرور زمان این موضوع به دلیل عدم توانایی مالی ...

ادامه در صفحه ۳

جهان صنعت
سال شانزدهم ■ شنبه ۱۶ فروردین ۱۳۹۹ ■ شماره ۴۴۳۳

دولت

دستورات روحانی برای مقابله با کرونا

کمک به کسب‌وکارهای آسیب‌دیده

رییس‌جمهور در تماس‌های تلفنی با هفت عضو کابینه و رییس کل بانک مرکزی، دستوراتی را درباره موضوعات مختلف و به ویژه مبارزه و مدیریت بیماری کرونا و ارزیابی دقیق طرح فاصله‌گذاری اجتماعی صادر کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، حسن روحانی دیروز در تماس با سعید نمکی و عبدالرضا رحمانی‌فضلی وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کشور دستور داد به سرعت از روند اجرا و میزان تاثیر و موفقیت طرح فاصله‌گذاری اجتماعی، ارزیابی‌های دقیقی تهیه کنند تا در جلسه ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا برای هر گونه تصمیم‌گیری درباره روند مدیریت و پیشبرد مبارزه با کرونا مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

جلسه آتی ستاد ملی مبارزه با بیماری کرونا قرار است فردا برگزار شود.

رییس‌جمهور در گفت‌وگوهایی با محسن حاجی‌میرزایی و منصور غلامی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری نیز برای انجام بررسی‌های دقیق جهت طراحی و تدوین پروتکل‌های بهداشتی در دوره بازگشایی مجدد مدارس، دانشگاه‌ها، مراکز علمی و آموزشی و خوابگاه‌ها و نحوه اجرای این پروتکل‌ها دستوراتی صادر کرد.

روحانی همچنین به جمشید انصاری معاون رییس‌جمهور و رییس سازمان اداری و استخدامی کشور نیز دستور داد دستورالعملی را برای طراحی، تدوین و اجرای پروتکل‌های بهداشتی در محیط‌های سازمان‌ها و ادارات دستگاه‌های دولتی آماده کند.

رییس‌جمهور در تماس با بیژن زنگنه وزیر نفت نیز در خصوص تامین انرژی و فعالیت موثر در تولیدات پتروشیمی و فضای جهانی نفت و موضوعات پیرامون این موضوع، دستوراتی را صادر کرد.روحانی به محمدباقر نوبخت معاون رییس‌جمهور و رییس سازمان برنامه‌وبودجه کشور نیز دستور داد در خصوص اختصاص ۷۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات به رسته‌های مختلف شغلی و گروه‌های واجد شرایط تعریف‌شده از طرف ستاد اقتصادی دولت، سریعا روندی طراحی و به مرحله اجرا گذاشته شود.

رییس‌جمهور همچنین در گفت‌وگوی تلفنی با عبدالناصر همتی رییس کل بانک مرکزی در جریان برنامه‌های بانک مرکزی برای اعطای اعتبار ۷۵ هزار میلیارد تومانی برای کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از شیوع کرونا و شیوه اجرای آن قرار گرفت.

رییس‌جمهور بر ضرورت حمایت هرچه سریع‌تر از واحدهای تولیدی وخدماتی آسیب‌دیده تاکید و از خدمات بانک مرکزی و نظام بانکی خصوصا کارکنان شعب بانک‌ها در این روزهای سخت قدردانی کرد.

در این گفت‌وگوی تلفنی همتی، رییس‌جمهور را در جریان برنامه‌های بانک مرکزی برای تامین ارز سامانه نیما و مدیریت بازار ارز در روزهای آتی قرار داد.

بررسی احتمال افزایش تنش‌های ایران و آمریکا در گفت‌وگو با سیدجلال ساداتیان

ترامپ احتیاط می‌کند

آرزو فرشید– منتظر خروج نیروهای آمریکایی از عراق بودیم اما این‌طور که به نظر می‌رسد خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم! اخراج آمریکایی‌ها از منطقه همیشه خواست ایران بوده و بعد از ترور سردار سلیمانی نیز بیش از قبل مورد تاکید قرار گرفته است. مصوبه پارلمان عراق در این رابطه نیز نویدبخش تحقق این رویا بود اما حقیقت انگار چیز دیگری است. افزایش تحرکات آمریکا در این کشور طی هفته‌های اخیر گمانه افزایش تنش‌های بین ایران و آمریکا را جدی‌تر کرده است. رسانه‌های غربی همچون گاردین و نیوزویک ادعای اخیر ترامپ درباره طراحی ایران برای حمله در عراق را مسبب افزایش تنش‌ها می‌دانند.

رییس‌جمهور آمریکا مدعی «حلقه‌های نیابتی ایران» به نظامیان آمریکایی در عراق است و می‌گوید ارتش کشورش در صورت تداوم این رویه، حملات مستقیم‌تری را در دستور کار قرار می‌دهد. او در صفحه توئیترش با مطرح کردن این ادعا که «بر اساس اطلاعات موجود و باوری که وجود دارد، ایران یا حلقه‌های نیابتی آن در حال برنامه‌ریزی برای یک حمله مخفیانه علیه نظامیان آمریکا یا دارایی‌های آن در عراق هستند»، گفت: اگر این اتفاق بیفتد، ایران واقعا هزینه گزافی خواهد پرداخت.»

وی همچنین در کنفرانس خبری روز چهارشنبه خود به تهران پیام داد که در حملات خود تجدید نظر کند و تاکید کرد که این یک هشدار حمله نیست

پاسخ تهران به این پیام اما کاملا روشن بود. حتی پیش از بیان این حرف‌ها دیده بودیم که امیر پوردستان رییس مرکز مطالعات راهبردی ارتش در گفت‌وگویی تاکید کرد: اگر آمریکایی‌ها در عراق دست از پا خطا کنند، پاسخ به آنها منحصر به جغرافیای عراق نخواهد شد و هر جا که منافع آمریکایی‌ها باشد ممکن است هدف قرار گیرد. نیروهای مسلح و جبهه مقاومت آمادگی لازم را دارند و در صورتی که دشمن دست از پا خطا کند، قطعا با پاسخ کوبنده و پشیمان‌کننده نیروهای مقتدر نظام و جبهه مقاومت روبه‌رو خواهد شد.

محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان نیز در مقابل این ادعاها ساکت نماند و در صفحه توئیتر خود نوشت: «توسط آتش‌افروزان جنگ گمراه نشو، دوباره، دونالد ترامپ، ایران دوستانی دارد؛ کسی نمی‌تواند میلیون‌ها «حلقه نیابتی» داشته باشد. برخلاف آمریکا که به طور مخفیانه دروغ گفته، تقلب کرده و ترور می‌کند، ایران فقط، آشکارا، اقداماتی دفاعی دارد. ایران هیچ جنگی را آغاز نمی‌کند، اما به آنها که این کار را می‌کنند، درس‌هایی می‌دهد.»

ادعای توام با تهدید ترامپ صرفا با پاسخ تهران همراه نبود و با هشدار قانونگذاران آمریکایی نیز روبه‌رو شد. گروه هشت نفره‌ای از سناتورهای دموکرات آمریکایی که توضیحات رده‌بالایی را درباره اطلاعات نظامی دریافت می‌کنند، در تاریخ ۲۷ مارس سال جاری در نامه‌ای از دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا خواستند پیش از دستور حمله به ایران یا هر گونه اقدام دیگری که ممکن است منجر به جنگ شود، با کنگره مشورت کند. این قانونگذاران اخبار رسانه‌ها را در نظر داشتند که نشان می‌داد دولت آمریکا برای اقدامی نظامی آماده می‌شود.

این نامه که به مشاهده شبکه سی‌بی‌اس نیز رسیده است، هشدار می‌دهد که برای دولت آمریکا الزامی قانونی وجود دارد تا ریاست کنگره را از گسترش بالقوه تنش نظامی مطلع کند. نامه این گروه از سناتورهای آمریکایی توسط نانسی پلوسی رییس مجلس نمایندگان آمریکا، چاک شومر رییس اقلیت سنا، آدام شیف مسوول کمیته اطلاعاتی و مارک وارنر معاون این کمیته امضا شده است.

این قانونگذاران آمریکایی همچنین با اشاره به اقدام دولت این کشور در به شهادت رساندن سردار قاسم سلیمانی طی یک حمله پهپادی در عراق، اظهار کردند که این دولت تا امروز تا حد زیادی در عمل به این تعهدات قانونی موفق نبوده است.

تحلیلگران در ایران اما به اندازه رسانه‌های غربی بابت ادعای آمریکا نگران نشده و افزایش تنش‌ها را محتمل نمی‌دانند. دلیل‌شان نیز آن است که ترامپ و حامیانش از تبعات افزایش تنش‌ها و احتمالا درگیری گسترده و نظامی مطلع هستند و می‌دانند که این امر برایشان نتیجه خوشایندی نخواهد داشت بنابراین پا از حیطه دیپلماسی عمومی و تهدید حاکمیت در عراق فراتر نمی‌گذارند.

خلاصه کلام اینکه کارشناسان، دیپلمات‌ها و رسانه‌ها در ایران روی محافظه‌کاری ترامپ که ناشی از در پیش بودن انتخابات است، حساب کرده‌اند. سیدجلال ساداتیان یکی از همین تحلیلگران است که در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» ادعاها و تهدیدات اخیر ترامپ را در راستای اعمال فشار بر عراق دانست.

■ **برخی تحلیلگران و رسانه‌های غربی ادعای اخیر ترامپ و پاسخ ایران را عامل افزایش تنش‌ها میان ایران و آمریکا در عراق دانسته‌اند. نظر شما چیست؟**

از ۱۰ روز قبل که اولین نشانه‌های این تحرکات دیده شد گفتم و هنوز هم باور دارم که آمریکایی‌ها در حال اجرای نوعی دیپلماسی و سیاست عمومی هستند. در واقع می‌خواهند از راه نظامی سیستم حاکمیتی عراق را تهدید می‌کنند که اگر به حرف آنان گوش ندهند ممکن است جنگی بر آنان تحمیل شود و تبعات این جنگ به ایران نیز سرایت کند. اصل قضیه اما خود سیستم حاکمیتی و دولت عراق است که تحت فشار قرار گرفته است. آمریکایی‌ها به دنبال نخست وزیری زرفی هستند و مخالفان نیز نعیم السهیل را معرفی کرده‌اند. آمریکا برای آنکه مخالفانش به هدف نرسند به تحرکات نظامی پرداخت. الان در مجموعه نیروهای آمریکایی دو دیدگاه وجود دارد. آقای ترامپ شخصا و برخی از مشاوران او موافق شروع جنگ نیستند زیرا می‌دانند که اگر جنگی آغاز شود در صورت کوتاه‌مدت و مقطعی بودن می‌تواند دستاوردهایی داشته باشد اما اگر درگیری با پاسخ‌هایی همراه شود که کار را برایشان طولانی کند، قطعا ترامپ انتخابات را خواهد باخت. نتانیاهو و بن سلمان اما تلاش دارند آمریکا را در این وادی بیندازند که به دنبال یک موفقیت مقطعی باشد و این فشار از طرف آنها وارد می‌شود. قطعا اقدام در این راستا می‌تواند با پاسخی از سوی ایران و یا مثلا حزب‌الله و سوریه مواجه شود و حتی پای روسیه و دیگران را به میدان کشیده و یک جنگ طولانی را رقم زند.

■ **این رخداد چقدر محتمل است؟**

این اتفاق قطعا به ضرر ترامپ است و او این را نمی‌خواهد و پرهیز می‌کند. همچنین به نظر من وقتی این تحرکات از ناحیه فرمانده آمریکایی‌ها در عراق افشا می‌شود یعنی که دیگران بدانید آمریکا به دنبال چنین کاری است و بترسید. من فکر نمی‌کنم چنین اتفاقی رخ دهد. عراقی‌ها کاملا آماده شده‌اند. ایران نیز آمادگی خود را کاملا حفظ کرده است. برخی کامنت‌ها و کلیپ‌ها که از ناحیه ایران در فضای مجازی دست به دست می‌شود نیز به قصد این است که تبلیغات را خنثی و دل کسانی که ممکن است لرزیده باشد را گرم کنند.

■ **ایران برای خنثی کردن رویکرد آمریکا در عراق تا کجا پیش می‌رود؟**

در دیپلماسی یک دیپلماسی عمومی داریم که از طریق شبکه‌های مجازی و رسانه‌ها و ... است و یک دیپلماسی خصوصی که مقامات می‌نشینند و با یکدیگر گفت‌وگو می‌کنند. به‌نظر من این دیپلماسی جنگی در حوزه دیپلماسی عمومی عمل می‌کند و ایران نیز در همان چارچوب پاسخ می‌دهد. از طرف دیگر آمادگی‌های خود را از ناحیه خود و متحدان منطقه‌ای به رخ می‌کشد. البته این تا زمانی است که درگیری اتفاق نیفتد. وقتی درگیری شود قاعدتا به نحو دیگری پاسخ داده می‌شود مثل مساله شهادت سردار سلیمانی که همه منتظر مانده بودند ببینند ایران چه پاسخی می‌دهد. دیدیم که ایران به شکلی پالس داد که قصد حمله دارد و سربازان آمریکایی نیز داخل پناهگاه‌ها رفتند و اگرچه همان‌جا نیز لطمه دیدند. در نهایت اینکه ترامپ مصاحبه کرد و گفت که نیروهای انسانی ما آسیبی ندیده‌اند و به راحتی از کنار قضیه گذشتند یعنی هم ایران به مطلوب خود رسید و هم آنها ظاهرا به مطلوب خود رسیدند. به نظر من اکنون هم در همین قالب و فرمول در عراق عمل خواهد شد.

■ **در این صورت دیپلماسی عمومی که ترامپ اکنون دنبال می‌کند چقدر برایش ثمربخش خواهد بود؟**

من موفقیتی در این زمینه نمی‌بینم. دلیلش این است که پارلمان عراق بعد از ماجرای شهید سلیمانی تصویب کرد که آمریکایی‌ها منطقه را ترک کنند، آمریکایی‌ها نیز وعده داده بودند که منطقه را ترک خواهند کرد. در داخل آمریکا نیز جریاناتی کاملا مخالف حضور آمریکا در منطقه و یا درگیری آن در یک نزاع جدی هستند. کنگره آمریکا نیز تصویب کرد که این کشور بدون مصوبه کنگره وارد جنگ نشود. مجموعه این عوامل سبب می‌شود که بگوییم دست ترامپ برای ورود به یک جنگ به مفهوم وسیع نیست. البته ممکن است در برخی جاها حرکت‌های کوچکی انجام دهد اما آن هم باید خیلی با حسابگری توام باشد تا منجر به واکنش‌های گسترده نشود زیرا واکنش‌های گسترده حتما به زیان آمریکا تمام خواهد شد. به هر حال اقدامات و تحرکات مقطعی ممکن است.

■ **کدام حرکت آنها با واکنش مواجه نشده و خطر یک درگیری گسترده را ندارد؟**

من پاسخی برای این سوال ندارم و فکر کنم خود آمریکایی‌ها نیز نمی‌دانند.

■ **پس این همان عامل بازدارنده است؟**

بله، این می‌تواند برای آمریکایی‌ها یک عامل بازدارنده باشد ولی من خیلی بعید می‌دانم که اینها بتوانند وارد یک درگیری جدی نظامی شوند. برخی پایگاه‌ها را تخلیه کرده و به برخی پایگاه‌ها با امکانات بیشتر رفته‌اند اما به نظر من این اقدامات بیشتر برای آن است که توی دل‌ها را خالی و ایجاد ترس و وحشت کنند. از این طریق است که می‌خواهند دیپلماسی خود را به سرانجام رسانند.

■ **به این ترتیب تحرکات اخیر دستاوردی برای آمریکا نخواهد داشت.**

بعید می‌دانم که داشته باشد. آمریکا الان موقعیتی در منطقه ندارد که بتواند موفقیت‌های بزرگی کسب کند.

■ **این ناکامی چقدر بر آینده ترامپ اثرگذار است؟**

ترامپ در موقعیت خوبی نیست. در داخل طرفدارانی دارد اما موقعیت او یک وضعیت ۵۰-۵۰ است. آنها در تلاش هستند به وضعیت مطمئن‌تری دست بزنند و در عین حال نمی‌توانند همین ۵۰ درصد اطمینان را هم از دست بدهند. الان مساله کرونا به ضرر ترامپ تمام می‌شود. شرایط اقتصادی آمریکا نیز به ضرر او است. به همین خاطر موبه گرفته دو تریلیون دلار برای مقابله با کرونا به کسانی که زیان می‌کنند، بپردازد. توجه داشته باشید که این اقدام مغایر همه سیاست‌هایی است که ترامپ تاکنون دنبال می‌کرد. ترامپ همان کسی است که با سیاست تامین اجتماعی اوباما مخالف بود و همه امتیازات داده شده به مردم را گرفت و وعده ایجاد اشتغال داد. هدفم تشریح وضعیت اقتصادی آمریکا نیست، این را گفتم که بگویم ترامپ با یک موانع و مشکلاتی در داخل کشورش مواجه است که برای او ریزش آرا را به همراه داد. قصد ترامپ جبران این ریزش از طریق سیاست‌هایی است که مغایر سیاست‌های کلان او است. در همین راستا می‌خواهد برگ برنده‌ای در سیاست خارجی پیدا کند تا آن وجه قهرمانی خود را در بین آمریکایی‌ها افزایش دهد. کدام حوزه را برای این کار دارد؟ چین؟ کره شمالی؟ یا خاورمیانه؟ منطقه خاورمیانه با آن تحلیلی که گفتم می‌تواند بسیار برای ترامپ خطرناک باشد.

اگر اطمینان حاصل کنند که با یک حمله برق‌آسا گسترده به اهدافی دست می‌یابد که واکنشی ندارد یا با واکنش‌های خیلی اندکی مواجه می‌شود می‌تواند این کار را کرده و وجه قهرمانانه خود را احیا کند.

نکته این است که خودشان هم می‌دانند اینطور نمی‌شود و ارزیابی‌هایشان نشان می‌دهد که اینجا می‌تواند برای آمریکایی‌ها به یک باتلاق تبدیل شود. در نتیجه بسیار با احتیاط عمل می‌کند و بر اساس این احتیاط تحلیل من این است که دست به هیچ تحرک جدی نخواهند زد.

میزان اعتماد عمومی به حکومت پایین است

احزاب

عباس عبدی روزنامه‌نگار و فعال سیاسی اصلاح‌طلب درباره کاهش اعتماد عمومی به حاکمیت گفت: در مورد اعتماد عمومی، مطالعات و پژوهش‌های مفصلی انجام شده است. همه آنها بدون استثنا نشان می‌دهند که میزان اعتماد عمومی مردم به حکومت و نهادهای ذیل حکومت به نسبت پایین است، بنابراین بزرگ‌ترین سرمایه انقلاب در حال تحلیل رفتن است و هیچ راهی جز بازسازی اعتماد وجود ندارد.

به گزارش خبرآنلاین، او ادامه داد: اعتماد را با دو اقدام می‌توان بازسازی کرد: نخست اینکه دولت کارآمد عمل کند. گرچه نمی‌دانم امکان چنین چیزی هست یا خیر چون عملا تجربه گذشته نشان داده که بدون اتکا به مردم نمی‌تواند این کار صورت گیرد. این تحلیلگر سیاسی اصلاح‌طلب گفت: دوم اینکه باید بازگشت به مردم کرد. منظورم از مردم همه مردم ایران است که حق مشارکت در اداره امور را بدون قید و شرط داشته باشند و بتوانند بدون هرگونه تبعیضی نمایندگان‌شان را داشته باشند. این نقطه شروع برای آغاز بازسازی، اعتماد در جامعه ایران است.عبدی درباره نقش احزاب در این کاهش اعتماد عمومی نیز گفت: احزاب سیاسی در ایران جدا از حکومت تعریف نمی‌شوند، به هر میزانی که حکومت بسته عمل کند، احزابش هم بسته‌تر رفتار می‌کنند. ولی در این میان به نظرم گام اول را باید حکومت بردارد و احزاب هم باید به تبع آن، خودشان را با مقتضیات زمان و خواست مردم هماهنگ کنند. احزاب هم در شکل‌گیری این وضعیت نقش داشتند ولی نقش آنها بیش از اینکه مستقل باشد به نظرم تابع نقش حکومت بود.

لاریجانی یکی از گزینه‌های ۱۴۰۰ است

ناصر ایمانی، تحلیلگر اصولگرا علی لاریجانی را یکی از گزینه‌های احتمالی در انتخابات ۱۴۰۰ دانست و گفت: درست است جریان اصولگرا برخلاف اصلاح‌طلبان خیلی اهل تنازل نیستند اما آنها هم ممکن است از لاریجانی حمایت کنند.

به گزارش نامه‌نیوز وی تاکید کرد: این اولا بستگی به عملکرد یک سال آینده مجلس یازدهم دارد. باید دید این مجلس امکان رای‌آوری یک کاندید اصولگرا در ۱۴۰۰ را فراهم می‌کند یا خیر؟ نکته دوم این است که احتمال دارد با وجود عملکرد مثبت مجلس یازدهم، اصولگرایان کاندیدی در قواره ریاست‌جمهوری با امکان رای‌آوری نداشته باشند. از آنجایی که لاریجانی به هر حال یک اصولگراست ممکن است به او اکتفا کنند. در واقع اصولگرایان می‌توانند برخلاف اصلاح‌طلبان از دایره خود خارج نشوند اما به لاریجانی که یک اصولگراست، اکتفا کنند.

ایمانی عدم حضور لاریجانی در انتخابات مجلس را یک انتخاب هوشمندانه دانست و گفت: لاریجانی با فرض امکان رای‌آوری در ۹۸ امکان ریاست مجلس کمتری داشت. به خاطر اینکه ایشان ۱۲ سال رییس مجلس بوده و شاید عموم نماینده‌ها تمایل نداشتند که او چهار سال دیگر در این سمت باقی بماند و ریاست او ۱۶ساله شود. صحنه سیاست صحنه‌ای نیست که سیاستمداران همواره در آن به شکل کاملا فعال باشند و از این عرصه به آن عرصه بروند. هوشمند کسی است که گاهی اوقات کلا کنار بکشد و در یک زمان دیگر و در یک صحنه دیگر وارد شود. لاریجانی هم همین کار را کرد و می‌تواند یکی از کاندیداهای ریاست‌جمهوری در ۱۴۰۰ باشد.

پارلمان

باید انتخابات به تعویق می‌افتاد حداقل در قم

بهرام پارسایی، نماینده اصلاح‌طلب مجلس با انتقاد از رویه مقابله با کرونا گفت: هنگام شیوع بیماری در شهر قم می‌توانستند قرنطینه را اعلام کنند. در همان روزها به وزارت کشور پیشنهاد شد انتخابات را کلاً به عقب بیندازد و اصرار شد اگر این کار را انجام نمی‌دهند حداقل انتخابات قم به تعویق بیفتد که هیچ‌کدام از این کارها صورت نگرفت.

به گزارش ایلنا، وی ادامه داد: روز بعد از انتخابات وزیر کشور در یک جلسه مطرح کرد که از ما خواستند انتخابات را به خاطر کرونا عقب بیندازیم و یا حداقل در قم به تعویق بیفتد که ما به عنوان مجری انتخابات مقاومت کردیم و از

این صحبت‌ها تمکین نکردیم و پیشنهادات را نپذیرفتیم!این نماینده مجلس شورای اسلامی ادامه داد: بعد هم بحث قرنطینه قم و شهرهای شمالی و تهران مطرح شد که انجام نشد. که اگر می‌شد قطعا ما می‌توانستیم شیوع بیماری را پیش از اینها مهار کنیم.وی با اشاره به برخورد صورت گرفته با پزشکان بدون مرز گفت: بسیار سوال‌برانگیز است که چرا چنین رفتاری با پزشکان بدون مرز صورت گرفت. اگر تصمیم بر این بود که آنان به کشور وارد نشوند از روز اول باید از آنها عذرخواهی می‌کردیم و می‌گفتیم نیازی نیست که بیایید، اما این رفتاری که صورت گرفت مناسب آداب و فرهنگ ایرانی نبود. پزشکان بدون مرز در همه دنیا وجود دارند و وابسته به هیچ نهادی نیستند.

پارسایی با تاکید بر اینکه متاسفانه تصمیم‌گیران ما در مواقعی که می‌شد درست تصمیم نگرفتند، گفت: باید مقصران آنچه این چند وقت در کشور رخ داد در یک محکمه عادلانه به دور از مسائل سیاسی و همزمان با حل مشکلات محاکمه شوند.وی تاکید کرد: قوه قضاییه کارش رسیدگی به مسائل قضایی است و در کار اجرایی حضور ندارد بنابراین می‌تواند با مدیریت این موضوع با مقصران و سهل‌انگاران که باعث چنین پیشامدهایی شدند به دوری از سیاست‌زدگی برخورد کند.

خبر

ابتلای لاریجانی به کرونا تغییری در روند مجلس ایجاد نکرده است

بهروز نعمتی عضو هیات‌رییسه مجلس شورای اسلامی با اشاره به ابتلای علی لاریجانی رییس قوه مقننه به بیماری کرونا گفت: با این وجود خللی در وظایف رییس مجلس ایجاد نشده و نواب رییس نیز امور را پیگیری می‌کنند.

به گزارش تسنیم، وی افزود: در حال حاضر آقای لاریجانی به دلیل ابتلا به بیماری کرونا در قرنطینه است و امور را از دور پیگیری می‌کند.

عضو هیات‌رییسه مجلس تصریح کرد: با وجود ابتلای آقای لاریجانی به بیماری کرونا تغییری در امور مجلس ایجاد نشده و جلسات هفته آینده در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه برگزار می‌شود.

نعمتی در پایان خاطرنشان کرد: طبیعتا آقای لاریجانی تا زمان بهبودی کامل امکان حضور در جلسات علنی را ندارد و جلسات به ریاست نواب برگزار خواهد شد.

ترامپ:

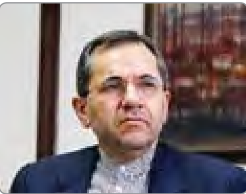
ایران درخواستی برای کاهش تحریم نداشته است

رییس‌جمهور آمریکا در گفت‌وگویی رسانه‌ای با تایید وجود محدودیت در ارسال تجهیزات پزشکی به ایران به دلیل تحریم‌های اقتصادی گفت: جمهوری اسلامی درخواستی برای کاهش تحریم‌ها نداشته تا اجازه داده شود تجهیزات پزشکی به این کشور برود.

به گزارش ایلنا، دونالد ترامپ و مقامات آمریکا پیش از این مدعی بودند که تحریم‌های غیرقانونی این کشور هیچ مانعی برای ارسال تجهیزات پزشکی به ایران ایجاد نکرده اما اکنون با چرخشی آشکار، این موضوع را به عدم درخواست ایران از آمریکا برای لغو تحریم‌ها مرتبط نموده‌اند.

جو بایدن کاهش تحریم‌های ایران را خواستار شد

جو بایدن سناتور دموکرات آمریکایی در بیانیه‌ای درباره تاثیر تحریم‌های اعمال شده بر کشورهای در حال مبارزه با ویروس کرونای جدید از جمله ایران گفت: در بحبوحه این بیماری همه‌گیر مرگ‌بار که هیچ مرزی نمی‌شناسد، آمریکا باید اقداماتی انجام دهد تا حتی با وجود در اولویت قرار دادن سلامت ملت آمریکا، هر کمکی که می‌تواند به کشورهایی که بیشترین آسیب را از این ویروس دیده‌اند، از جمله ایران ارائه دهد.

به گزارش ایسنا، این سناتور آمریکایی اقداماتی را برای کاهش تحریم‌های ایران پیشنهاد کرد که از جمله آنها دادن مجوزهای گسترده به شرکت‌های دارویی و شرکت‌هایی که تجهیزات پزشکی ارائه می‌کنند، ایجاد یک کانال اختصاصی برای بانک‌های بین‌المللی، شرکت‌های حمل‌ونقل، بیمه‌گران و دیگر موسسات خدماتی به جهت کمک به ایران برای دست پیدا کردن به کمک‌های حیاتی، ارائه دستور کار جدید تحریم‌ها برای این گروه‌ها و سازمان‌های کمک‌رسانی بین‌المللی برای مشخص کردن اینکه چگونه می‌توانند به سرعت، مستقیما و به طور قانونی به این اتفاق غم‌انگیز در ایران، بدون تنبیه واکنش دهند.

سیاست مجازی

کسی فریب دروغ‌پراکنی آمریکا را نمی‌خورد

نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد گفت: در حالی که جهان بر همکاری برای مقابله با کرونا متمرکز است، آمریکا بدون توجه به آن، علیه دیپلمات‌های ایرانی دروغ‌پراکنی می‌کند.

به گزارش ایسنا، مجید تخت‌روانچی نماینده دائم ایران در سازمان ملل در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: در حالی که جهان بر همکاری برای مقابله با کرونا متمرکز است و از آمریکا می‌خواهد تروریسم اقتصادی خود را بردارد، «مایک پمپئو» وزیر امور خارجه آمریکا بدون توجه به آن، علیه دیپلمات‌های ایرانی دروغ‌پراکنی می‌کند.تخت‌روانچی با تاکید بر اینکه اتهام‌زنی مقامات آمریکا علیه ایران حد و مرزی ندارد افزود: کسی فریب دروغ‌پراکنی آنان را نمی‌خورد.

رییس‌جمهور درباره عوامل ناامنی فضای مجازی گزارش دهد

رییس فراکسیون حقوق شهروندی مجلس به‌خطر افتادن اطلاعات خصوصی تعدادی از کاربران ایرانی تلگرام را فاجعه توصیف کرد و خواستار ارائه گزارش رییس‌جمهور در این‌باره شد.عبدالکریم حسین‌زاده در صفحه شخصی خود در اینستاگرام با اشاره به آنچه «حراج اطلاعات خصوصی» ۴۲ میلیون کاربر ایرانی تلگرام خوانده، «فیلترینگ و فعالیت پوسته‌های فارسی تلگرام در فضای غیرشفاف» را بی‌تاثیر ندانسته و نوشته است: رییس‌جمهوری برای حفاظت از حقوق شهروندی ایرانیان، باید در مورد این فاجعه ملی، دستور رسیدگی درباره عوامل ناامن کردن فضای مجازی به ملت گزارش دهد.

دخالت اجنه در شیوع کووید ۱۹ امر عجیبی نیست

سیدصمصام‌الدین قوامی امام‌جمعه شهرک پردیسان قم در ساعت مرسوم برگزاری نماز جمعه در یک سخنرانی مجازی در صفحه شخصی خود، بیان کرد: در رابطه با شیوع و ایجاد کووید ۱۹ دخالت اجنه امر عجیبی نیست و فریضه‌هایی نیز در این رابطه مطرح شده است.وی اضافه کرد: سینمای غرب سال‌ها در تولیدات خود از اثر موجودات فرازمینی در امور کره زمین سخن می‌گویند و امر تازه‌ای نیست.قوامی ابراز کرد: برای درمان کرونا در کنار استفاده از تجربه‌های بشری و دانش پزشکی که ایران در این مدت عملکرد بسیار درخشانی داشته باید از ظرفیت بالای ادعیه اسلامی، معنویت و طب سنتی هم استفاده کنیم.

بررسی سیاست‌های حمایتی دولت از اقشار آسیب‌پذیر

گذر از بحران با اهرم خلق پول

گروه اقتصادی- آشفتگی‌های ایجاد شده در اقتصاد ایران به واسطه گسترش ویروس کرونا، نقش دولت در حمایت از کسب‌وکارها و اقشار آسیب‌دیده را پررنگ‌تر کرده است. دولت قرار است با اعطای وام‌های کم‌بهره به صاحبان مشاغل و اقشار فاقد درآمد ثابت، به جنگ نابرابری‌های شکل گرفته در سایه ویروس کرونا برود و از فشار وارده بر قامت خمیده اقتصاد ایران بکاهد. با این حال آنچه جای پرسش دارد این است که آیا اقشار آسیب‌دیده سهم برابری در منابع هنگفت دولتی دارند؟

دولت به تازگی از سیاست جدید حمایتی خود از اقشار آسیب‌دیده رونمایی کرده است. این سازوکار حمایتی بر اعطای ۷۵ هزار میلیارد تومان وام بانکی با نرخ ۱۲ درصد به کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از شیوع ویروس کرونا استوار است. پیش‌تر علی ربیعی، سخنگوی دولت اعلام کرده بود: «این تسهیلات جهت پایداری بنگاه‌های آسیب‌دیده از کرونا، تقویت معیشت، کمک به اقشار فاقد درآمد، حمایت از خانوارها، حمایت از کارگران و تجهیز نظام سلامت تخصیص داده خواهد شد.» این میزان تسهیلات که تقریبا معادل با رقم دو سال یارانه نقدی اعطایی به خانوارهاست، اگرچه می‌تواند راهگشای کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از شیوع ویروس کرونا باشد، با این حال نحوه تخصیص این تسهیلات در چند سناریو قابل بررسی است.

■ اعطای وام به نورچشمی‌ها

تجربه سیاستگذاری دولت نشان می‌دهد که افراد وابسته به نهادهای دولتی و کسب‌وکارهایی که وابستگی نزدیکی به دولت دارند، همواره در صف مقدم دریافت تسهیلات و اعتبارات دولتی قرار داشته‌اند.

از این رو در سناریوی اول می‌توان اذعان کرد که اگر سیاستگذار رویه پیشین خود را در اعطای وام و تسهیلات به صاحبان مشاغل ادامه دهد، اعتبار اعلامی دولت با نرخ بهره اندک ۱۲ درصدی تنها به نورچشمی‌ها خواهد رسید. این گروه از اقشار که از منافع خاص دولتی در دریافت تسهیلات با مبالغ هنگفت برخوردار هستند، اغلب از بازپرداخت تسهیلات دریافتی سر باز می‌زنند. بنابراین از آنجا که نظارتی بر چگونگی دریافت و بازپرداخت این تسهیلات وجود ندارد، بخشی از این منابع در مسیرهایی به مصرف می‌رسند که به گسترش فساد و نابسامانی اقتصادی منجر می‌شوند. بدیهی است اگر تسهیلات ۷۵ هزار میلیارد تومانی دولت تنها نصیب این قبیل اقشار جامعه شود، شاهد فروپاشی بخش بزرگی از کسب‌وکارهای واقعی و بیکار شدن بخش زیادی از نیروهای کاری آنها خواهیم بود. از سوی دیگر و به دلیل اینکه نمی‌توان بازگشتی برای وام‌های اعطایی به آنها متصور بود، نظام بانکی نیز با تنگنای شدید مالی در موقعیت کنونی مواجه خواهد شد. در این شرایط نمی‌توان نظام بانکی را به منظور ارائه تسهیلات جدید حمایتی تحت فشار قرار داد که این موضوع قامت اقتصاد را خمیده‌تر خواهد کرد. از این رو انتظار می‌رود دولت برخلاف رویه معمول خود، نظارت موثری بر روند پرداخت وام و تسهیلات بانکی به صاحبان مشاغل داشته باشد تا از تمرکز این تسهیلات حمایتی در دست گروهی خاص جلوگیری شود. سیاستگذار می‌تواند با ثبت دقیق نام کسب‌وکارها و شرکت‌ها و میزان مبلغ اعطایی به آنها، به توزیع عادلانه تسهیلات در بین کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از این اپیدمی کمک کند.

■ اعطای وام به صاحبان مشاغل

در صورتی که دولت رویه پیشین خود در اعطای تسهیلات هنگفت به نورچشمی‌ها را کنار بگذارد، در سناریوی دوم می‌توان به اعطای این تسهیلات به کسب‌وکارهای آسیب‌دیده و کارآفرینان امیدوار بود. بدیهی است صاحبان مشاغل می‌توانند تسهیلات دریافتی را صرف زدودن آسیب‌ها و زیان‌های وارده از ناحیه شیوع ویروس کرونا کنند و بقای فعالیت‌های اقتصادی خود را حتی در موقعیت خطیر کنونی تضمین کنند. این موضوع همچنین از بیکار شدن نیروهای کاری این کسب‌وکارها جلوگیری می‌کند و مانع از افزایش نابسامانی و تلاطمات اقتصادی می‌شود. با این حال این سناریو نیز محتمل است که کارآفرینان و کسب‌وکارها با وقفه درآمدی و همچنین کاهش درآمد حتی با وجود برخورداری از تسهیلات دولتی مواجه شوند، با این حال ادامه حیات آنها با وجود تسهیلات دولتی ممکن خواهد شد. بدیهی است کسب‌وکارهایی که به توسعه اشتغال و حرکت بر مسیر درست اقتصادی دست می‌زنند، در ادامه قادر خواهند بود تسهیلات دریافتی را در موعد مقرر و به طور کامل بازپرداخت کنند. این سناریو درست در نقطه مقابل سناریوی اعطای وام به نورچشمی‌ها قرار دارد که پایه‌های اقتصاد ایران را ضعیف‌تر از آنچه هست خواهد کرد، اما در کنار برنامه‌های حمایتی دولت از اقشار آسیب‌دیده، این نکته نیز حائزاهمیت است که سازوکارهای حمایتی دولت تنها شامل حال بنگاه‌های بزرگ تولیدی نشود و سیاستگذار سازوکارهای ویژه‌ای برای حمایت از بنگاه‌های کوچک تولیدی نیز داشته باشد. بدیهی است این موضوع به ادامه حرکت چرخ اقتصاد کمک می‌کند و مانع از افزایش بیکاری و متزلزل شدن اقتصاد ایران خواهد شد.

■ اعطای وام به رانت‌خواران ارزی

در سناریوی سوم که سناریوی ضعیفی است، این احتمال وجود دارد که دولت همچون گذشته رانت‌خواران ارزی را مورد حمایت‌های ویژه خود قرار دهد تا موجبات افزایش تلاطمات ارزی بازار را فراهم آورند. بدیهی است اگر تسهیلات دولتی در اختیار این گروه از اقشار که جزو نهادهای وابسته به دولت هستند قرار گیرد، می‌توان نگران افزایش شدید قیمت‌ها در بازار ارز و به هم ریختگی‌های جدید ارزی در بازار شد. این افراد قادر خواهند بود تسهیلات اعطایی را صرف انجام معاملات ارزی در بازار کنند که ادامه این وضعیت مسیر بازار ارز را افزایشی خواهد کرد. بدیهی است این اقشار نیز تسهیلات دریافتی را صرف انجام فعالیت‌های غیرمولد و فسادزا خواهند کرد و از این‌رو نمی‌توان بازگشتی برای تسهیلات اعطایی به آنها متصور بود.

■ حمایت از اقشار فاقد درآمد ثابت

در کنار سازوکارهای حمایتی دولت از کسب‌وکارها و اقشار آسیب‌دیده، قرار است اعتبارات کم‌بهره‌ای به برخی از اقشار آسیب‌دیده که فاقد درآمد ثابت هستند ارائه شود. از همین رو دستورالعمل اختصاص کارت اعتباری ۱ و ۲ میلیون تومانی به اقشار آسیب‌پذیر ابلاغ شده است. این کارت‌های خرید اعتباری قرار است به اقشار آسیب‌پذیر فاقد درآمد ثابت از قبیل رانندگان تاکسی، اتوبوس، مینی‌بوس و کرایه‌های بین‌شهری، دستفروشان و کارگران فصلی تا سقف چهار میلیون خانوار به تشخیص وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تعلق گیرد. بانک‌های عامل همان بانک واریزکننده یارانه افراد بوده و موظفند ۴۸ ساعت پس از اعلام وزارت کار، به ترتیب اعتبار یک میلیون تومانی را در کارت خانوارهای یک نفره و دو میلیون تومانی را در کارت خانوار بیش از یک نفره فاقد درآمد ثابت منظور کنند. طبق اعلام دولت، نرخ بازپرداخت این کارت‌های اعتباری نیز ۱۲ درصد است، بازپرداخت طی ۲۷ ماه که سه ماه آن تنفس است صورت می‌گیرد و هشت درصد از سود ۱۲ درصدی آن توسط دولت به بانک‌ها پرداخت می‌شود. مشمولین نیازی به مراجعه به بانک‌ها نداشته و بانک‌ها با اخذ تعهد الکترونیک می‌توانند اقساط را از یارانه و کمک‌هزینه معیشتی افراد کسر کنند. دارا بودن چک برگشتی و اقساط معوق بانکی نیز مانع از دریافت این تسهیلات نمی‌شود. آنچه می‌تواند به موفق بودن چنین طرحی کمک کند، تهیه بانک اطلاعاتی دقیق و جامع از افرادی است که از زیان‌های وارده از ناحیه ویروس کرونا در امان نمانده‌اند. بر این اساس اگر وزارت کار و رفاه اجتماعی قادر به شناسایی دقیق و درست این اقشار نباشد، شاهد افزایش نابرابری‌ها و عدم رعایت اصل عدالت در حمایت از اقشار آسیب‌دیده خواهیم شد.

بنابراین اگرچه سازوکار حمایتی دولت بر اعطای وام و تسهیلات استوار است، با این حال سیاستگذار می‌تواند بخشی از برنامه‌های حمایتی خود را از طریق چاپ پول به مورد اجرا بگذارد. اگرچه این موضوع تورم را در مسیر افزایشی قرار می‌دهد، با این حال در عبور از گردنه سخت اقتصادی، افزایش خلق پول اجتناب‌ناپذیر است!

خبر

همتی:

بانک‌های عامل مقابله با کرونا مشخص شد

رییس کل بانک مرکزی تصمیمات بانک مرکزی در چارچوب سیاست‌های پولی، اعتباری و ارزی را برشمرد.

به گزارش «جهان‌صنعت»، عبدالناصر همتی افزود: در زمینه سیاست‌های اعتباری سه اقدام صورت خواهیم داد: در مقابله با آثار اقتصادی کرونا، بانک‌های عامل را مشخص کردیم و سازوکار پشتیبانی از طرح بزرگ تامین اعتبار ۷۵ هزار میلیارد تومانی حمایت از کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از کرونا نیز با هدف حمایت از تداوم اشتغال نیروی کار واحدهای اقتصادی مورد بررسی و تصویب قرار گرفت.

رییس بانک مرکزی یادآور شد: در زمینه کمک به «جهش تولید» نیز مقرر شد، واحد نظارت بر زنجیره تامین درجهت تعمیق و توسعه زنجیره تامین مالی تولید کالاها و خدمات در بانک مرکزی ایجاد شود.

وی با بیان اینکه تعداد بانک‌های عامل مجری طرح گام نیز برای تقویت این ساز و کار تامین مالی غیرتورمی افزایش پیدا کرده، افزود: در زمینه سیاست پولی و توسعه عملیات بازار باز، شیوه‌نامه قرارداد خرید مجدد (Repo) و قرارداد خرید معکوس(Reverse-Repo) که برای اولین بار در ایران اجرا می‌شود را تصویب کردیم.

وی ابراز امیدواری کرده که عملیات بازار باز امسال با روند تعمیق بازار بدهی توسعه یافته و کنترل سود بانکی و تورم را با این ابزار مهم سیاست پولی دنبال کنیم. همتی با اشاره به بخش سیاست ارزی نیز خاطرنشان کرد: برنامه‌ریزی لازم برای تامین به موقع ارز کالاهای اساسی از روش‌ها و کانال‌هایی که در دسترس بانک مرکزی و بخش خصوصی است را انجام دادیم. برنامه ما تداوم جدی روند مدیریت علمی و بدون هیجان بازار ارز در سال جدید است.

وی ابراز امیدواری کرد که با اقدامات دردست اجرا، ادامه ثبات و پایداری در اقتصاد فراهم و مسیر رشد اقتصادی هموار شود.

به منظور مقابله با کرونا

کمک ۵۰۰ هزار دلاری صندوق اوپک به ایران تصویب شد

با پیگیری‌های به عمل آمده از سوی وزارت اقتصاد، کمک ۵۰۰ هزار دلاری صندوق اوپک برای توسعه جهانی(OFID) به ایران برای خرید و توزیع تجهیزات بسیار ضروری بیمارستانی مورد نیاز جهت مقابله با ویروس کرونا تصویب شد.

به گزارش ایبِنا، کمیته اطلاع‌رسانی ستاد مقابله با ویروس کرونای وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد: با پیگیری‌های به عمل آمده از سوی وزارت اقتصاد، کمک ۵۰۰ هزار دلاری صندوق اوپک برای توسعه جهانی (OFID) به ایران برای خرید و توزیع تجهیزات بسیار ضروری بیمارستانی مورد نیاز جهت مقابله با ویروس کرونا از سوی این صندوق تصویب شد و صندوق اوپک برای توسعه جهانی (OFID) این کمک ۵۰۰ هزار دلاری را در اختیار سازمان بهداشت جهانی قرار داده تا خرید و توزیع تجهیزات بسیار ضروری بیمارستانی مورد نیاز جهت مقابله با ویروس کرونا در ایران عملیاتی شود.

بنا بر اعلام کمیته مذکور، صندوق اوپک برای توسعه جهانی (OFID) این کمک ۵۰۰ هزار دلاری را در اختیار سازمان بهداشت جهانی قرار داده تا خرید و توزیع تجهیزات بسیار ضروری بیمارستانی مورد نیاز جهت مقابله با ویروس کرونا در ایران عملیاتی شود.

بر اساس این گزارش، با توجه به گستردگی و شدت شیوع کرونا در سطح جهان وزارت اقتصاد برای دریافت کمک‌های نقدی و غیرنقدی از بانک‌های توسعه‌ای تلاش کرده و این کمک ۵۰۰ هزار دلاری صندوق اوپک برای توسعه جهانی (OFID) در پی اعلام آمادگی معاون وزیر اقتصاد و رییس سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران برای دریافت کمک‌های بانک‌های توسعه‌ای انجام شد.

شایان ذکر است موضوع دریافت کمک‌های نقدی و غیرنقدی از صندوق اوپک برای توسعه جهانی(OFID)، بانک جهانی (WB)، بانک توسعه اسلامی(IDB) و بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا(AIIB) از سوی سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران از چهارده اسفند ماه ۱۳۹۸ در دست پیگیری است. این کمک ۵۰۰ هزار دلاری صندوق اوپک برای توسعه جهانی (OFID) در راستای حمایت از تلاش‌های ملی برای مقابله با ویروس کرونا انجام گرفته و صندوق یادشده در مواجهه با سیل سال ۱۳۹۸ نیز کمک فوری مشابهی به کشورمان اعطا کرد.

مذاکره صندوق بین‌المللی پول با مقامات ایرانی برای اعطای وام

یک مقام مسوول در صندوق بین‌المللی پول از گفت‌وگو با مقامات ایرانی درباره درخواست وام پنج میلیارد دلاری به منظور مقابله با شیوع ویروس کرونا خبر داد.

به گزارش خبرآنلاین، یک مقام مسوول در صندوق بین‌المللی پول از گفت‌وگو با مقامات ایرانی درباره درخواست وام پنج میلیارد دلاری به منظور مقابله با شیوع ویروس کرونا خبر داد.

به نوشته رویترز، ایران خسارت‌دیده‌ترین کشور آسیای غربی از کروناست و اخیرا از صندوق بین‌المللی پول درخواست کرده پنج میلیارد دلار وام از محل بودجه اضطراری این نهاد دریافت کند.

جهاد آزور، مدیر صندوق بین‌المللی پول در آسیای غربی و مرکزی، در یک نشست آنلاین گفت که این نهاد برای اطلاع از نیازهای ایران و به جریان انداختن درخواست این کشور، در حال مذاکره با مقامات ایرانی است.

ادامه یادداشت

ویروس کرونا و بنگاه‌های اقتصادی کوچک

شرکت‌های تولیدی غیر مواد غذایی و یا شوینده اتفاق می‌افتد که دلیل آن نیز بر همگان واضح و مبرهن است و حال سوال این است که در آن شرایط دولت چگونه باید عمل و از چه راه‌هایی استفاده کند تا این گونه شرکت‌ها از تعدیل کارگران و کارمندان خود جلوگیری کنند و حال تاثیر بیکاری این بخش از نیروی کار را شما باید بر سازمان تامین اجتماعی ببینید که در شرایط کنونی که خود آن سازمان با مشکلات عدیده تامین هزینه‌های خود درگیر است باید به فکر تامین هزینه بیمه بیکاری این بخش از نیروهای بیکار شده نیز باشد که خود این مساله حائز اهمیت است. موضوع دیگر، بحث تجارت ایران با کشور چین است که صادرات ۲۰ درصدی مواد خام، مواد معدنی و مواد پتروشیمی به این کشور دارد که در اثر شیوع این ویروس چه ضربه‌ای به این بخش از اقتصاد کشور و چه آثار مخربی بر بخش صادرات ما وارد می‌شود.

بدون تردید شیوع این ویروس آثار بسیار مخربی بر اقتصاد تحت تحریم‌های ظالمانه کشور ما از طرف آمریکا و بدعهدی‌های کشورهای اروپایی خواهد داشت و انتظار می‌رود مسوولان ارشد کشور در وزارتخانه‌های متبوع‌شان (وزارت اقتصاد و وزارت صمت) تمام تلاش‌شان را برای جلوگیری از لطمه به بخش عظیم جامعه که همان قشر کارگری است معطوف کنند و به بیانات مقام معظم رهبری که فصل‌الخطاب سال ۱۳۹۹ (جهش تولید) است همت گمارند و در این بخش یعنی حمایت از بنگاه‌های کوچک عزمی جدی و راسخ داشته باشند.

*** عضو انجمن حسابداری ایران و کارشناس اقتصادی**

نگاه

توسعه سیاسی و توسعه اقتصاد سیاسی

دکتر علی احمدبیگی- توسعه سیاسی و اقتصادی اساس و بنیان رشد و توسعه جوامع است. در این رشد و توسعه جریانات بسیار مهم حکومتی و سیاست‌های روابط بین‌الملل نقش اساسی دارند. کل اقتصاد کلان به هر صورت در حوزه اقتصاد سیاسی هست و خط قرمز در این خصوص همان الفبای ورودی به اقتصاد کلان است که در حوزه‌های مهم و راهبردی در حجم سنگین معنای اقتصاد کلان و اقتصاد سیاسی را تبیین می‌کند.

وقتی بحث از اقتصاد سیاسی می‌شود، مستقیم فلش به سوی محورهای راهبردی اقتصاد نشان داده می‌شود مثل حوزه نفت و گاز، حوزه صنایع دارویی، حوزه کشاورزی، حوزه معادن راهبردی همچون طلا و تولید شمش، اورانیوم و دیگر حوزه‌های بنیادی که از سطوح خاص و خطوط مشخص شده به آن طرف اقتصاد سیاسی، بخواهیم یا نخواهیم محسوب و نشان داده می‌شود.

چارچوب ایجاد نظم و رژیم سیاسی و توسعه نهادهای حکومتی پایه توسعه سیاسی و اقتصاد سیاسی است که دارای سه جزء اصلی است. هر چند موضوع توسعه سیاسی با توسعه اقتصادی هر کدام پارامترها و شاخصه‌های متفاوتی از هم دارند بنابراین در این مقاله بررسی آنها گاه تلفیقی انجام می‌شود.

قواعد بنیادینی وجود دارد که سازماندهی و نظم سیاسی و اقتصادی را به وجود می‌آورد. همان سه جزء اشاره شده عبارتند از دولت، حاکمیت قانون و پاسخگو بودن (سازوکارهای پاسخگو بودن). این سه اصل از اصول خدشه‌ناپذیر برای رشد و توسعه اقتصادی و سیاسی و سرمایه‌گذاری در این بحث فنی و تخصصی است.

چنانچه دولت در راستای این سه آیتم درست عمل نکند و بخواهد توسعه اقتصادی و سیاسی را آمرانه و دستوری عمل کند، حاکمیت قانون را زیر سوال برده و پاسخگو هم نخواهد بود. این امر تعارض شدیدی با دموکراتیک بودن حکومت و منافع ملی و مردم خواهد داشت. این رفتار به دهه ۶۰ میلادی برمی‌گردد و همان‌طور که ساموئل هانتینگتون در دهه ۱۹۶۰ میلادی تقدم توسعه آمرانه بر دموکراسی را بیان می‌کرد، اما امروزه در پی افزایش جذابیت دموکراسی در جهان طرح چنین ادعایی آسان نیست.

توسعه سیاسی و اقتصادی و اقتصاد سیاسی از لوازم اصلی و مهم نظام حکومتی و جامعه بشری است. باید توجه داشت که توسعه سیاسی فرآیندی جدا از توسعه و رشد اقتصادی و اجتماعی است.

پیش از دموکراتیک شدن شیوه حکومت باید یک نظم اساسی وجود داشته باشد. این نظم منشأ ظهور سه نهاد حیاتی سیاسی یعنی دولت، حاکمیت قانون و رویه‌های پیش‌برنده پاسخگو بودن است که ثبات حرکت رو به جلو و ایجاد رژیم و حکومت با رویه و مشی خاصی را تعیین می‌کند که نمونه‌های اجرا شده آن و ایجاد این نهادها در چین، هند، خاورمیانه و اروپا جدا از هم یا به صورت ترکیب‌شده با یکدیگر ایجاد شده‌اند. توسعه سیاسی یعنی تغییر درازمدت نهادهای سیاسی که متفاوت از تغییرات مقامات و سیاست‌هاست و مقامات عالی و قانونگذاران که می‌آیند و می‌روند، قانون جرح و تعدیل می‌شود، اما قواعد بنیادینی هستند که جوامع را سازماندهی و نظم سیاسی را تعریف می‌کنند و این موضوع قابل توجه است که نظم و اجتماعی بودن در نهایت ریشه در زیست شناخت انسان دارد، برخلاف نظریه‌های فلاسفه‌ای چون ژان ژاک رسو یا اقتصاددانان مدرن نوکلاسیک، اکنون علم ثابت می‌کند که انسان‌ها ابتدا موجوداتی منزوی نبودند که با گذشت زمان جوامعی شکل داده باشند.

به دلیل رفتار خودجوش و شبه‌مدرن از همان ابتدا به لحاظ اجتماعی سازماندهی شده به حساب می‌آمدند و به‌طور طبیعی اجتماعی بودن انسان حول دو پدیده بنا شده است: ۱- خویشاوندی که ژنتیک مشترک است ۲- نوع‌دوستی و دادوستد. این دو موضوع گواه بی‌نقص اجتماعی و مدرن بودن و سازمان یافته شدن خودبه‌خود و خودجوش انسان‌ها بوده است. تحلیل و تفسیر این دو بسیار مهم و راهبردی در نظم سیاسی و نهادهای آن است.

همان‌طور که اشاره کردم هر نظام سیاسی بر سه نهاد یادشده استوار است. دولت نهادی متمرکز و مبتنی بر سلسله‌مراتب است که در یک محدوده سرزمینی مشخص از انحصار به‌کارگیری زور مشروع برخوردار است که دارای خصوصیات و پیچیدگی و انطباق‌پذیری خاصی است.

این خطر و تهدید وجود دارد که بتواند ویژه‌پروری و انحصاری و پدرسالارانه عمل کند. در مقابل دولت مدرن و توسعه‌یافته میان منافع شخصی حاکم و مصالح عمومی جامعه تمایز قائل می‌شود و درصدد برخورد غیرشخصی با عامه و شهروندان است و قوانین را اعمال می‌کند و بدون طرفداری از یک گروه خاص، سیاست‌هایی را در پیش می‌گیرد. این مطلب و هر دو نوع رفتار در نهاد دولت‌هاست که به صورت مستقیم موثر در توسعه سیاسی، رشد اقتصادی و توسعه اقتصاد راهبردی و سرمایه‌گذاری و حتی در توسعه باثبات امنیت ملی خواهد بود.

اما حاکمیت قانون از مبانی مهم نظام حکومتی است که به شیوه‌های مختلف می‌توان آن را تعریف کرد و به اجرا درآورد. به عنوان مثال وجود یک نظم و قانون ساده حق مالکیت و امکان به اجرا گذاشتن قراردادها یا درک درست و مدرن از حقوق بشر که شامل حقوق برابر برای زنان و اقلیت‌های قومی و نژادی است تعریفی روشن و بی‌نقص از حاکمیت قانون است که بخش کوچکی از آن است. بنابراین مجموعه‌ای از قواعد رفتاری و مقرراتی محسوب می‌شود که اجماع نظر گسترده جامعه و نخبگان حاکمیت است.

بخش مهم دیگری در این آیتم از ارکان توسعه سیاسی و اقتصادی که مهم و ضروری است به استناد حاکمیت قانون محدود شدن قوی‌ترین بازیگران سیاسی جامعه و دولتمردان ذی‌نفوذ حکایت دارد. اگر حاکمان بتوانند قوانین را به نفع خود تغییر دهند حاکمیت قانون وجود نخواهد داشت، حتی اگر این قوانین برای همه افراد جامعه به صورت یکسان اجرا شود.

موثر بودن حاکمیت قانون در محدود کردن حاکمان در نوع و نحوه اعمال قوانین برای خود است. در تاریخ هند باستان، در جهان اسلام و در دنیای مسیحی غرب نیز حاکمیت قانون به مثابه یک عامل محدودکننده قدرت سیاسی وجود داشته، فلذا حکومت کردن از طریق قانون حاکمیت قانون است. اوامر حاکم چنانچه در چارچوب قانون نباشد محدودکننده خود او نیست. حاکمیت قانون در اصل حکومت کردن از طریق شکل نهادینه‌شده‌تر، منظم‌تر، شفاف‌تر و کاهش دامنه اقتدار حاکم است که برخی کارکردهای حاکمیت قانون را داشته باشد. همه این موارد در توسعه به هر شکل و ماهیت، مستقیما آثار بسیار مهمی دارد.

یکی دیگر از اصول توسعه سیاسی اقتصادی و راهبردی پاسخگو بودن سیستم و دولت و حکومت است؛ پاسخگو بودن به معنای واکنش نشان دادن حکومت در قبال مصالح کل جامعه است. چیزی که ارسطو آن را خیر عمومی می‌نامید امروز پاسخگو بودن به صورت رویه‌ای مشخص فهمیده می‌شود یعنی برگزاری منظم انتخابات آزاد و منصفانه چندحزبی که به شهروندان امکان می‌دهد حاکمان خود را انتخاب و بر آنها نظارت کنند که این مطلب مهم و اساسی در نظام‌های حکومتی و توسعه سیاسی اهمیت ویژه‌ای دارد و به صورت بارز از ویژگی‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است.

باید توجه داشت که وجود نظامی سیاسی که بر موازنه میان دولت، قوانین و پاسخگو بودن مبتنی باشد، یک نیاز عملی و اخلاقی برای همه جوامع است. همه جوامع به دولت‌هایی احتیاج دارند که بتوانند برای دفاع از خود در صحنه‌های خارجی و داخلی قدرت کافی تولید کنند و قوانین مورد اجماع عموم را به اجرا درآورند. همه سطوح جامعه نیاز به تنظیم و اعمال قدرت از طریق قانون دارند تا مطمئن شوند که قانون درباره همه شهروندان به صورت غیرشخصی به اجرا درمی‌آید و هیچ‌گونه معافیتی برای یک اقلیت ممتاز در کار نیست و در همین چارچوب پاسخگو بودن سیستم به معنای واقعی و رویه‌ای بودن خود عمل کند. حکومت‌ها نباید تنها نیازهای نخبگان و کارگزاران حکومت را برآورده سازند بلکه باید در خدمت مصالح جامعه به معنای وسیع‌تر باشند و در جوامع متکثر لازم است برای حل‌وفصل اختلافات و دعواها سازوکارهای صلح‌آمیز وجود داشته باشد تا ساختار سازمانی قانون و ارزش‌های اجتماعی جامعه حفظ و نظام حکومتی ارزش‌های خود را حفظ کند.

اما توسعه اقتصاد سیاسی از رهگذر توسعه سیاسی که ساختار نظام سیاسی و تحولات و توسعه سیاسی که در نهادهای حکومت بروز و نمود می‌نماید را باید بررسی کرد. در کل مجموعه دولت و حاکمیت قانون از ضروریات توسعه اقتصاد سیاسی و راهبردی و اقتصاد خرد است بدون حق مالکیت روشن و شفاف و وجود ضمانت اجرایی برای قراردادها و خارج شدن کسب‌وکار از حلقه کوچک اعتمادهای شخصی دشوار است و سرمایه‌گذاری که شاخصه اصلی رشد و توسعه است نیز مشمول قواعد یادشده است.

علاوه بر این قانون در اصل به اندازه‌ای که حقوق خدشه‌ناپذیر افراد را مقدس می‌شمارد، شأن آنها را به عنوان عاملیت‌های انسانی و سرمایه اصلی جامعه به رسمیت می‌شناسد و بنابراین توجه به این حقوق ارزش ذاتی دارد. سرانجام آنکه مشارکت دموکراتیک و پاسخگو بودن مطلوبیتی فراتر از نظارت مفید بر حکومت‌های فاسد، فریبکار یا خودکامه دارد عاملیت سیاسی فی‌نفسه هدف بوده است.

یکی از ابعاد اصلی در توسعه سیاسی و اقتصادی در آزادی نهادهای سیاسی و اقتصاد و اعمال آزادی‌های مشروع و اصل آزادی در قالب حاکمیت قانون است؛ بنابراین ابعادی است که مکمل غنی شدن زندگی هر فرد را دربر دارد. در اقتصاد که باید تحت مدیریت راهبردی و کلان حکومت به صورت مشارکتی عامه باشد، سرمایه‌گذاری به مثابه استخوان‌های یک تن در فرض و ماهیت توسعه سیاسی و اقتصادی همان محورهای راهبردی اقتصاد و حیات جامعه است. بنابراین نقش حاکمیت قانون و حمایت قانون از سرمایه‌گذاری چه به صورت خارجی و چه از ناحیه آحاد مردم داخل کشور باشد بسیار مهم و نقش‌آفرینی است. بنابراین رشد و توسعه اقتصادی مستقیم اقتصاد سیاسی و راهبردهای اصلی در رشد و توسعه و کمک به حفظ با ثبات امنیت ملی را رقم می‌زند.

در ادامه مقاله به بررسی شاخصه‌های اصلی و استراتژیک سرمایه‌گذاری، اقتصاد و تولید در محورهای مهم اقتصاد سیاسی خواهیم پرداخت. لازم به ذکر است که مباحث علمی و تخصصی است و هیچ‌گونه سمت و سوی سیاسی در آن مد نظر نیست.

سال شانزدهم ■ شنبه ۱۶ فروردین ۱۳۹۹ ■ شماره ۴۴۳۳

خبر

عذرخواهی رییس کمیسیون اروپا از شهروندان ایتالیا

یورونیوز- اورزولا فون در لاین، رییس کمیسیون اروپا با انتشار مقاله‌ای در روزنامه‌های ایتالیا از تاخیر اتحادیه اروپا در کمک به شهروندان این کشور ابراز تاسف و عذرخواهی کرد. وی در این نامه خطاب به ایتالیایی‌ها نوشت: «امروز اروپا در کنار ایتالیا ایستاده است، اما از روز اول چنین حمایتی انجام نشد.»

فون در لاین در نامه خود می‌نویسد درست که در آغاز بحران شیوع کرونا کشورها چالش‌های ملی را در اولویت قرار دادند اما پس از مدت کوتاهی متوجه شدند که برای مقابله با بحران نیاز به برنامه‌ای مشترک دارند. این در حالی است که هفته گذشته ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا موفق نشدند تا درباره بسته حمایتی به کشورهای گرفتار شیوع ویروس کرونا به توافق برسند. اختلاف اساسی بین سه کشور اصلی محل شیوع کرونا، ایتالیا و اسپانیا و فرانسه از یک طرف و آلمان و هلند از سوی دیگر بود. رهبران ایتالیا و اسپانیا و فرانسه پیشنهادشان حذف موقتی بخشی از بدهی‌های مشترک کشورها بود اما آلمان و هلند با این پیشنهاد موافقت نکردند. بحث بر سر بودجه و کمک به کشورهای گرفتار درگیر شیوع کرونا، اولین بار به صورت ویدئو کنفرانس بین رهبران کشورهای عضو اتحادیه اروپا به راه افتاد. در پی شیوع ویروس کرونا که جان بیش از ۱۳ هزارنفر را در ایتالیا گرفته، موجی از انتقاد و اعتراض علیه «بی لیاقتی مقامات اتحادیه اروپا» در این کشور که در زمره پنج اقتصاد برتر قاره است، ایجاد شده است. در اسپانیا اوضاع بهتر نیست و رقم قربانیان این کشور از ۱۰ هزار نفر عبور کرده است. اورزولا فون در لاین، رییس کمیسیون اروپا اعلام کرد که تحت عنوان پروژه SURE کمک‌هایی تا سقف صد میلیارد یورو به کشورهای عضو اتحادیه اروپا صورت می‌گیرد. این کمک‌ها در جهت حمایت از مشاغل آسیب‌پذیر و اقتصاد کشورهای درگیر بحران شیوع ویروس کرونا خواهند بود.

هشدار سازمان بهداشت جهانی به کشورهای خاورمیانه

یورونیوز- سازمان بهداشت جهانی به کشورهای خاورمیانه نسبت به شیوع سریع کرونا در این کشورها هشدار داد. احمد المنظری، مدیر منطقه‌ای سازمان بهداشت جهانی در خاورمیانه گفت: تعداد دیگری از ساکنان کشورهایی که بیشتر در معرض خطر هستند و نظام بهداشتی ضعیفی دارند به کرونا مبتلا شده‌اند. حتی در کشورهایی که نظام بهداشتی قوی‌تری دارند نیز شاهد افزایش نگران‌کننده مبتلایان و مرگ‌ومیر هستیم. المنظری گفت: افزایش تعداد مبتلایان نشان می‌دهد که این انتقال در سطح محلی و جوامع خیلی سریع رخ می‌دهد. هنوز روزنه‌ای وجود دارد اما این روزنه در حال بسته شدن است. به گفته سازمان بهداشت جهانی مجموع مبتلایان به کرونا در منطقه به ۵۸۱۶۸ نفر افزایش یافته این در حالی است که ۲۶ مارس ۳۲۴۲۲ نفر به این بیماری مبتلا شده بودند. اما مسوولان این سازمان نگران این هستند که تعداد مبتلایان بیشتر از چیزی باشد که ثبت شده است. بسیاری از کشورهایی که به خاطر جنگ دولت‌ها و نظام‌های بهداشتی ضعیفی دارند با خطر جدی روبه‌رو هستند. یکی از این کشورها یمن است که هنوز مورد مثبتی از ابتلا به کرونا در این کشور گزارش نشده است. این کشور به خاطر جنگ نظام بهداشتی ضعیفی دارد و ساکنانش از بیماری‌هایی مثل وبا رنج می‌برند.

هشدار حزب‌الله عراق به ترامپ

ایسنا- گردان‌های حزب‌الله عراق به دولت دونالد ترامپ نسبت به هرگونه تجاوزی علیه مردم این کشور هشدار داد. گردان‌های حزب‌الله عراق در بیانیه‌ای اعلام کرد: ما ماهیت جنایتکارانه دولت دونالد ترامپ را می‌شناسیم. ما براساس وظیفه دینی و نه به درخواست هیچ طرف دیگری به جنگ می‌پردازیم. اگر نیروهای آمریکایی همچنان به عقب‌نشینی خود از عراق ادامه دهند آنها را هدف قرار نمی‌دهیم. روزنامه نیویورک‌تایمز آمریکا شنبه گذشته اعلام کرد وزارت دفاع این کشور به فرماندهان نظامی دستور داده برای تشدید جنگ در عراق و عملیات علیه حزب‌الله برنامه‌ریزی کنند. از سوی دیگر گروه عصبه الثائرین عراق پیام ویدئویی را برای آمریکا فرستاد.

این گروه در این پیام با انتشار تصاویری از سفارت آمریکا آورده است: سفارت آمریکا در تیررس موشک‌های ماست و اگر بخواهیم آن را با خاک یکسان می‌کنیم. شما از دقت حملات ما خبر دارید. این گروه مسوولیت حمله به پایگاه‌های نظامی آمریکا در عراق از جمله پادگان التاجی را برعهده گرفت.

برهم صالح در معرض استیضاح است

عضو پارلمان عراق گفت که رییس‌جمهور این کشور به دلیل نقض قانون اساسی و مامور کردن شخصیتی جنجالی برای تشکیل کابینه که مورد توافق فراکسیون اکثریت در پارلمان نیست در معرض استیضاح قرار دارد.

عدن شعلان، عضو ائتلاف الفتح به رهبری هادی العامری در پارلمان عراق پنجشنبه گذشته خبر داد که برهم صالح رییس‌جمهور عراق به دو اتهام نقض قانون اساسی و خیانت استیضاح خواهد شد. شعلان در گفت‌وگو با پایگاه خبری المعلومه تاکید کرد: برهم صالح به دو اتهام نقض قانون اساسی و خیانت در معرض استیضاح است زیرا حق جریان‌های بزرگ شیعی را که نماینده طیف وسیعی از ملت عراق هستند، زیر پا گذاشت.

او اضافه کرد: سازوکارهایی که رییس‌جمهور با مامور کردن شخصیتی جنجالی پی گرفته در حالی که این شخصیت مورد توافق گروه‌های اکثریت شیعی نیست خیانت به شراکت و توافقی است که فرآیند سیاسی عراق در سال ۲۰۰۳ بر اساس آن شکل گرفته است. محمد البلداوی، عضو ائتلاف الفتح پارلمان عراق هم پیش از این در گفت‌وگو با المعلومه توضیح داد که همه دلایل برای برکناری برهم صالح رییس‌جمهور عراق فراهم است زیرا او بارها برخلاف قانون عمل کرده و مواضع ضدونقیضی را پیش گرفته و حالا هم با معرفی نکردن نامزد فراکسیون اکثریت خلاف قانون اساسی عمل کرده است. ائتلاف شیعی الفتح و ائتلاف شیعی دوله القانون با یکدیگر فراکسیون البناء را تشکیل داده‌اند که از سوی رییس پارلمان عراق به عنوان فراکسیون اکثریت پارلمان عراق معرفی شده و بر اساس قانون اساسی اکثریت پارلمان عراق که متعلق به شیعیان است باید مامور تشکیل کابینه را برگزینند. گروه‌های شیعی عراق تاکنون بر سر نام نامزد نخست‌وزیری عراق به تفاهم نرسیده‌اند از همین رو «برهم صالح» رییس‌جمهور عراق ۲۷ اسفندماه طی مراسمی عدنان الزرفی را مامور تشکیل دولت انتقالی کرد. پیش از الزرفی «محمد توفیق علاوی» برای تشکیل دولت انتقالی عراق مامور شده بود که به دلیل مخالفت برخی جریان‌ها با اسامی نامزدهای تصدی وزارتخانه‌ها در کابینه پیشنهادی جدید، در این امر ناکام ماند.

انتقال سامانه‌های دفاعی آمریکا به عراق

ایسنا- فرماندهی مرکزی آمریکا از انتقال سامانه‌های دفاعی به عراق خبر داد. سخنگوی فرماندهی مرکزی آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد: ما سامانه‌های دفاعی را برای حمایت از عراقی‌ها و نیروهای ائتلاف و نیروهای آمریکایی در برابر تهدیدات هوایی که علیه پایگاه‌هایمان وجود دارد منتقل کرده‌ایم. یک مسوول آمریکایی پنجشنبه اعلام کرده بود واشنگتن پیش‌بینی می کند گروه‌های عراقی حمله‌ای را علیه نیروها و تاسیسات آمریکا در این کشور انجام دهند.

گسترش ماموریت‌های ناتو در عراق

دبیرکل پیمان ناتو اعلام کرد که این پیمان تصمیم گرفته است ماموریت خود در عراق را از طریق انجام آموزش کادرهای ارتش و نیروهای امنیتی گسترش دهد. ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو در کنفرانس خبری که در پایان دیدارش با وزرای خارجه کشورهای پیمان ناتو از طریق ویدئو کنفرانس برگزار شد، گفت: ما در مورد گسترش ماموریت‌مان در عراق از طریق آموزش افسران و کارشناسان مین‌زدایی و کادرهای پلیس فدرال در چارچوب‌های برنامه‌هایشان به توافق رسیدیم.

تحلیل اکونومیست از بحران کرونا و انتخاب میان مرگ، زندگی و اقتصاد

محاسبه سخت

فاطمه رحیمی- اکونومیست در آخرین شماره خود به شرایط سیستم بهداشتی جهان و اولویت‌بندی درمان بیماران در کشورهای مختلف و همچنین آینده تیره و تار اقتصاد جهان و ضربه‌ای که این ویروس به بازارهای ملی و تولید ناخالص داخلی کشورها می‌زند، پرداخته است. بده‌بستان‌های مصلحت‌آمیزی که در دوران شیوع ضروری شدند، سخت‌تر از این هم خواهند شد. تصور کنید که دو بیمار با شرایط حیاتی بد دارید اما فقط یک ونتیلاتور (دستگاه تنفس مصنوعی). این شرایطی است که نیروهای بیمارستان در نیویورک، پاریس و لندن طی هفته‌های آتی تجربه خواهند کرد، دقیقا همان شرایطی که در لومباردی و مادرید شکل گرفت. اولویت‌بندی بیماران مستلزم اتخاذ تصمیمات دردآوری است. پزشکان باید تعیین کنند که چه کسی تحت درمان قرار گیرد و چه کسی خیر، چه کسی زنده بماند و چه کسی احتمالا بمیرد.

این شیوع که به سراسر جهان سرایت کرده، هر لحظه بر تعداد این تصمیمات رنج‌آور می‌افزاید. آیا منابع درمانی باید به بیماران کووید ۱۹ اختصاص یابد یا به بیمارانی که از سایر بیماری‌ها رنج می‌برند؟ بیکاری و ورشکستگی تا اندازه‌ای می‌تواند جزو هزینه‌هایی باشد که باید پرداخت، اما تا چه اندازه؟ اگر فاصله‌گذاری شدید اجتماعی نتواند روند سرایت را متوقف کند تا چه مدت باید ادامه داشته باشد؟

اندرو کوئومو، فرماندار نیویورک با تاکید بر اینکه جان انسان‌ها قابل قیمت‌گذاری نیست، اعلام کرد که «جان مردم را با دلار ارزش‌گذاری نمی‌کنیم.» این جمله همانند فریاد استمداد از سوی مردی شجاع است که ایالت تحت فرماندهی‌اش غرق در بحران است.

شاید به نظر سنگدلانه به نظر برسد اما قیمت‌گذاری روی جان انسان یا دست‌کم راهی برای تفکر سیستماتیک دقیقا همان چیزی است که فرماندهان به آن نیاز خواهند داشت اگر بخواهند از پس ماه‌های آتی و مشکلاتش برآیند. ضمن اینکه انتخاب‌های مصلحت‌آمیز در اتاق‌های بیمارستان اجتناب‌ناپذیر است.

این پیچیدگی‌ها در شرایطی که کشورهای بیشتری درگیر کووید۱۹ می‌شوند، رو به افزایش است. در هفته منتهی به اول آوریل گزارش‌ها حکایت از دو برابر شدن موارد مبتلا داشت، حال به یک میلیون نفر رسیده است. تعداد مبتلایان در آمریکا به بیش از ۲۰۰ هزار نفر رسیده و تعداد فوتی‌های آن ۵۵ درصد بیشتر از چین بوده است. سی‌ام مارس بود که دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا نسبت به «سه هفته‌ای که تاکنون هرگز شاهدش نبوده‌ایم» هشدار داد. فشار روی سیستم بهداشت آمریکا احتمالا طی چند هفته آتی به اوج نمی‌رسد. کارگروه ویژه ریاست‌جمهوری پیش‌بینی کرده که این ویروس حداقل جان ۱۰۰ تا ۲۴۰ هزار آمریکایی را خواهد گرفت.

همین حالا هم به نظر می‌رسد تلاش‌ها برای جنگ با این ویروس تحلیل برنده شده است.

هند تعطیلی ۲۱ روزه که از ۲۴ مارس شروع شد را اعلام کرد. روسیه که اصرار داشت در برابر شیوع کرونا ایمن است، دستور تعطیلی‌های سختگیرانه را اعلام کرده و کسانی که قرنطینه را به طور جدی زیر پا بگذارند به هفت سال زندان محکوم می‌شوند. به ۲۵۰ میلیون آمریکایی اعلام شده در خانه بمانند. هر کشوری انتخاب‌های مصلحت‌آمیز خود را دارد و لزوما هم این انتخاب‌ها عقلانی نیست.

در هند دولت مودی اینطور تشخیص داد که اولویت‌اش سرعت است. شاید به همین خاطر هم تعطیلی را به طرز مهلکی سرهم‌بندی کرد.

این دولت به کارگران مهاجری که از شهرها خارج شده و بیماری را درمیان خود گسترش داده و آن را به روستاهایشان بردند، فکر نکرد. علاوه بر این، تداوم تعطیلی در این کشور نسبت به کشورهای ثروتمند به مراتب سخت‌تر خواهد بود، چراکه ظرفیت‌های دولت به مراتب کمتر است.

هند قصد دارد سرعت شیوع را کاهش دهد، درمان مبتلایان را به زمانی که داروهای جدید در دسترس باشند و سیستم بهداشت و درمان آمادگی بهتری داشته باشد، به تاخیر انداخته است. اما صدها میلیون نفر از مردم هند پس‌اندازی اندک دارند یا هیچ پس‌اندازی برای ادامه زندگی ندارند و دولت استطاعت حمایت از آنها برای ماه‌های آتی را ندارد. هند دارای جمعیت جوانی است که ممکن است کمک‌رسان باشند. اما زاغه‌های پرجمعیتی هم دارد که فاصله‌گذاری و شست‌وشوی دست در آن دشوار است. اگر نتوان به این تعطیلی ادامه داد، سرایت بیماری ازسر گرفته خواهد شد.

بده‌بستان‌های مصلحت‌آمیز روسیه از نوع دیگری است. ارتباطات سالم و مطمئن باعث شده نسبت به رعایت اقدامات بهداشتی در کشورهایی مانند سنگاپور و تایوان اطمینان حاصل شود، اما ولادیمیر پوتین مشغول تشدید قوانین و استفاده از کووید ۱۹ در کمپین‌های تبلیغاتی خود علیه غرب است. حال که این ویروس سرایت پیدا کرده، پوتین بیشتر درگیر به حداقل رساندن صدمات سیاسی و سرکوب اطلاعات است تا رهبری کشوری به سمت خروج از بحران. این بده‌بستان شایسته پوتین است، نه مردمش.

آمریکا هم متفاوت است. این کشور هم مانند هند اقتصاد خود را تعطیل کرده اما هزینه هنگفتی را صرف حفظ کسب‌وکارها از ورشکستگی و پشتیبانی از درآمد کارگرانی که در تعداد بیشمار تعطیل شده‌اند، می‌کند.

این بده‌بستان‌ها در سراسر جهان جریان دارد. شاید هیچ درمانی برای این ویروس یافت نشود و آزمون و خطاها ادامه پیدا کند. تا تابستان اقتصادهای مختلف جهان با نزول دورقمی تولید ناخالص داخلی سه ماهه خود مواجه خواهند شد. مردم ماه‌ها در خانه خواهند ماند که این مساله هم به همبستگی اجتماعی و هم سلامت روان‌شان آسیب خواهد زد. بازارها فرو خواهند ریخت و سرمایه‌گذاری‌ها به تعویق خواهد افتاد. ظرفیت و گنجایش اقتصاد تحلیل خواهد رفت چراکه ابتکار و اختراع متوقف شده و مهارت‌ها به تاخیر افتاده است.

در نهایت، حتی اگر در شرایطی که بسیاری از مردم جان خود را از دست می‌دهند، هزینه فاصله‌گذاری فراتر از مزایای آن خواهد بود و این در کنار بده‌بستان‌هایی است که هنوز کسی آماده اعترافش نیست.

از آغاز شیوع بحران کرونا در جهان نزدیک به بیش از سه ماه گذشته و زندگی در پنج قاره به طرز عجیبی تغییر کرده است. دیگر جنگ بر سر تسلیحات و تعرفه‌های تجاری بی‌معناست. حال جنگ جدیدی در جهان به راه افتاده؛ جنگ بر سر ماسک و اقلام بهداشتی. تاجران آمریکایی در فرودگاه‌های چین برای خرید محموله ماسک‌های سفارشی کشورهای اروپایی از چین تا چند برابر قیمت پیشنهاد می‌دهند. طبق اعلام رسانه‌های فرانسوی، آمریکایی‌ها در تلاش هستند هر گونه ماسک موجود در بازار دنیا را خریداری کنند که این امر مانع تحویل سفارشات از کشورهای دیگر می‌شود.

شیوع کرونا، جهان را وارد بحرانی عمیق کرده به طوری که به گفته دبیرکل سازمان ملل، بحران کرونا بدترین وضعیت را از زمان جنگ جهانی دوم به وجود آورده است. تعداد مبتلایان قطعی به ویروس کرونا در جهان به یک میلیون نفر رسیده و شمار قربانیان نیز از ۴۹ هزار نفر فراتر رفته است. نیمی از مبتلایان و ۷۰ درصد جان‌باخته‌های ناشی از ابتلا به کرونا از اروپا هستند، در حالی که این ویروس در آمریکا نیز به شدت در حال شیوع است. هم‌اکنون نیمی از جمعیت جهان در قرنطینه هستند.

در یکی دو روز گذشته بیش از دو هزار نفر در جهان بر اثر ابتلا به ویروس کرونا جان باخته و حدود ۳۰ هزار نفر نیز به شمار مبتلایان افزوده شده است. تاکنون بیش از ۲۱۶ هزار نفر در آمریکا به این ویروس مبتلا شده‌اند که بالاترین رقم در جهان است. شمار قربانیان این کشور نیز به پنج هزار و ۱۴۰ نفر رسیده است.

بر اساس آمارهای رسمی ارائه شده، ایتالیا و اسپانیا همچنان در صدر کشورهای گرفتار بحران ویروس کرونا قرار دارند. ایالات متحده آمریکا و پس از آن ایران، در رتبه بعدی شمار قربانیان مبتلا به ویروس کرونا قرار دارند، اما همچنان بیش از سه‌چهارم جان‌باختگان ناشی از عوارض ویروس کرونا از کشورهای اروپایی هستند.

هم‌اکنون دوسوم جمعیت آمریکا در قرنطینه هستند و انتظار می‌رود نرخ بیکاری این کشور به ۱۰ تا ۲۰ درصد برسد.

شمار قربانیان در ایتالیا و اسپانیا نیز به ترتیب به بالای ۱۳ هزار و ۱۰ هزار نفر اوج گرفته است.

شمار جان‌باختگان در آلمان نیز ۶۶ نفر بوده و شمار مبتلایان در این کشور به هزار نفر نزدیک می‌شود. البته کره‌جنوبی و ژاپن که قبل از اروپا درگیر کرونا شدند، عملکرد بهتری نسبت به کشورهای غربی داشته‌اند. شمار کل جان‌باختگان در کره‌جنوبی تاکنون ۱۶۹ نفر بوده و این رقم برای ژاپن تنها ۵۷ نفر بوده است. گزارش‌ها حاکی است که ظرفیت سیستم بهداشتی و بیمارستان‌های بسیاری از کشورها در آستانه اشباع است و کادر پزشکی و کسانی که مسوولیت کمک به حفظ جان مبتلایان را بر عهده گرفته‌اند، به شدت خسته و فرسوده شده‌اند.

سازمان بهداشت جهانی هنوز چشم‌انداز روشنی برای پایان یافتن شیوع ویروس کرونا در آسیا متصور نیست. این نهاد جهانی تاکید دارد که در چین، کانون شیوع ویروس کرونا در جهان، هنوز موارد ابتلا به ویروس کرونا پایان نیافته است. با وجود اعلام شیوع ویروس کرونا در ترکیه، از سه هفته پیش، مقامات این کشور با به کار گرفتن سیاست‌های دوگانه، تلاش می‌کنند تصویری از چهارراه اروپا و آسیا که از ویروس کرونا در امان مانده را به نمایش بگذارند.

قاره آفریقا نسبت به قاره اروپا و آسیا با شمار کمتر قربانیان و جان‌باختگان ناشی از ویروس کرونا مواجه است. آفریقای‌جنوبی نخستین کشور قاره آفریقاست که تدابیر سختگیرانه را به اجرا گذاشت. اما در مصر با وجود اعلام موارد ابتلا به ویروس کرونا، هنوز قانون قرنطینه به اجرا گذاشته نشده است.

■ **تفاوت در میزان مرگ‌ومیر**

میزان مرگ‌ومیر ناشی از این ویروس در کشورهای مختلف از هم تفاوت زیادی دارد. میزان مرگ‌ومیر ناشی از ویروس کرونا در آلمان به تناسب موارد تثبیت‌شده ابتلا به این ویروس در این کشور، در مقایسه با کشورهای دیگر کمتر است. در حال حاضر ایتالیا در راس کشورهای با بیشترین تلفات جانی ناشی از ویروس کرونا قرار دارد.

سازمان جهانی صحت یکی از دلایل این تفاوت بزرگ را در شرایط مختلف، اوسط عمر، امکانات طبی و رقم آزمایش‌هایی می‌بیند که انجام می‌شوند. تشخیص دقیق افراد آلوده با ویروس کرونا و ثبت رسمی آن، در ارزیابی میزان ابتلا و مرگ‌ومیر نقش بارزی دارد. برخی از کشورها حتی پس از مرگ یک فرد باز هم آزمایش انجام می‌دهند تا در مورد دلیل اصلی مرگ مطمئن شوند.

آلمان به لحاظ ظرفیت بخش‌های مراقبت ویژه خود با وجود ۲۸ هزار تخت نسبت به سایر کشورهای درگیر با پاندمی کرونا برتری آشکاری دارد. تعداد این‌گونه تخت‌ها به عنوان نمونه در فرانسه هفت هزار و در ایتالیا و بریتانیا تنها پنج هزار است.

دولت مرکزی و شورای ایالات آلمان هفته گذشته اعلام کردند که تعداد تخت‌های مراقبت ویژه را دو برابر می‌کنند و به دلیل کمبود فضای بیمارستان‌های موجود، تعداد زیادی هتل و سالن را به بخش مراقبت ویژه موقت تبدیل خواهند کرد.

این در حالی است که گروهی از کارشناسان ایتالیایی ادعا کرده‌اند که دلیل مهم پایین بودن آمار مرگ‌ومیرها در آلمان این است که آلمان برخلاف کشورهای دیگر افرادی را که در ماه‌های اخیر درگذشته‌اند مورد آزمایش قرار نداده است تا روشن شود که کرونا عامل مرگ آنها بوده یا نه.

■ **هزینه ۴/۱ تریلیون دلاری برای اقتصاد جهان**

بانک توسعه آسیا اعلام کرد هزینه همه‌گیری ویروس کرونا برای اقتصاد جهان ۴/۱ تریلیون دلار یا حدود پنج درصد تولید ناخالص داخلی است و بستگی به گسترش این بیماری در سراسر اروپا، آمریکا و سایر اقتصادهای بزرگ دارد. دوره کوتاه‌تر محدودیت اقتصادی این آسیب را تا دو تریلیون دلار یا ۲/۳ درصد تولید جهانی پایین می‌آورد. آسیای در حال توسعه از جمله چین ۳۶ درصد کل هزینه این همه‌گیری را پرداخت می‌کند.

بانک توسعه آسیا پیشتر اعلام کرده بود شیوع ویروس کرونا ۳۴۷ میلیارد دلار برای اقتصاد دنیا هزینه خواهد داشت و نرخ رشد جهان را ۰/۴ درصد پایین می‌آورد. از آن زمان، مرکز شیوع ویروس از چین به اروپا و آمریکا منتقل شده و حالا تعداد کل مبتلایان در دنیا از یک میلیون نفر هم گذشته است.

تخمین‌های جدید این بانک تاثیر مستقیم همه‌گیری این ویروس را بر گردشگری، مصرف و سرمایه‌گذاری در نظر گرفته است.

اگر اختلال‌های مربوط به بخش عرضه تشدید شوند، هزینه این همه‌گیری افزایش خواهد یافت.

بانک توسعه آسیا در گزارش خود پیش‌بینی رشد اقتصاد را در ۲۰۲۰ برای آسیا تا ۲/۲ درصد نسبت به ۵/۵ درصدی که در سپتامبر سال گذشته پیش‌بینی کرده بود پایین آورد. این بانک رشد اقتصادی چین را ۲/۳ درصد پیش‌بینی کرد در حالی که قبلا آن را شش درصد اعلام کرده بود. اقتصاد چین در سال گذشته ۶/۱ درصد رشد داشت. طبق گزارش این بانک، تمام مناطق آسیا در سال جاری میلادی رشد ضعیف‌تری خواهند داشت.

■ **افزایش شدید بیکاری در آمریکا**

بحران کرونا تاثیر فراگیری بر زندگی و بازار کار در آمریکا گذاشته است. به نظر می‌آید که تلاش واشنگتن برای مقابله با بحران اقتصادی ناشی از کرونا بسیار دیر آغاز شده است. با وجود تصویب بسته دو تریلیون دلاری محرک اقتصادی و کمک‌های دولتی برای حفظ مشاغل در این کشور به طور روزافزونی بر تعداد بیکاران در آمریکا افزوده می‌شود.

شیوع سریع و گسترده ویروس کرونا در آمریکا زندگی و کار در ایالت‌های بسیاری را به تعطیلی کشانده و کشور را با هجوم بی‌سابقه‌ای برای دریافت مزایای بیکاری روبه‌رو کرده است. تعداد زیادی از موسسات اقتصادی بزرگ و کوچک به ویژه در زمینه خدمات و مواد غذایی نتوانسته‌اند بر شرایط بحران فعلی غلبه کنند و کارکنان خود را اخراج کرده‌اند. در حوزه‌های دیگری مانند هتلداری، حمل‌ونقل، انبارداری و بخش‌های خدمات اجتماعی و درمان و بهداشت نیز وضع همین‌گونه است. همچنین بسیاری از صنایع تولیدی در حالت تعطیل یا نیمه‌تعطیل به سر می‌برند. طبق اعلام وزارت کار آمریکا تنها در هفته گذشته شمار متقاضیان بیمه بیکاری به حدود سه میلیون و ۲۸۰ هزار نفر رسیده است. نزدیک به یک‌پنجم از کارکنان فعالیت اقتصادی خود را متوقف کرده‌اند.

این رقم تقریبا ۱۰ برابر بیشتر از هفته گذشته و بیشترین مقدار از زمان شروع جمع‌آوری آمار در این کشور است. بالاترین میزان بیکاری در اکتبر ۱۹۸۲با ۶۹۵ هزار درخواست در یک هفته ثبت شده بود. برخی تحلیلگران بر این باورند که آمار واقعی بیشتر است زیرا بسیاری از ایالت‌ها هنوز به دلیل فشار زیاد نتوانسته‌اند به درخواست‌های متقاضیان مزایای بیکاری رسیدگی کنند. به نظر کارشناسان اقتصادی آمار بیکاری باز هم افزایش می‌یابد.

در حالی که استیون منوچین، وزیر خزانه‌داری ایالات متحده، آمار بیکاری فعلی را بی‌ربط خوانده و امیدوار است که وضعیت به زودی بهبود یابد، اقتصاددانان چشم‌اندازی برای بهبودی اوضاع اقتصادی نمی‌بینند. به گفته جیمز بولارد، یکی از مقامات عالی‌رتبه خزانه‌داری آمریکا بحران کرونا می‌تواند در کوتاه‌مدت به بیکاری حدود ۵۰ میلیون آمریکایی منجر شود.

■ **اقتصاد فرانسه در دام کرونا**

همزمان با افزایش شتاب شیوع ویروس کرونا در فرانسه و ۱۵ روز پس از آغاز اجرای سیاست قرنطینه عمومی، برآوردهای اولیه حاکی از فراتر رفتن تبعات اقتصادی آن از پیش‌بینی‌های اولیه دولت است.

با این حال ۹۳ درصد مردم انتظار دارند دولت برای دومین بار مدت زمان قرنطینه را تمدید کند.

موسسه اعتبارسنجی مودیز پیش‌بینی کرده رشد تولید ناخالص داخلی فرانسه در سال ۲۰۲۰ به منفی ۱/۴ درصد خواهد رسید.

همزمان نونو فرناندس، استاد مدرسه کسب‌وکار آی‌اس‌ای‌اس برآورد کرده که اگر شیوع فراگیر ویروس کرونا تا ماه ژوئن سال جاری میلادی ادامه داشته باشد، فرانسه با رکود دو درصدی مواجه خواهد شد.

اما دولت فرانسه هنوز نگاه خوش‌بینانه‌تری به اوضاع دارد به طوری که وزارت اقتصاد این کشور برآورد کرده رشد اقتصادی این کشور با یک درصد کاهش نسبت به پیش‌بینی اولیه به ۰/۳ درصد در سال جاری میلادی خواهد رسید.

دولت فرانسه همزمان با آغاز اجرای سیاست قرنطینه عمومی از ۱۷ مارس افزون بر تدارک یک بسته حمایتی ۴۵ میلیارد یورویی (معادل دو درصد تولید ناخالص داخلی) برای مقابله با افزایش بیکاری و جبران دستمزد کارگران شرکت‌های بحران‌زده، اعتباری ۳۰۰ میلیارد یورویی (معادل ۱۵ درصد تولید ناخالص داخلی) برای پرداخت وام کم‌بهره به شرکت‌ها در نظر گرفت.

دولت همچنین براساس تقاضای ۱۰۰ هزار شرکت به نمایندگی از حدود یک میلیون کارگر، اجازه اعمال سیاست بیکاری موقت را به کارفرمایان اعطا کرد.

بیکاری موقت این امکان را به کارفرمایان می‌دهد که در دوران قرنطینه، پرداخت دستمزد ماهانه کارکنان خود را به ۸۴ درصد خالص دریافتی پیشین آنها کاهش دهند و سپس ارقام پرداختی را از دولت مطالبه کنند.

در همین حال موسسه ملی آمار و مطالعات اقتصادی فرانسه(INSEE) نیز اعلام کرده در ماه مارس مجموع تولید کشور و هزینه‌کرد خانوارهای آن را به ۶۵ درصد شرایط عادی تنزل داده است. این موسسه پیش‌بینی کرده هر ماه قرنطینه تولید سالانه کالاها و خدمات فرانسه را سه درصد کاهش دهد.

همزمان با خودنمایی ابعاد بدبینانه رکود ناشی از شیوع ویروس کرونا در فرانسه، فرانسوا رودیر، سخنگوی کمیته تولیدکنندگان خودروی فرانسه(CCFA) خبر داد که تولید انواع خودرو طی مارس گذشته ۷۲/۲ درصد کاهش یافته و این افت می‌تواند کاهش سالانه تولید را به ۲۰ درصد برساند.

رودیر پیش‌بینی کرد تولید خودروی فرانسه در سال ۲۰۲۰ به ۱/۷ میلیون دستگاه برسد.

این در حالی است که فرانسه در سال ۲۰۱۹ حدود ۲/۲ میلیون دستگاه انواع خودرو تولید کرده بود و از نظر تیراژ تولید در مقام دهم جهان قرار داشت.

سازمان حرفه‌ای اتحادیه ورزش فرانسه نیز که متشکل از افزون بر ۱۴۰۰ شرکت، ۵۰۰ برند تجاری و سه هزار مرکز فروش است، اعلام کرد نتیجه مطالعه اولیه آنها در مورد تاثیر شیوع ویروس کرونا نشان می‌دهد ۹۸ درصد شرکت‌های عضو در انتظار افت محسوس گردش مالی خود طی نیمه نخست سال جاری میلادی هستند. همچنین مطابق اعلام این سازمان کاهش فروش توزیع‌کنندگان و تولیدکنندگان البسه، تجهیزات و لوازم ورزشی طی همین مدت به ۱/۳ میلیارد یورو خواهد رسید.

تاکنون بیش از ۵۲ هزار نفر در فرانسه به بیماری کووید ۱۹ مبتلا شده‌اند که از میان آنها سه هزار و ۵۲۳ تن جان خود را از دست داده‌اند.

بر همین اساس دولت فرانسه اجرای سیاست قرنطینه را که از ۱۷ مارس آغاز شده، تاکنون یک بار و به مدت حداقل ۱۵ روز تمدید کرده ولی نتایج تازه‌ترین نظرسنجی شبکه تلویزیونی بی‌اف‌ام نشان می‌دهد که ۹۳ درصد مردم فرانسه بر پایه روند صعودی مرگ‌ومیر ناشی از بیماری کووید ۱۹ انتظار دارند دولت قرنطینه را برای بار دوم تمدید کند.

در این صورت، دوره اجرای سیاست قرنطینه در فرانسه وارد دومین ماه خود می‌شود و به تبع آن بر دامنه رکود اقتصادی ناشی از شیوع ویروس کرونا همچنان افزوده خواهد شد.

ریسک‌های بازار سرمایه بررسی شد

گروه‌های پیشرو در بورس

امین بیگانی* – بازار بورس تهران در پنج روز کاری سال ۹۹ (دو هفته اول فروردین) به رشد خود ادامه داد و فروشندگان آخر سال ۹۸ را نقره‌داغ کرد. شاخص کل بورس تهران با رشد ۳۴۷۵۷ واحدی توانست درصد بالایی از اصلاح گذشته خود را پس بگیرد و در محدوده ۵۴۶۵۷ واحد بایستد و در آستانه شکست سقف قبلی در محدوده ۵۵۵ هزار قرار بگیرد. شاخص هم‌وزن اما سقف قبلی خود در محدوده ۱۸۶ هزار را رو به بالا شکست و با رشد ۱۸۱۲۰ واحدی طی پنج روز کاری اول سال ۹۹ در محدوده ۱۹۵۲۰۱ واحد به کار خود پایان داد. برخلاف انتظار برخی تحلیلگران صرفا مدرک‌گرا که انتظار شروع اصلاح در بازار را داشتند، قدرت پول در دستان آقای بازار، باز مثل دفعات قبل آنها را غافلگیر کرد و جریان ورود نقدینگی بر فروشنده‌ها فائق آمد و باعث رشد هر دو شاخص مهم بازار بورس شد. حالا هر دو شاخص میانگین‌های ۱۰ و ۲۰روزه در تایم روزانه را پس گرفته‌اند و بالای آنها در حال بازی هستند؛ اتفاقی که می‌تواند تاییدی بر ادامه‌دار بودن روند صعودی باشد، البته ریسک‌هایی متوجه بازار و سرمایه‌گذاران است که در ادامه به آنها خواهیم پرداخت.

ارزش معاملات

ورود نقدینگی توسط کدهای حقیقی در دو هفته گذشته بیشتر از ۲۴۰۵ میلیارد تومان و میانگین ارزش معاملات روزانه در این پنج روز کاری برابر با ۶۴۰۰ میلیارد تومان بود که نسبت به هفته آخر سال ۹۸ حدودا هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. روز یکشنبه ۱۰ فروردین شاهد رکوردشکنی جدیدی بودیم و ارزش معاملات خرد به نزدیکی ۹ هزار میلیارد تومان رسید که علاوه بر ثبت یک رکورد جدید توانست نشان دهد که روند ورود نقدینگی در بازار ادامه‌دار است. دلیل نوسانات بیش از حد در ارزش و حجم معاملات، قانون جدید حجم مبناست که عملا نقدینگی سنگینی را پشت صف‌های خرید به وجود آورده و عملا نقدشوندگی بازار را دچار مشکل کرده است؛ سهامی که در صف خرید قفل شده‌اند و حجم مبنا پر نمی‌کنند، پس در نتیجه قیمت هم بالا نمی‌رود و به تعادل رسیدن سهم را به تاخیر می‌اندازد.

قوانین جدید حجم مبنا عملا ناکارآمدی خود را اثبات کرده‌اند و صاحب‌نظران و تحلیلگران بازار خواهان اصلاح و تغییرات در فرمول محاسبه حجم مبنا هستند.

بزرگ‌ترین ریسک‌های کنونی بازار سرمایه

بورس در برهه‌های مختلف زمانی درگیر ریسک‌های فراوانی می‌تواند باشد، زمانی بحث خوراک پتروشیمی‌ها و مالیات بر معادن بسیار برای بازار مهم و قابل توجه بود، زمانی تغییرات بهره بانکی می‌تواند بر عملکرد نقدینگی و بازار سرمایه و ریسک‌های آن تاثیرگذار باشد و بسیاری از عوامل دیگر که در زمان خود جزو ریسک‌های بازار به حساب می‌آمدند.

اما برهه زمانی کنونی به نظر بزرگ‌ترین ریسک بازار سرمایه در دو مورد بیشتر مورد توجه باشد. اولین آن که این روزها معامله‌گران با تن و جان خودشان آن را لمس می‌کنند بحث اختلال در سامانه‌های معاملاتی و زیر ساختی سازمان بورس است که باعث می‌شود معامله بر اساس اطلاعات اشتباه و غیر دقیق انجام و باعث التهاب در بازار شود. این مورد سال‌هاست که در صدر لیست مطالبه‌های فعالان بازار است که با جواب‌هایی در حد بحث تحریم‌ها و مشکلات کشور بسته می‌شود. در صورتی که می‌توان به توان داخلی مختصصان داخلی اتکا کرد یا با کمی خرج بیشتر با واسطه‌هایی تحریم‌ها را دور زد.

دومین ریسک فعلی بازار، مدیران سازمان بورس هستند که به نظر درک درستی از بحث ورود نقدینگی به بازار ندارند و بعضا شنیده می‌شود که از رشد بازار خشنود نیستند و متاسفانه بخشنامه‌های سال قبل نشان داد که این عزیزان هنوز متوجه نشده‌اند که اقتصاد را نمی‌توان به زور به سمتی هدایت کرد و بازار آزاد می‌گوید که باید به قدرت پول احترام گذاشت. آقایان انگار فراموش کرده‌اند که هدف مدیریتی ایشان، آماده‌سازی بستر مناسب برای انجام معاملات به صورت شفاف و آزاد است و ایشان در جایگاهی نیستند که در مورد پارامترهای رشد بازار تحلیل ارائه دهند. به نظر می‌رسد شورای‌عالی بورس به ریاست وزیر اقتصاد در این زمینه باید تکلیف را با مدیران سازمان مشخص کند.

■ **گروه‌های پیشرو در بازار**

یکی از مهم‌ترین پارامترهای یک تریدر حرفه‌ای، انعطاف‌پذیر بودن آن در مواقع زمانی مختلف است تا بتواند خود را همسو با تغییرات اقتصاد و بازار تغییر دهد و اطلاعات خود را به روز و ترمیم‌سازی کند؛ اتفاقی که در بحث شیوع ویروس کرونا افتاد و در هفته اول اسفند سال ۹۸ در همین صفحه به آن اشاره کردم و از توجه و ورود نقدینگی به گروه شوینده خبر دادم، تغییر سبک نوع زندگی مردم در استفاده از مواد شوینده به خوبی دیده می‌شود، شستن دست‌ها به دفعات بیشتر در طول روز، عادتی که به نظر تا ماه‌ها بعد از دفع کرونا نیز می‌تواند ادامه‌دار باشد نشان می‌دهد که فروش این شرکت‌ها می‌تواند رشد خوبی را تجربه کند.

کاهش مسافرت‌ها عملا منجر به کاهش تصادفات و کاهش استفاده از بیمه شده که می‌تواند تاثیر نسبتا مثبتی روی شرکت‌های بیمه‌ای داشته باشد. فروش شرکت‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای به علت خریدهای بیشتر و یکباره مردم برای زمان‌های طولانی می‌تواند فروش این شرکت‌ها را نیز افزایش دهد. خریدهای اینترنتی و استفاده کمتر از پول نقد باز به نفع شرکت‌های خدمات‌دهنده الکترونیکی است. البته تمام این موارد برای این گفته شد که دوستان متوجه شوند که یک اتفاق چگونه می‌تواند بر صنایع مختلف حاضر در بازار تاثیرگذار باشد.

شرکت‌های تولیدات داخل کشور با توجه به حمایت دولت از تولیدات داخلی می‌توانند در بلندمدت توجه بازار را به خود جلب کنند، گروه‌های دارویی و غذایی همیشه فروش خود را در مواقع مختلف حفظ می‌کنند و کمتر با مشکل خاصی مواجه می‌شوند. شرکت‌هایی که تولید انحصاری در کشور دارند نیز می‌توانند به صورت خاص مورد توجه بازار و سرمایه‌گذاران قرار گیرند. تحلیلگر باید با درک شرایط جدید و استفاده از هوش مالی خودش، اطلاعات خودش را به‌روزرسانی و بدون تعصب به شناسایی گروه‌های پیشرو جدید اقدام کند. همین مورد انعطاف‌پذیری و درک شرایط می‌تواند کمک کند تا سرمایه‌گذار از تهدیدها، برای خود فرصت ایجاد کند.

■ **در هفته پیش‌رو**

در این هفته بازار کار خود را در حالی شروع خواهد کرد که عملا تعطیلی‌های اول عید را پشت سر گذاشته و بازار به صورت رسمی‌تر کار خود را آغاز خواهد کرد. تعطیلی‌های سنگین هفته‌های گذشته باعث شده بود عده‌ای نگران از اخبار منفی و تنش‌ها نقد شوند که به نظر با توجه به اینکه اتفاق خاصی نیفتاد حالا باید به فکر خرید باشند. بازار کار خود را مثبت آغاز خواهد کرد و اگر اتفاق خاصی نیفتد می‌تواند به روند صعودی خود ادامه دهد و شاخص کل سقف قبلی خود را بشکند و به سمت کانال ۶۰۰ هزار حرکت کند. بازارهای جهانی نیز هفته گذشته روزهای بهتری را گذراندند و نفت به کانال ۳۰ دلار بازگشت و کامودیتی‌ها رشدهای مثبتی را ثبت کردند. قدرت نقدینگی در بازار هنوز ریاست می‌کند و فروشنده‌ها را ناکام می‌گذارد. البته هیجانات اشتباه نیز در بازار زیاد شده و زمانی که همه خوشحال باشند و نگرانی وجود نداشته باشد باید کمی ترسید. اما فعلا سرعت رشد نقدینگی در کشور و رکود بازارهای موازی راهی به جز ورود به بازار سرمایه برای نقدینگی نگذاشته و در بازارهای مالی نباید با روند جنگید بلکه باید با روند دوست بود و از آن برای خود سود ساخت.

***تحلیلگر بازار سرمایه**

معامله‌گران در بلاتکلیفی

رفتار نوسانی شاخص‌های بورسی جهان

ویروس کرونا روز به روز در سطح جهان پیشروی می‌کند و با توجه به تعطیلی گسترده کسب‌وکارها در سراسر جهان، انتظار می‌رود که جهان با بدترین سال خود از زمان رکود بزرگ سال ۲۰۰۹ مواجه باشد. بانک جی‌پی‌مورگان، بزرگ‌ترین بانک آمریکا در گزارش جدید خود پیش‌بینی کرد که اقتصاد آمریکا سه فصل متوالی را با رشد منفی پشت سر بگذارد.

در آمریکا پس از تصویب بسته حمایتی دو تریلیون دلاری از اقتصاد آمریکا در مجلس سنا و کنگره که بزرگ‌ترین بسته حمایتی از نوع خود در جهان نیز محسوب می‌شود، دونالد ترامپ آن را امضا و برای اجرا به وزارت خزانه‌داری آمریکا ابلاغ کرد. وی همچنین به برخی از کارخانه‌های بزرگ خودروسازی نظیر جنرال‌موتورز دستور داده تا ماسک و دستگاه‌های تنفسی تولید کنند.

آسوشیتدپرس در گزارشی آورده است: طبق برنامه‌ریزی قبلی، ۵۰۰ میلیارد دلار وام ارزان در اختیار کسب‌وکارهای بزرگ، ۱۰۰ میلیارد دلار در اختیار مراکز درمانی و ۳۷۷ میلیارد دلار اعتبار در اختیار شرکت‌های کوچک قرار خواهد گرفت. برای هر خانواده چهار نفره نیز تا ۳۳۰۰ دلار یارانه در نظر گرفته شده است.

با این حال وضعیت به ویژه در اروپا بسیار وخیم است و با توجه به محدود بودن ابزارهای در اختیار بانک مرکزی اروپا پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی کشورهای اروپایی با کاهشی محسوس همراه شود.

در شرق آسیا بانک‌های مرکزی چین، ژاپن، کره‌جنوبی، نیوزلند، سنگاپور و استرالیا برای حمایت از بازارها دست به کار شده‌اند و احتمال منفی‌تر شدن نرخ بهره در ژاپن به دنبال رشد عجیب منفی هفت درصدی اخیر شدت پیدا کرده است.

اسکات موریسون، نخست‌وزیر استرالیا با تاکید بر حمایت تمام‌قد دولت از کسب‌وکارها گفته است: می‌خواهیم موتور اقتصادمان روشن بماند تا از این بحران عبور کنیم. در وال‌استریت، همه شاخص‌ها صعودی بودند تا جایی که هر سه شاخص مهم بورسی در سطح بالاتری از روز قبل خود بسته شدند. شاخص «داوجونز ایدانستریال اوریج» با ۲/۲۴ درصد افزایش نسبت به روز قبل و در سطح ۲۱ هزار و ۴۱۳/۴۴ واحد بسته شد. شاخص «اس‌اندپی ۵۰۰» با ۲/۲۸ درصد صعود تا سطح ۲۵۲۶/۹۰ واحدی بالا رفت و دیگر شاخص مهم بورسی آمریکا یعنی «نزدک کامپوزیت» با صعود ۱/۷۲ درصدی در سطح ۷۴۸۷/۶۱ واحدی بسته شد.

■ **بورس‌های آسیایی**

در معاملات بورس‌های آسیا، شاخص‌ها عملکرد بدی داشتند تا جایی که شاخص «نیک کی ۲۲۵» بورس توکیو ژاپن با ریزش ۰/۰۱ درصدی تا سطح ۱۷ هزار و ۸۲۰/۱۹ واحدی پایین رفت. شاخص «هانگ‌سنگ» بورس هنگ‌کنگ ۰/۷۲ درصد پایین رفت و در سطح ۲۳ هزار و ۱۱۲/۱۵ واحد بسته شد. در چین شاخص «شانگهای کامپوزیت» افت ۰/۷۸ درصدی را تجربه کرد و در سطح ۳۷۰۵/۳۱ واحد بسته شد. در استرالیا شاخص «اس‌اند پی اس‌اند ایکس ۲۰۰» بورس سیدنی با ۱/۶۸ درصد ریزش و ایستادن در سطح ۵۰۶۷/۶۰ واحدی به کار خود خاتمه داد. در بین دیگر شاخص‌های مهم آسیایی، شاخص «تاپیکس» ژاپن نزولی بود.

■ **بورس‌های اروپایی**

از طرف دیگر به نظر می‌رسد که انگلیسی‌ها قصد عقب‌نشینی از مواضع خود برای روابط پسابرگزیت را ندارند و نخست‌وزیر این کشور نیز با درخواست‌ها برای تعویق مهلت مقرر توافق با اتحادیه اروپا به دلیل شیوع کرونا مخالفت کرده است. مقامات اتحادیه اروپا بار دیگر از انگلیسی‌ها خواسته‌اند به دلیل شیوع کرونا، مهلت مذاکرات را تا پایان سال تمدید کنند. در حال حاضر ۱۱ سرفصل کلیدی مورد مذاکره قرار خواهد گرفت و طرفین تا ماه ژوئن برای رسیدن به توافقات اولیه فرصت دارند. مذاکره‌کننده ارشد انگلیس در برگزیت از تشکیل کارگروه مشترک با اتحادیه اروپا برای مذاکرات مقدماتی خبر داده است.

انگلیس خواهان داشتن روابطی مشابه کانادا با اتحادیه اروپا شده است؛ هر چند که طرف اروپایی تاکنون از خود اشتیاقی برای این مساله نشان نداده است. انگلیس اکنون در حال مذاکره با استرالیا برای امضای پیمان تجارت آزاد پسابرگزیت است و انتظار می‌رود مذاکره با آمریکا نیز برای امضای پیمانی بزرگ به زودی آغاز شود.

خبر

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد

سودآوری شرکت، مهم‌ترین اصل قیمت‌گذاری سهم

ایسنا – سرمایه‌گذاران باید در خرید سهام شرکت‌ها به این نکته توجه کنند که سودآوری یک شرکت مهم‌ترین اصل در تعیین قیمت شرکت است. اگر قیمت شرکت با سودآوری تناسب ندارد احتیاط کنند. شاپور محمدی در پاسخ به این سوال که افرادی که وارد بازار سرمایه می‌شوند چگونه می‌توانند از سرمایه خود صیانت کنند؟ گفت: افراد باید حتما آموزش کافی ببینند و اصلا به شایعات توجه نکنند. به این نکته توجه کنند که هیچ‌کس در بازار سرمایه نمی‌تواند چیزی را تضمین کند. عده‌ای در شبکه‌های مجازی غیرقانونی ادعا می‌کنند می‌توانند سود مردم را تضمین کنند که چنین چیزی در بازار سرمایه وجود ندارد و هیچ چیزی تضمینی نیست.

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: سرمایه‌گذاران باید در خرید سهام شرکت‌ها به این نکته توجه کنند که سودآوری یک شرکت مهم‌ترین اصل در تعیین قیمت شرکت است. اگر قیمت شرکت با سودآوری تناسب ندارد احتیاط کنند.

وی ادامه داد: از سوی دیگر شرایط بازار به عوامل مختلفی از جمله میزان سود شرکت‌ها و مقطعی که شخص وارد بازار سرمایه می‌شود، بستگی دارد. ممکن است فرد با در نظر گرفتن افق بلندمدتی در بازار سرمایه به سود برسد اما با در نظر گرفتن افق کوتاه‌مدت، سودی کسب نکند.

دکتر محمدی با تاکید بر اینکه تازه‌واردها باید به صورت غیرمستقیم وارد بازار سرمایه شوند، توضیح داد: افرادی که زمان و تخصص کافی ندارند حتما باید به صورت غیرمستقیم و از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری وارد بازار سرمایه شوند. همچنین افراد باید بخشی از سرمایه خود را به اوراق با درآمد ثابت اختصاص دهند.

رییس سازمان بورس در پاسخ به این سوال که عرضه‌های جدید سال ۹۹ چه فرآیندی دارد، گفت: عرضه‌ای که در بازار سرمایه اتفاق می‌افتد متاثر از شرکت‌هایی است که تمایل دارند وارد بازار شوند. با این حال شرکت‌ها برای ورود به بازار سرمایه باید استانداردهای لازم، اطلاعات صحیح و شفافیت لازم را داشته باشند. هرچند سهامداران جدیدی که وارد بازار می‌شوند باید با عرضه کافی تقویت شوند اما از طرف دیگر نباید سهام شرکت جدید بدون استانداردهای لازم عرضه شود.

مدیرعامل فرابورس پیشنهاد کرد

عرضه سهام نهادهای واسط مالی در بازار سرمایه

سنا – مدیرعامل فرابورس ایران با اشاره به اینکه در سال جدید باید زمینه‌های لازم برای ورود شرکت‌هایی را که در زنجیره ارزش بازار سرمایه قرار دارند به بازارهای بورس و فرابورس فراهم کنیم، گفت: این اقدام کمک می‌کند تا صنعت خدمات نهادهای مالی واسط گسترده‌تر شود و این گروه تنها به سهام بورس‌های چهارگانه و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار که طی چند ماه اخیر رشدهای عجیب و غیرواقعی قیمت سهام را تجربه کرده‌اند، متکی نباشد.

امیر هامونی به شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات نهادهای واسط مالی که در زنجیره ارزش بازار سرمایه قرار دارند و سهام آنها می‌تواند در بازار عرضه شوند، اشاره کرد و افزود: شرکت‌هایی نظیر کارگزاری، سرمایه‌گذاری، مشاور سرمایه‌گذاری، رتبه‌بندی، سبدگردان، پردازش اطلاعات مالی، تامین سرمایه و شرکت‌های مادر یا همان هلدینگ‌ها در این دسته قرار می‌گیرند.

او با اعلام اینکه این صنعت همواره دارای شرایط معمول و متعادلی در زمینه فعالیت‌های خود است، ادامه داد: در واقع محور فعالیت‌ها و خدمات شرکت‌هایی که در زنجیره ارزش بازار سرمایه قرار دارند دچار رکود یا رونقی که بنابر چرخه‌های اقتصادی در سایر صنایع عموما گروه‌های کالامحور بازار رخ می‌دهد، نمی‌شوند و با ورود آنها به بازار می‌توانند به عنوان یکی از گزینه‌های سرمایه‌گذاری مدنظر سرمایه‌گذاران قرار بگیرند.

مدیرعامل فرابورس یکی از برنامه‌های سال جدید بازار سرمایه را برنامه‌ریزی برای ورود این شرکت‌ها به بازار عنوان و خاطرنشان کرد: عطش خریداران و سرمایه‌گذاران بازار سهام نسبت به سهام بورس‌ها در ماه‌های اخیر نشان می‌دهد این گروه نیازمند حضور شرکت‌های بیشتر برای مدیریت هرچه بهتر تقاضاست که با استقبال شرکت‌های فعال در چرخه نهادهای مالی واسط برای ورود به بازار سرمایه این امر به خوبی محقق خواهد شد.

هامونی با بیان اینکه در این راستا تاکنون چند کارگزاری درخواست پذیرش خود را به فرابورس ایران ارائه کرده‌اند و درخواست آنها در هیات پذیرش مورد موافقت قرار گرفته است، عنوان کرد: ورود این شرکت‌ها به بازار منوط به طرح این مساله در هیات‌مدیره محترم سازمان بورس است و منتظریم که هیات‌مدیره سازمان در خصوص این راهبرد، اتخاذ تصمیم کرده و مصوبه لازم را در این زمینه ابلاغ کند.

به گفته مدیرعامل فرابورس با توجه به رشد و رونق بازار سرمایه در سال‌های اخیر، درآمد کارگزاری‌ها به علت بیشتر بودن نرخ کارمزد این شرکت‌ها در مقایسه با بورس‌ها و قابل توجه بودن این رقم، می‌تواند صنعت کارگزاری را به عنوان یک گروه سودآور مطرح کند.

او عنوان کرد که موضوع ورود شرکت‌های کارگزاری به بازار سهام را می‌توانیم از کارگزاری‌های بخش خصوصی و بانکی آغاز کنیم و بدین ترتیب سرمایه‌گذارانی که علاقه‌مند به این صنعت هستند در عرضه اولیه سهام آنها مشارکت کنند.

کارشناس بازارسرمایه مطرح کرد

ورود نقدینگی جدید را نباید نادیده گرفت

بورس‌نیوز – استاد دانشگاه گفت: نقش و تاثیر ورود نقدینگی جدید از سوی سرمایه‌گذاران تازه‌وارد نمی‌شود نادیده گرفت.

حمید میرمعینی، عضو هیات‌مدیره شرکت رتبه‌بندی اعتباری برهان در گفت‌وگو با بورس‌نیوز، در رابطه با رشد بازار سرمایه در سال گذشته اظهار کرد: افزایش قیمت دلار و به دنبال آن کاهش درآمدهای ارزی در کشور از عوامل موثر در افزایش تورم در سال‌های ۹۷ و ۹۸ محسوب می‌شود.

وی افزود: رشد قیمت دلار و افزایش نرخ تورم به مرور زمان بر قیمت سهام شرکت‌های بورسی تاثیر گذاشت، زیرا شرکت‌های بورسی از نظر سودآوری و افزایش ارزش دارایی‌ها و منابع خود تحت تاثیر مثبت قرار گرفتند.

این استاد دانشگاه بیان کرد: اگرچه اثر مولفه‌های بنیادی در وضعیت مالی شرکت‌ها دلیل توجیه‌کننده رشد قیمت سهام شرکت‌های بورسی بود، اما نمی‌توان نقش و تاثیر ورود نقدینگی جدید از سوی سرمایه‌گذاران تازه‌وارد را نادیده گرفت و بر رشد شاخص بسیار تاثیرگذار بودند.

خبر

رییس نظام مهندسی خبر داد

کارگاه‌های ساختمانی بخشنامه تعطیلی پروژه‌ها را اجرا نکردند

مهر- رییس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران گفت: با وجود صدور بخشنامه تعطیلی کارگاه‌های ساختمانی برای جلوگیری از شیوع کرونا، اما بخش عمده‌ای از پروژه‌ها به فعالیت خود ادامه داده‌اند. سعید سعیدیان در خصوص توقف پروژه‌ها و کارگاه‌های ساختمانی در تهران اظهار داشت: در اسفندماه سال گذشته سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران طی نامه‌ای به شهرداری تهران درخواست کرد کارگاه‌های ساختمانی به عنوان یکی از مراکز احتمالی تکثیر و شیوع ویروس کرونا، تعطیل شوند.

وی افزود: سازمان نظام مهندسی صرفا می‌تواند نقش پیشنهاددهنده داشته باشد و دستگاهی که می‌تواند به عنوان نهاد صادرکننده پروانه ساختمانی، از ادامه فعالیت ساخت‌وساز جلوگیری کند، شهرداری‌ها هستند. ناظران ساخت نیز می‌توانند فقط گزارش تخلفات را به شهرداری‌ها ارائه دهند. رییس سازمان نظام مهندسی ساختمان ادامه داد: در این وضعیت به دلیل اینکه مصوبه‌ای در خصوص حمایت از مشاغل ساختمانی در زمان تعطیلی کارگاه‌های ساخت‌وساز نداریم، ناظران ساختمانی نیز به ما خرده می‌گیرند که نظام مهندسی می‌گوید در خانه بمانید ولی پیمانکاران پروژه را تعطیل نمی‌کنند. اگر تخلفی رخ دهد، چه کسی مسوول نظارت بر کارگاه‌هاست؟

وی یادآور شد: نظام مهندسی پیشنهاد تعطیلی کارگاه‌های ساختمانی را به شهرداری تهران داد و شهرداری این موضوع را پذیرفت و طی بخشنامه‌ای به همه پروژه‌های ساختمانی دستور داد تا ۱۵ فروردین تعطیل باشند مگر اینکه نکات ایمنی و بهداشتی به طور کامل رعایت شود. سعیدیان تصریح کرد: بر اساس بررسی‌هایی که ما در نظام مهندسی داشتیم، متاسفانه کارگاه‌های ساختمانی این بخشنامه را رعایت نکردند و همچنان بخش زیادی از آنها فعال هستند و مهندسان ناظران ما نیز این تخلف را گزارش کرده‌اند و به شهرداری هم اعلام شده است.

وی گفت: مشکل ما این است که پیمانکاران و صاحبان پروژه می‌گویند ما به سرمایه‌گذار یا مالک تعهد داریم که باید پروژه را در ظرف زمانی خاصی به اتمام برسانیم و در غیر این صورت باید جریمه پرداخت کنیم چون این موضوع در ستاد مبارزه با کرونا تصویب نشده که اگر پروژه‌های ساختمانی متوقف شود، مالک حق دریافت جریمه از پیمانکار یا سازنده را ندارد.

این مقام مسوول در سازمان نظام مهندسی گفت: جامعه مهندسین مشاور و انجمن پیمانکاران و انجمن انبوه‌سازان به رییس‌جمهور نامه زده‌اند که اگر در این خصوص مشکل حقوقی به وجود آمد و مالکان پروژه‌های ساختمانی به دلیل توقف پروژه در پی شیوع کرونا از پیمانکار یا سازنده شکایت کند، دولت از آنها حمایت کند و مصوبه ستاد مبارزه با کرونا به عنوان پشتیبان حقوقی از سازنده مورد استفاده قرار گیرد. وی خاطرنشان کرد: معاونت منابع انسانی شهرداری تهران اعلام کرده که فعالیت دوایر و ادارات شهرداری با یک‌سوم نیروها تا ۲۱ فروردین ادامه یابد. ما هم به عنوان نظام مهندسی هشدارهای خود را داده‌ایم ولی امکان اعمال قوه قهریه نسبت به کارگاه‌ها را نداریم چون ممکن است مالکان پروژه‌ها از سازمان نظام مهندسی شکایت کنند و این سازمان محکوم شود.

عضو کمیسیون عمران مجلس:

معاملات مسکن شفاف نیست

تسنیم- عضو کمیسیون عمران مجلس با مثبت ارزیابی کردن اجرای طرح اجاره‌داری حرفه‌ای، گفت: یکی از عوامل بروز آشفتگی بازار مسکن، فعالیت دلالان در برخی بنگاه‌های املاک است. چندی پیش معاون وزیر راه‌وشهرسازی با بیان اینکه «یکی از اهداف راه‌اندازی سامانه ملی املاک و اسکان شناسایی خانه‌های خالی و هدایت آنها به بازار اجاره است»، گفته بود: مستاجران به دلیل بحران کرونا توان پرداخت اجاره‌بها را ندارند.

محمود محمودزاده با تاکید بر اینکه بازار اجاره همواره توسط بخش خصوصی ساماندهی می‌شود، افزود: موضوع اجاره‌داری حرفه‌ای به طور جدی توسط معاونت مسکن و ساختمان در حال پیگیری است. راه‌اندازی نظام اجاره‌داری حرفه‌ای راهکاری قابل اطمینان برای نظم دادن به بازار اجاره مسکن است. وی با بیان اینکه از دیگر موضوعاتی که توسط وزارتخانه در خصوص بازار اجاره در دست پیگیری قرار دارد، تکمیل اطلاعات سامانه املاک و اسکان است، افزود: هدف ما در وزارت راه‌وشهرسازی از تلاش برای راه‌اندازی این سامانه و تکمیل اطلاعات آن توسط سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف، شناسایی خانه‌های خالی و هدایت آنها به بازار اجاره است. معاون مسکن و ساختمان وزیر راه گفت: هدایت خانه‌های خالی به سمت بازار اجاره موجب خواهد شد تا شاهد تاثیر مثبت در بازار اجاره باشیم. با توجه به وضعیتی که هم‌اکنون برای مستاجران وجود دارد و کاملا قابل درک است که بخش عمده‌ای از آنها به دلیل بحران کرونا، از عهده مخارج و هزینه کرایه واحدهای مسکونی برنمی‌آیند، امید است تا بتوانیم کمکی کنیم و شاهد روند کاهشی اجاره‌بها به جای افزایش آن باشیم.

این در حالی است که عضو کمیسیون عمران مجلس نیز با مثبت ارزیابی کردن برنامه وزارت راه و وزارت صمت برای اجرای طرح نظام اجاره‌داری حرفه‌ای در کشور گفت: یکی از عوامل بروز تنش و آشفتگی در بازار مسکن، فعالیت دلالان در برخی مراکز مشاوران املاک است. آنها با استفاده از ارتباطات‌شان نسبت به افزایش قیمت مسکن اقدام می‌کنند. مجید کیان‌پور ادامه داد: دولت به دنبال آن است که موسسات اجاره‌داری حرفه‌ای در کشور فعال شود تا مالکان و مستاجران از طریق تیم‌های حقوقی مستقر در این موسسات قراردادهای خود را امضا کنند.

توقف معاملات به دلیل شیوع کرونا

رکود فراگیر مسکن

گروه مسکن- با گسترش شیوع کرونا و تعطیلی مشاغل ساختمانی معاملات مسکن متوقف شد. پرهیز معامله‌گران از ورود به بازارهایی که نیازمند حضور فیزیکی است بازار دادوستد واحدهای مسکونی را به کما برده است. در شرایطی که بازار مسکن از مدت‌ها قبل در وضعیت رکود تورمی قرار داشت، شیوع ویروس کرونا در کشور معاملات اندکی که در بازار مسکن باقی مانده بود را هم از بین برد. این وضعیت به خصوص با بررسی آمار معاملات اسفندماه آشکار می‌شود. اوایل اسفندماه با اعلام رسمی ورود ویروس کرونا به کشور فعالیت‌های اقتصادی به صورت تدریجی کاهش یافت و در نهایت به صفر رسید. در این ماه که بازار مسکن به طور حدودی در نیمی از روزهای آن فعالیت داشت معاملات مسکن با کاهش ۲۴ درصدی نسبت به ماه قبل مواجه شده است. در فروردین ۹۹ نیز که به طور سنتی بازار مسکن در وضعیت نیمه‌تعطیل قرار دارد می‌توان با توجه به بخشنامه تعطیلی مشاغل ستاد مدیریت بحران کرونا معاملات مسکن را حدودا صفر در نظر گرفت. بررسی آمار رسمی بازار مسکن حاکی از آن است که طی اسفند سال گذشته تعداد معاملات ۲۴/۴ درصد کاهش و قیمت مسکن حدود ۸/۶ درصد افزایش یافته است. بر اساس جدیدترین آمار رسمی وزارت راه‌وشهرسازی از بازار مسکن طی اسفندماه سال گذشته متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در مناطق ۲۲گانه تهران با رشد حدود ۸/۶ درصدی به ۱۵ میلیون و ۵۶۸ هزار تومان رسید. در بهمن‌ماه سال ۹۸ قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در مناطق ۲۲گانه تهران ۱۴ میلیون و ۴۰۵ هزار تومان بود.

این در حالی است که تعداد معاملات ثبت‌شده در سامانه کد رهگیری در آخرین ماه سال گذشته نسبت به ماه پیش از آن (بهمن) کاهش یافته است. در اسفند ۹۸ بالغ بر ۱۰ هزار و ۲۴۲ فقره قرارداد مسکن ثبت شد که نسبت به بهمن سال گذشته ۲۴/۴ درصد کاهش یافته است. بر اساس آمار بیشترین قیمت مسکن مربوط به منطقه یک با ۳۳ میلیون و ۲۱۷ هزار تومان بوده که نسبت به بهمن‌ماه (۲۹ میلیون و ۴۲۷ هزار تومان) ۱۲/۸ درصد افزایش یافته است. در اسفندماه سال گذشته قیمت مسکن در ۲۱ منطقه دیگر تهران با وجود کاهش معاملات افزایش یافته است.

همچنین ارزش معاملات انجام شده مسکن در مناطق ۲۲گانه تهران نیز در ماه مورد اشاره به ۱۴ هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان رسید. این رقم در مقایسه با ارزش معاملات بهمن‌ماه حدود هشت درصد کاهش یافته است.

در بهمن سال گذشته ارزش معاملات ۱۵ هزار و ۹۴۰ میلیارد تومان بود که بیشترین رقم در ۱۲ ماه سال ۹۸ به‌شمار می‌رود. در اردیبهشت‌ماه سال ۹۸ نیز ارزش معاملات مسکن ثبت‌شده در سامانه املاک و مستغلات ۱۳ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان بود. اواخر سال گذشته رییس اتحادیه مشاوران املاک در گفت‌وگو با تسنیم با اشاره به آمار معاملات مسکن از اول تا ۲۶ اسفند ۹۸ گفته بود: در این مدت در شهر تهران ۱۱ هزار و ۶۵۳ قرارداد خرید و فروش امضا شد که نسبت به ماه قبل (بهمن ۹۸) ۲۴ درصد و نسبت به ماه مشابه سال ۹۷ از آن ۲۳ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

وی افزود: در کل کشور نیز طی ۲۶ روز ابتدای اسفندماه ۹۸ بالغ بر ۵۰ هزار و ۸۰۳ قرارداد خرید و فروش ملک امضا شده که نسبت به همین مدت در بهمن امسال و اسفند سال ۹۷ به‌ترتیب ۲۱ و ۲۷ درصد کاهش یافته است.

وی یادآور شد: در بخش اجاره مسکن شهر تهران طی ۲۶ روز ابتدای اسفندماه سال گذشته ۷۳۳۷ فقره اجاره‌نامه ثبت شده که نسبت به بهمن امسال ۳۷ درصد و نسبت به اسفند سال ۹۷ بالغ بر ۳۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. رییس اتحادیه مشاوران املاک ادامه داد: در کل کشور نیز از اول تا ۲۶ اسفند ۹۸ بالغ بر ۲۵ هزار و سه قرارداد اجاره در سامانه املاک ثبت شده که حکایت از کاهش ۴۱ درصد و ۳۰ درصد به‌ترتیب نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل (۹۷) دارد.

خسروی با اشاره به اینکه عامل اصلی افت معاملات مسکن شیوع ویروس کرونا بوده، گفت: تقریبا از ابتدای اسفندماه بازار مسکن تحت تاثیر ویروس کرونا (کووید۱۹) قرار گرفت و متعاملین از مواجهه با یکدیگر امتناع کردند.

به گفته وی، شاید در شرایط کنونی خرید و فروش خودرو یا ارز برای مردم اهمیت چندانی نداشته باشد اما به هر ترتیب کسانی که خانه خود را فروخته‌اند باید جایی را برای سکونت خریداری کنند و نمی‌توانند بیرون بمانند.

مستاجران هم که قراردادشان تمام شده باید در خانه جدید ساکن شوند، بنابراین ممکن است قراردادها به حالت تعلیق درآید اما نیاز بازار از بین نمی‌رود و انتظار داریم در یکی دو ماه آینده با فروکش کردن ویروس کرونا، بازار ملک به حالت نرمال برسد.

■ **پیشنهاد انبوه‌سازان برای ازسرگیری فعالیت کارگاه‌های ساختمانی**

در این شرایط بحرانی سازندگان مسکن نسبت به وقوع شرایطی بدتر در ماه‌های آتی هشدار می‌دهند. دبیر کانون سراسری انبوه‌سازان با اشاره به اینکه تعطیلی کارگاه‌های ساختمانی به رکود فراگیر مسکن دامن می‌زند، گفت: ستاد ملی مقابله با کرونا باید مسوول اعلام تعطیلی کارگاه‌های ساختمانی باشد نه شهرداری.

فرشید پورحاجت در گفت‌وگو با تسنیم در خصوص تعطیلی کارگاه‌های ساختمانی اظهار کرد: خبر تعطیلی کارگاه‌های ساختمانی به دلیل شیوع گسترده ویروس کرونا توسط شهرداری موجی از نگرانی و ترس از آینده شغلی کارفرمایان را چه در بخش‌های دولتی پیمانکاران و چه بخش خصوصی به‌وجود آورده است.

وی ادامه داد: علاوه بر بیکاری بسیاری از کارگران ساختمانی و استادکاران ادامه روند تعطیلی کارگاه‌ها می‌تواند عواقب جبران‌ناپذیری چه در بخش صنوف مرتبط ساختمانی و چه بخش سرمایه‌گذاری و کارفرمایی را فراهم آورد. در این خصوص متاسفانه همچون گذشته بدون در نظر گرفتن دیدگاه‌ها و نظرات تشکل‌های صنفی حرفه‌ای تنها بر اساس درخواست یک‌سویه سازمان نظام مهندسی، شهرداری تهران اقدام به ابلاغ این بخشنامه کرد.

وی افزود: هرچند شهرداری‌ها به عنوان نهاد نظارتی دارای شرح وظایف مشخص هستند ولی به نظر می‌رسد ابلاغ چنین بخشنامه‌ای در شرایط کنونی در صلاحیت ستاد ملی مقابله با کروناست در ثانی چرا این بخشنامه تنها در خصوص شهر تهران ابلاغ شده و تکلیف سایر کارگاه‌های ساختمانی شهرستان‌ها در شرایط کنونی همچنان در هاله‌ای از ابهام و تردید قرار دارد.

دبیر کانون سراسری انبوه‌سازان تصریح کرد: به نظر می‌رسد بی‌توجهی به شرایط حساس کنونی سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان مسکن و تعطیلی ناگهانی کارگاه ساختمانی بدون در نظر گرفتن تمهیدات لازم باعث بحران فراگیر در این بخش و صنوف وابسته شده که احتمالا منجر به ورشکستگی و رکود فراگیر در بازار مسکن می‌شود.

پورحاجت با تاکید بر اینکه ستاد ملی مبارزه با کرونا باید با در نظر گرفتن وضعیت کارگران و کارفرمایان ضمن ارائه سیاست‌های حمایتی مناسب از وقوع یک بحران فراگیر اقتصادی در این بخش جلوگیری کند، اضافه کرد: از جمله اینکه کارفرمایان و تولیدکنندگان نسبت به سررسید وام و تسهیلات بانکی تا زمان تعطیلی چاره‌اندیشی و تا پایان کرونا اعلام تنفس به آنها داده شود. ضمن اینکه باید تکلیف تاخیر و تاییدیه قراردادهای خصوصی بین خریدار و فروشندگان در این بخش مشخص شود.

وی گفت: همچنین باید تمهیداتی نسبت به محدوده قراردادهای مشارکت و لزوم تمدید آنها و زمان قراردادهای نظارت و اجرای مهندسان و پروانه ساختمانی، بیمه مسوولیت مدنی کارفرما، بیمه تامین اجتماعی و اصولا پیش‌بینی‌های لازم جهت رفع تبعات و مشکلات حاصله انجام شود.

وی با یادآوری اینکه بسیاری از کارگاه‌های ساختمان عملا از اسفندماه سال گذشته تعطیل شده و درگیر مشکلات کرونایی هستند، اظهار کرد: این در حالی است که متاسفانه نهادهای حاکمیتی در این خصوص اقدام موثری نکرده و پاسخگو نبوده‌اند. در صورت تداوم این وضع و عدم رسیدگی به موارد فوق ورشکستگی و نابودی بسیاری از صنوف و سرمایه‌گذاران در این بخش دور از انتظار نیست.

وی پیشنهاد داد: در بازنگری در مقررات ملی ساختمان نسبت به بهداشت محیط و اجرای ایمنی (HSE) چاره‌اندیشی‌های لازم انجام شود تا در برابر بحرانی اینچنینی با راهکارهای استاندارد و بهداشتی کارگاه‌های ساختمانی ایمن‌سازی شده و به فعالیت خود ادامه دهند.

دبیر کانون سراسری انبوه‌سازان افزود: هرچند حفظ جان مردم اقدامی بسیار ارزشمند و پسندیده است ولی بررسی صحیح و لزوم مقابله و جبران آسیب‌ها و تبعات آتی جهت حفظ اندک رونقی که در این بخش از اقتصاد کشور و در صنعت ساختمان هنوز باقی مانده ضروری است. امیدواریم ستاد ملی مبارزه با کرونا ضمن توجه کافی به مطالبات و خواسته‌ها و توصیه‌های بحق جامعه کارفرمایی نسبت به تسهیل روند و ابلاغ بخشنامه‌های حمایتی اقدامات فوری و ضروری را انجام دهد.

انعکاس

کاهش ۷۰ درصدی سفرهای ناوگان عمومی جاده‌ای به دلیل شیوع ویروس

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: از ۲۵ اسفندماه ۹۸ تا یازدهم فروردین‌ماه، تعداد سفرهای ناوگان عمومی مسافری ۷۰ درصد کاهش و جابه‌جایی تعداد مسافران ۷۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش داشته است. مهران قربانی، معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: تدابیر لازم برای تامین سلامت و بهداشت سفرهای ناوگان عمومی در مراحل تهیه بلیت و حین سفرها اتخاذ و ابلاغیه‌های مربوطه صادر شده است که با اجرای آنها از سوی شرکت‌های حمل‌ونقل مسافری، رانندگان و رعایت خود مسافران شرایط مطلوب برای انجام سفرهای ضروری تامین می‌شود.

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای ادامه داد: از ۲۵ اسفند ۹۸ تا یازدهم فروردین‌ماه، تعداد سفرهای ناوگان عمومی مسافری ۷۰ درصد کاهش و جابه‌جایی تعداد مسافران ۷۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش داشته است.

وی با بیان این خبر گفت: پس از اجرای طرح فاصله‌گذاری اجتماعی نیز استفاده از ناوگان عمومی مسافری روند کاهشی داشته است به نحوی که بیش از ۲۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای درباره آخرین وضعیت ترمینال‌های مسافری و ایجاد محدودیت و ممنوعیت برای سفرهای نوروزی توضیح داد: در شرایط فعلی، رویکرد صحیح در حمل‌ونقل عمومی مسافر برون‌شهری، ارجحیت انجام سفرهای ضروری و اجتناب‌ناپذیر مردم با ناوگان حمل‌ونقل عمومی بوده زیرا قابل بررسی و مدیریت است بنابراین سیاست صحیح فعلی، ایجاد محدودیت‌ها به صورت مدیریت شده و انجام سفرها به صورت کنترل شده و نه ممنوعیت سفرهاست.

وی در خصوص اینکه چگونه سفرهای غیرضروری مردم در این زمینه کنترل خواهد شد، اعلام کرد: با توجه به سازوکارهای اتخاذ شده و تعطیلی کلیه اماکن اقامتی، تفریحی و سیاحتی عملا استفاده از حمل‌ونقل عمومی با قصد سفرهای ضروری و غیرقابل اجتناب در حال انجام است که گریزناپذیر است. تدابیر لازم برای تامین سلامت و بهداشت سفرهای ناوگان عمومی در مراحل تهیه بلیت و حین سفرها اتخاذ و ابلاغیه‌های مربوطه صادر شده است که با اجرای آنها از سوی شرکت‌های حمل‌ونقل مسافری، رانندگان و رعایت خود مسافران شرایط مطلوب برای انجام سفرهای ضروری تامین می‌شود.

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای خاطرنشان کرد: استقرار تیم‌های بهداشتی ذی‌ربط همچون هلال‌احمر و اورژانس در هر یک از استان‌ها برای کنترل وضعیت سلامت راننده و مسافران در محل پایانه‌های مسافری جاده‌ای در مبدا و مقصد سفرها متعاقب صدور صورت‌وضعیت برای ناوگان اعزامی بهترین اقدامی بوده که در قالب پایانه‌ها مدنظر بوده است و چنانچه با قوت و مستمر با اهتمام استانداران و مدیران و عوامل استانی پی‌گیری شده و تداوم یابد، قطعا ضریب اطمینان بالاتری در خصوص سلامت و بهداشت مسافران عزیز تامین خواهد شد.

قربانی افزود: علاوه بر کنترل‌های ارشادی و عملیاتی مذکور، مسوولیت کنترل مبادی ورودی و خروجی شهرها به عهده نیروهای محترم انتظامی است که شواهد و قرائن حکایت از کنترل جدی در این زمینه دارد. بسته‌های حمایتی در دو گروه حمایت‌های عمومی شامل کمک‌های یارانه‌ای دولت و وام خرید کم‌بهره برای کلیه آحاد آسیب‌پذیر خانواده حمل‌ونقل که بیشترین ضررها را متحمل شده‌اند در دست پیگیری و کارسازی است. همچنین، در خصوص حمایت‌های تخصصی هم اقدامات متنوعی همچون تخصیص سوخت یارانه‌ای، حذف هزینه‌های جاری در فرآیند فعالیت‌ها مثل تمدید غیرحضوری کارت هوشمند و پیگیری تعویق در پرداخت حق بیمه و موارد مشابه مدنظر است که به محض نهایی شدن و قطعیت آنها موارد جدید اطلاع‌رسانی خواهند شد.

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای اعلام کرد: هیچ‌یک از پایانه‌های مرزی از سوی کشورمان مسدود نیست و برخی به صورت یک‌طرفه از سوی کشورهای مقابل مسدود شده است البته این موضوع بین سایر کشورهای دیگر جهان هم در این ایام و شرایط خاص اتفاق افتاده است. مرزهای چزابه، شلمچه، مهران و خسروی با عراق تا تاریخ ۲۷ فروردین، رازی، سرو و بازرگان با ترکیه، سرخس، اینچه‌برون، لطف‌آباد و باجگیران با ترکمنستان تا ۱۱ اردیبهشت‌ماه مسدود هستند و میرجاوه با پاکستان به مدت دو هفته از ۲۵ اسفند مسدود بوده که البته فعلا بازگشایی نشد.

قربانی همچنین بیان کرد: سایر مرزها با ظرفیت کامل به فعالیت ادامه می‌دهند و ارتباط ریلی با کشورهای ترکمنستان و ترکیه برقرار است. رایزنی‌ها با وزارت بهداشت کشورمان و کشورهای همسایه به منظور تهیه پروتکل بهداشتی مشترک در حال انجام است تا نگرانی در حوزه حمل‌ونقل بین‌الملل و ترانزیت جاده‌ای کالا برای همه کشورها برطرف شود.

ویژه گیلان

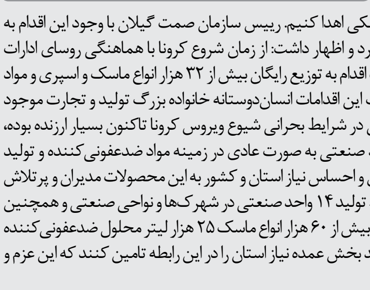
معاون دانشگاه علوم پزشکی گیلان تشریح کرد

اقدامات پزشکی در بحران کرونا

معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی گیلان اقدامات و دستاوردهای معاونت فرهنگی و دانشجویی این دانشگاه را در بحران کرونا تشریح کرد. محمد رستم‌پور در گفت‌وگو با مفدا گیلان ضمن تبریک سال نو و اعیاد شعبانیه، عملکرد این مجموعه در مبارزه با ویروس کرونا را تشریح کرد.

معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه ضمن بیان این خبر که ستاد استانی مبارزه با کرونا به ریاست استاندار و رییس دانشگاه و عضویت معاونان دانشگاه علوم پزشکی گیلان تشکیل شد از برگزاری جلسات مستمر هر روزه این ستاد خبر داد و اظهار کرد: علاوه بر این جلسات مشترکی با معاونت بهداشتی به منظور سازماندهی بهینه به این پویش دانشجویی برگزار شد و در راستای بررسی و رفع مشکلات موجود، بازدیدهای میدانی از مراکز آموزشی و درمانی رودسر، لنگرود، لاهیجان، آستانه اشرفیه، منجیل، لوشان، رستم‌آباد و رودبار به عمل آمد و مشکلات موجود در این مراکز جهت بررسی و بهبود گزارش داده شد. وی با اشاره به نقش مهم دانشجویان در آینده کشور افزود: دانشجویان فعال این دانشگاه نیز فعالیت خود را متوقف نکردند و از ابتدای بحران بالغ بر ۴۰دانشجو با حضور در مرکز تلفنی ۴۴۰۱، پاسخگوی سوالات مردم گیلان در خصوص کرونا بودند. همچنین کانون‌های دانشجویی هلال‌احمر و خیریه بهار و بسیج دانشجویی نسبت به جذب کمک‌های مردمی فراخوان‌هایی صادر کردند. جامعه اسلامی دانشجویان نیز ۱۵ هزار دستکش برای نظام پرستاری رشت و ۶۸۹ محلول ضدعفونی برای بهزیستی استان فراهم و اهدا کرد و دانشجویان داوطلب نیز با حضور در نقاهتگاه بیماران بهبودیافته کرونا واقع در هتل المپیک رشت به کمک همکاران‌شان در کادر درمان شتافتند. رستم‌پور ضمن اشاره به راه‌اندازی پویش دانشجویی «زندگی دست یاریگر توست» با همکاری تشکل‌ها و نهادهای دانشجویی و برگزاری جلسات مشترک با معاونت بهداشتی و با حضور نمایندگان نهادهای دانشجویی جهت سازماندهی این پویش اظهار کرد: ما در روزهای نخست شکل‌گیری این پویش با دعوت از نمایندگان تمامی کانون‌های فرهنگی، انجمن‌های علمی، همتایاران سلامت و شورای صنفی برای حضور حداکثری دانشجویان این دانشگاه برنامه‌ریزی کردیم زیرا آگاهی‌بخشی به جامعه، اولویت ما در پیشگیری و کنترل کروناست که با حضور دانشجویان، دستیابی به این مهم بسیار آسان‌تر است که در این راستا انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه اقدام به تولید و انتشار محتوای علمی در خصوص ویروس کرونا کردند.

اهدای ۸۵۷ هزار ماسک N95

فرهاد دلق‌پوش از اهدای ۸۵۷ هزار و ۸۰۰ ماسک n95 و سه لایه و سایر اقلام بهداشتی در دو مرحله به دانشگاه علوم پزشکی خبر داد و گفت: با پیگیری و مطالبه سازمان صمت گیلان مجموعا ۸۵۷ هزار و ۸۰۰ عدد ماسک جهت استفاده کادر درمانی و مراکز بیمارستانی برای پیشگیری از ویروس منحوس کرونا به صورت رایگان تحویل دانشگاه علوم پزشکی شد. وی تصریح کرد: در واقع وزارت صمت از طریق منابع داخلی اقدام به خرید مقادیری ماسک و اقلام بهداشتی برای استان‌های درگیر ویروس از جمله گیلان کرده بود که ما توانستیم این اقلام اختصاصی را جذب و به دانشگاه علوم پزشکی اهدا کنیم. رییس سازمان صمت گیلان با وجود این اقدام به کمک‌های سازمان‌یافته و خودجوش واحدهای تولیدی اشاره کرد و اظهار داشت: از زمان شروع کرونا با هماهنگی روسای ادارات صنعت، معدن و تجارت شهرستان‌ها و مشارکت اتاق‌های اصناف اقدام به توزیع رایگان بیش از ۳۲ هزار انواع ماسک و اسپری و مواد ضدعفونی‌کننده در بین مردم و مراکز درمانی شده که مستندات این اقدامات انسان‌دوستانه خانواده بزرگ تولید و تجارت موجود است. وی با بیان اینکه تعامل مدیران واحدهای صنفی و صنعتی در شرایط بحرانی شیوع ویروس کرونا تاکنون بسیار ارزنده بوده، خاطرنشان کرد: قبل از بروز وضعیت ویروس کرونا فقط دو واحد صنعتی به صورت عادی در زمینه مواد ضدعفونی‌کننده و تولید ماسک در گیلان فعالیت داشتند ولی به محض شیوع این ویروس و احساس نیاز استان و کشور به این محصولات مدیران و پرتلاش و نوع‌دوست واحدهای صنعتی پای کار آمدند و با تغییر در خطوط تولید ۱۴ واحد صنعتی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و همچنین هشت شرکت در شهرک صنعتی منطقه آزاد انزلی با تولید روزانه بیش از ۶۰ هزار انواع ماسک ۲۵ هزار لیتر محلول ضدعفونی‌کننده و اسپری و همچنین ۶۰۰ هزار پد الکلی با تمام ظرفیت، توانستند بخش عمده نیاز استان را در این رابطه تامین کنند که این عزم و همراهی آنان ستودنی و قابل تحسین است.

سد مخزنی سفیدرود سرریز شد

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای گیلان گفت: به دلیل بارش‌های اخیر در حوضه آبریز بالادست سد سفیدرود، ذخیره این سد در وضعیت مطلوبی قرار دارد و امروز سد سفیدرود سرریز شد. وحید خرمی افزود: با توجه به سرریز شدن سد و رهاسازی آب به منظور جلوگیری از حوادث احتمالی، مردم از نزدیک شدن و استقرار در حاشیه و بستر رودخانه سفیدرود خودداری کنند. خرمی با بیان اینکه سد سفیدرود بزرگ‌ترین سد مخزنی گیلان است، تصریح کرد: در حال حاضر آب کشاورزی مورد نیاز ۱۷۲ هزار هکتار از مجموع ۲۳۸ هزار هکتار شالیزارهای موجود در استان گیلان به سد سفیدرود وابسته و از این منبع تامین می‌شود. به گفته وی، یک میلیارد و ۶۵ میلیون مترمکعب آب پشت سد سفیدرود جمع شده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱۵۲ میلیون مترمکعب بیشتر است. وی ورودی لحظه‌ای آب سد سفیدرود را ۲۶۱ مترمکعب بر ثانیه و خروجی لحظه‌ای را ۱۹۲ مترمکعب بر ثانیه اعلام کرد. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای گیلان تاکید کرد: کشاورزان با توجه به توصیه‌های سازمان جهاد کشاورزی استان در خصوص آماده‌سازی و انجام مقدمات اولیه کشاورزی برای تقویم زراعی اقدام کنند.

مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب استان گیلان خبر داد

افزایش ظرفیت تولید آب ژاول به ۳۵ هزار لیتر در شبانه‌روز

در جلسه استانداری که به منظور ارائه برنامه‌های دستگاه‌های اجرایی برای مقابله با ویروس کرونا تشکیل شد مدیرعامل این شرکت از افزایش ظرفیت تولید آب ژاول برای مشارکت در امر گندزدایی معابر خبر داد.

محسن حسینی، رییس هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب استان گیلان ضمن تشکر از کادر درمانی که در خط‌مقدم مبارزه با ویروس کرونا قرار دارند گفت: این شرکت نیز همگام با سایر دستگاه‌های اجرایی استان سعی داشته در خدمت نظام سلامت استان باشد.

وی در ادامه افزود: همزمان با شیوع ویروس کرونا با افزایش بی‌سابقه مصرف آب مواجه شدیم و در کنار آن افزایش ناشی از مصارف پایان سال و خانه‌تکانی را داشتیم که همکاران پرتلاش شرکت آب‌وفاضلاب استان گیلان از ۳ اسفندماه تا زمان تحویل سال جدید در تلاش بودند منابع آبی جدیدی وارد مدار بهره‌برداری کنند

حسینی همچنین اظهار داشت: دستگاه جدیدی نیز روز گذشته با حضور معاون عمرانی استانداری گیلان مورد بهره‌برداری قرار گرفت و در حال حاضر ظرفیت تولید آب ژاول در استان گیلان ۳۵ هزار لیتر است که ۲۹ هزار لیتر برای ضدعفونی کردن معابر به شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها و سپاه تحویل می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: با توجه به غلظت آب ژاول تحویلی با رقیق شدن ۲۹ هزار لیتر آب ژاول حدود ۱۰۰ هزار لیتر ماده گندزدا تهیه می‌شود که با هماهنگی معاونت عمرانی توزیع می‌شود.

مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب استان گیلان یادآور شد: با توجه به دستور استاندار گیلان هیچ انشعابی قطع نخواهد شد ولی به منظور همکاری با مشترکین و جلوگیری از مواجه شدن با افزایش مبالغ در قبوض آب‌بها در ماه‌های آتی، صدور قبض به روش‌های غیرحضوری انجام می‌شود تا مشترکین در صورت لزوم و تمایل یا به صورت تقسیط با استفاده از روش‌های غیرحضوری پرداخت کنند.

وی در پایان با تاکید بر اینکه هزینه‌های جاری شرکت از محل درآمدها تامین می‌شود خواستار پرداخت قبوض آب‌بها توسط دستگاه‌های اجرایی استان شد تا خدمات آبرسانی در سطح استان به صورت مطمئن و پایدار تداوم یابد.

«جهان صنعت» دلایل تضاد تصمیمات متولیان ستاد کرونا مبنی بر بازگشایی صنایع را بررسی کرد

دست صنعت زیر ساطور کرونا

گروه صنعت– روز گذشته قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای خطاب به روسای سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب کرمان با عنوان اینکه در سال جهش تولید تعطیلی واحدهای تولیدی توجیه‌پذیر نیست خواستار بازگشایی صنایع و صنوف تولیدی و همچنین بازگشت کارکنان وزارتخانه و سازمان‌های زیرمجموعه از روز شنبه ۱۶ فروردین ماه شده است. این ابلاغیه که با واکنش ستاد مقابله با کرونا مواجه شده و نامه گلایه‌آمیز وزیر بهداشت به رییس‌جمهور را مبنی بر عدم رعایت دستورات و مصوبات ستاد مقابله با کرونا از سوی وزارت صمت را به همراه داشته نشان‌دهنده تضاد حاکم در بدنه اصلی متولیان کنترل و مقابله با این اپیدمی است که علاوه بر مخاطرات ناشی از بیماری، تولید و صنعت کشور را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در واقع فارغ از بلاتکلیفی‌ای که صنایع را تحت تاثیر این ابلاغیه‌ها قرار می‌دهد آنچه مسلم است افزایش تعطیلی‌های صنایع و کسب‌وکارها دولت را در چالش دوگانه‌ای قرار می‌دهد به گونه‌ای که از یک‌سو نیازمند تامین هزینه‌های پیشگیری و درمان کرونا بوده که تا الان نیز مشکلات زیادی را برای دولت به وجود آورده و از سوی دیگر تداوم تعطیلی صنایع علاوه بر کاهش درآمدهای دولت خیل عظیم بیکارانی را به همراه خواهد داشت که بار سنگین مالی را بر دوش دولت تحمیل می‌کند. موضوعی که اگرچه به نظر می‌رسد دولت به امید تحقق تسهیلات پنج میلیارد دلاری صندوق بین‌المللی پول و همچنین آزادسازی برخی از پول‌های بلوکه شده ایران به همراه فشار جهانی به دولت آمریکا برای کاهش تحریم‌های یکجانبه این کشور وعده پرداخت تسهیلات ۷۵۰ میلیارد تومانی به صنایع و همچنین در نظر گرفتن وام‌های ارزان‌قیمت یک تا دو میلیون تومانی را به کسب‌وکارهای خرد داده است. اما به اعتقاد کارشناسان عدم تحقق این وعده‌ها و همچنین تصمیم وزارت صمت برای بازگشت صنایع به چرخه فعالیت نشان‌دهنده شرایط دشواری است که اقتصاد تحریم زده کشور را متحمل می‌کند. به گفته تحلیلگران گزینه چاپ بدون پشتوانه پول احتمالا یکی از گزینه‌هایی است که در صورت عدم تغییر در سیاست‌های اقتصادی و بین‌المللی دولت چاره‌ای جز تن دادن به آن نخواهد داشت که افزایش تورم و گرانی را در نتیجه تصمیمات مشابه دولت‌های گذشته شاهد بوده‌ایم.

■ تضاد در تصمیمات ستاد کرونا

حسین مدرس‌خیابانی، قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای خطاب به روسای سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب کرمان بر عدم وقفه در کار و تولید کشور تاکید کرد. در متن این نامه آمده است پیرو بخش‌نامه‌ها و مصوبات ستاد ملی کرونا در محضر رییس‌جمهور و تاکیداتی که در رسانه‌های جمعی نیز اعلام شده اصل کار و تولید کشور در سالی که به‌نام سال جهش تولید نامگذاری شده تعطیل‌پذیر نیست، بنابراین در سالی که جهش تولید نامگذاری شده به طور قطع تولید کشور با قدرت و قوت ادامه خواهد یافت.

ارسال نامه قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت مبنی بر عدم استمرار توقف تولید باعث شد بسیاری از بنگاه‌های تولیدی کشور به کارکنان خود اعلام کنند مغایر دستور ستاد ملی مقابله با کرونا برای تمدید تعطیلی تا ۲۰ فروردین از روز شنبه در محل کار خود حاضر شوند که این مصوبه با واکنش سعید نمکی وزیر بهداشت و رییس ستاد مبارزه با کرونا مواجه شد. سعید نمکی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در نامه‌ای به رییس‌جمهور درباره دستورالعمل ابلاغی وزارت صمت برای بازگشایی مشاغل و مراکز کسب‌وکار هشدار داد.نمکی ضمن هشدار نسبت به عواقب این دستورالعمل نوشت: قویا اعلام می‌کنیم هرگونه تصمیم آتش به اختیار توسط هر دستگاه دولتی، غیردولتی، فرهنگی و مذهبی که مورد تایید نباشد، شعله‌هایش به سرعت دامن نظام سلامت و اقتصاد کشور را خواهد گرفت. اگر امروز کاهش التهاب اولیه مشاهده می‌شود آثار مدل مبتنی بر کارشناسی، تدبیر و گام‌های برنامه‌ریزی شده است. کوچک‌ترین حرکت نسنجیده، آسیب‌های غیرقابل جبرانی در پی خواهد داشت.

■ عدم تحقق وعده‌های حمایتی

سمیه مردانه اقتصاددان در خصوص امکان جبران خسارت صنایع کشور در اثر تعطیلی با حمایت‌های دولتی به «جهان‌صنعت» گفت: واقعیت آن است که پیش از وقوع کرونا نیز وضعیت بودجه‌ای کشور برای سال جاری به‌نحوی بود که پیش‌بینی می‌شد دولت با کسری بودجه قابل ملاحظه‌ای روبه‌رو شود، حال آنکه در حال حاضر کاهش جهانی قیمت نفت و هزینه‌های درمانی حاصل از شیوع کرونا نیز بر مشکلات دولت در تامین بودجه افزوده است. بنابراین امید به آنکه دولت بتواند با راهی منطبق بر تفکر اقتصادی که کمترین آسیب را متوجه اقتصاد کشور کند اقدام به حمایت از صنایع و اقشار آسیب‌پذیر کند بسیار کم است.

مردانه گفت: امروز بسیاری از کشورهای دنیا درگیر بحران کرونا هستند و آسیب اقتصادی ناشی از این ویروس حتی گریبان کشورهای با ساختارهای اقتصادی قوی را گرفته و به بحران بیکاری بی‌سابقه در کشورهای توسعه‌یافته نیز منجر شده است، اما این کشورها با تکیه بر ساختار اقتصادی قوی با کمک‌های قابل توجه و دست و دلبازانه خود توانسته‌اند تا حدی به کنترل بحران بپردازند. البته شرایط اقتصادی ایران اجازه چنین کمک‌هایی را نمی‌دهد.

مردانه افزود: به نظر می‌رسد در این شرایط وعده‌های حمایتی دولت مبتنی بر ابزار چاپ پول باشد، اگرچه این راه در کوتاه‌مدت کمک‌کننده است اما در میان‌مدت و بلندمدت با رشد تورم و کاهش قدرت خرید مردم به ضرر واحدهای تولیدی نیز منجر خواهد شد. اینکه بخواهیم پول چاپ کنیم و تورم را به رقم افسارگسیخته برسانیم خودش مسلما در میان‌مدت و بلندمدت به ضرر قشر آسیب‌پذیر خواهد بود.این کارشناس اقتصادی در زمینه اثربخشی کمک پنج میلیارد دلاری صندوق بین‌المللی پول به ایران گفت: در شرایط فعلی اقتصاد ایران جز برداشته شدن کامل تحریم‌ها و بازگشتن به دوران پیش از تحریم راهی برای جبران مشکلات اقتصادی کشور وجود ندارد و مواردی همچون این وام، راه چاره کشور برای جبران عقب‌ماندگی‌ها و کسری بودجه‌های سال‌های قبل و صدمات اقتصادی نخواهد بود.

وی افزود: اگرچه وام پنج میلیارد دلاری رقم قابل توجهی در اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود اما تنها شوک درآمدی ناگهانی برای کشور خواهد بود و اثر آن بلافاصله از میان می‌رود و نمی‌تواند اثربخش باشد.مردانه گفت: ضمن آنکه به تعطیلی واحدهای صنعتی تا ۲۰ فروردین احترام می‌گذارم اما باید بنگاه‌های تولیدی بدانند این تعطیلی تا چه زمانی ادامه دارد و چه تفاوتی میان بازگشایی کار در ۱۶ و ۲۰ فروردین وجود دارد که ستاد ملی کرونا تعطیلی را تا ۲۰ فروردین تمدید کرده است. آیا بناست که پس از آن افراد به کار بازگردند یا تعطیلی تمدید شود. بنابراین با توجه به اینکه در هیچ کجای دنیا تاریخ قطعی برای پایان این بیماری اعلام نشده، انتظار می‌رود که صنعت کشور نیز همانند سایر بخش‌ها، مردم و فعالیت‌های اجتماعی با شرایط این بیماری تطابق پیدا کند.

وی ادامه داد: مسوولان امر باید به عواقب ادامه این تعطیلی نیز توجه کنند. در واقع ادامه این روند علاوه بر آسیب به صنایع باعث بیکاری بخش قابل توجهی از افراد می‌شود و حتی باید در آینده‌ای نه‌چندان دور منتظر مرگ افراد در اثر گرسنگی و قحطی در کشور باشیم.مردانه گفت: بنابراین انتظار می‌رود نقطه‌ای بهینه برای اتمام دوران تعطیلات درنظر گرفته شود و پس از آن فعالیت بنگاه‌های اقتصادی با حداکثر رعایت پروتکل‌های بهداشتی دنبال شود و هزینه‌ای که برای تعطیلی این بنگاه‌ها می‌شود صرف افزایش هزینه‌های بهداشتی و مراقبتی در محیط‌های کار شود.

■ بلاتکلیفی میان وزارت صمت و ستاد کرونا

سهل‌آبادی، رییس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران درخصوص بازگشایی یا عدم بازگشایی واحدهای تولیدی از روز شنبه ۱۶ فروردین به «جهان‌صنعت» گفت: در حال حاضر صنایع کشور در سردرگمی به سر می‌برند و نمی‌دانند روز اول کار شنبه ۱۶ فروردین یا شنبه هفته بعد خواهد بود. در تمام دنیا و همچنین ایران هرگونه تصمیم‌گیری نسبت به تعطیلی برعهده ستادهای مبارزه با کرونا محول شده و طبیعتا در ایران نیز باید تابع همین روال بود اما تناقض در تصمیم‌گیری میان مسوولان باعث شده صاحبان بنگاه‌های تولیدی منتظر جلسه مدیران رییس ستاد کرونا با رییس‌جمهور و اعلام نتیجه نهایی باشند.

سهل‌آبادی در ادامه به تعطیلی ۲۰ روزه بنگاه‌های تولیدی کشور اشاره کرد و گفت: مطابق دستور ستاد کرونا در ۲۰ روز گذشته تمامی واحدهای تولیدی در شهرک‌های صنعتی تعطیل بودند. در این مدت صاحبان بنگاه‌ها با هزینه‌های قابل توجهی ناشی از توقف تولید و پرداخت هزینه نیروی کار روبه‌رو بودند. در واقع شیوع کرونا باری مضاعف بر واحدهای تولیدی کشور که پیش از این نیز در اثر مشکلات مختلف اقتصادی در کشور با مشکلات متعددی روبه‌رو بودند وارد کرد.وی ادامه داد: در این شرایط انتظار می‌رفت که دولت به کمک بنگاه‌های تولیدی بیاید تا از پس این بحران برآیند. سازمان اقتصاد و دارایی به بنگاه‌های اقتصادی در پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده فرصت بدهد که چنین نشد. همچنین تعویق اقساط بانکی قول دیگری بود که مسوولان دادند اما اجرایی نشد. بنابراین صاحبان بنگاه‌های تولیدی از ریاست‌جمهوری، معاون رییس‌جمهور و وزیر کار و وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستند هرچه زودتر تکلیف مشخص شود.

وی در ادامه درخصوص وضعیت کارگران روزمزد گفت: کارگران روزمزد، دستفروشان و اقشاری از این دست بیشترین آسیب را در این بحران دیدند. در نهایت نیز معاون رییس‌جمهور خبر از کمک ۲۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومانی به این اقشار داد که از سویی این کمک عملی نشد و از طرف دیگر در شرایط فعلی اقتصادی کشور چنین کمکی چاره‌ساز نخواهد بود. در واقع در این شرایط تنها نقطه اتکای چنین افراد خیریه‌ها و افرادی خیر بودند که جای سازمان‌های مسوول در زمینه سامان‌دهی به این افراد را گرفتند.

سهل‌آبادی گفت: ادامه این روند تعطیلی، پرداخت حقوق به کارگران و عدم حمایت از سوی مسوولان باعث می‌شود که بنگاه‌های اقتصادی ورشکسته شوند و در آینده نه‌چندان دور کشور با بحران جدی بیکاری روبه‌رو شود. بنابراین باید هرچه زودتر مشخص شود که سازمان تامین اجتماعی، سازمان اقتصاد و دارایی، بانک مرکزی و... چه برنامه‌ای برای حل این مشکلات دارند.

سهل‌آبادی گفت: تمامی صاحبان واحدهای تولیدی از شرایط ویژه کشور و نتایج هرگونه تجمعی مطلع هستند و اگر تصمیم بر تعطیلی گرفته شود آن را اجرا می‌کنند اما بخش صنعت به‌دنبال ارائه راهکار به‌منظور کنترل شیوع بیماری در محیط‌های تولیدی است. عموما شرایط خطوط تولید در بسیاری از واحدهای تولیدی به‌گونه‌ای است که افراد با یکدیگر فاصله دارند و تجمعی در خطوط تولید صورت نمی‌گیرد و نگرانی در این بخش‌ها وجود ندارد. در واقع مکان‌هایی همچون سرویس رفت‌وآمد، رختکن‌ها، سرویس‌های غذاخوری بیشترین محل تجمع کارگران است که می‌توان با رعایت نکاتی از جمله افزایش تعداد سرویس رفت‌وآمد، محدودیت تعداد حضور افراد در رختکن و آوردن غذای سرد از خانه توسط کارگران احتمال شیوع بیماری را کاهش داد.

فولاد

دلایل انتقاد فولادسازان نسبت به مصوبات ستاد تنظیم بازار بررسی شد

نگرانی از مدیریت دولتی

گروه معدن– در آخرین روزهای سال گذشته اعضای انجمن فولاد ایران در نامه‌ای خطاب به داریوش اسماعیلی، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعمال نظر وزارتخانه در مصوبات ستاد تنظیم بازار مبنی بر تامین اسلب مورد نیاز کارخانه‌های تولیدکننده ورق، اصلاح و به‌روزرسانی کف عرضه شمش و محصولات فولادی برای شرکت‌های فولادی و کاهش شروط محدودکننده در تعیین قیمت پایه در بورس کالا را خواستار شدند. در واقع کارگروه تنظیم بازار به دلیل آنچه کمبود فولاد در بازار داخلی گفته می‌شود نسبت به ایجاد برخی از محدودیت‌ها اقدام کرده و خواستار اجرای این مصوبات از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز به عنوان مجری مصوبات کارگروه فوق شده؛ موضوعی که کارشناسان فولادی بر عدم کمبود در بازار داخلی تاکید داشته و معتقدند محدودیت‌های فوق با توجه به اشباع بودن بازار داخلی فاقد توجیه بوده و عملا به کاهش صادرات و در نتیجه کاهش تولید صنعت فولاد آن هم در شرایط خاص کنونی منجر خواهد شد و ادامه این جریان صنعت فولاد ایران را از نیمه‌خصوصی و خصوصی بودن به هر چه دولتی‌تر شدن پیش می‌برد؛ جریانی که بر صنعت نفت و پتروشیمی نیز حاکم است.

■ اسلب در بورس عرضه نمی‌شود

امیرحسین کاوه، دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» درباره مشکل تامین اسلب موردنیاز تولیدکنندگان ورق‌های فولادی توضیح داد: برخی از تولیدکنندگان ورق، محصول خود را در بورس عرضه نمی‌کنند. آنها اسلب را به عنوان ماده موردنیاز تولید ورق‌های فولادی از تولیدکنندگان بزرگی مانند فولاد مبارکه و فولاد خوزستان می‌گیرند اما معلوم نیست ورق در چه زمانی، به چه قیمتی و به چه کسانی می‌فروشند؟ حتی گفته و شنیده می‌شود که برخی فوتبالیست‌های کشور هم به خرید اسلب و تولید ورق روی آورده‌اند.

وی افزود: این اتفاقات به ایجاد تنش در بازار ورق می‌انجامد. این افراد اسلب می‌خرند، ورق تولید و انبار می‌کنند و زمانی ورق انبار شده را عرضه می‌کنند که تقاضا برای ورق بالاست و می‌توانند با قیمت بازار سیاه محصول را به فروش برسانند.

کاوه ادامه داد: اسلب در بورس عرضه نمی‌شود. به نظر ما بهتر است اسلب‌های فولاد مبارکه، فولاد خوزستان و فولاد هرمزگان در بورس عرضه شود و کسانی که اسلب می‌خرند اگر سهمیه ورق دارند از سهمیه‌شان کم شود یا ورق تولید شده توسط آنها در بورس عرضه شود. یعنی بر فروش اسلب و ورق فولادی نظارت وجود داشته باشد تا مشخص شود چه کسانی به چه قیمتی می‌خرند و به چه قیمتی می‌فروشند؟

■ تلاش برای توسعه یک اقتصاد دولتی

علاوه بر تامین اسلب، تعیین کف عرضه شمش و محصولات فولادی به شرکت‌ها و فرمول قیمت پایه عرضه شمش در بورس کالا نیز مواردی است که فولادسازان خواستار بازبینی در آنها بوده‌اند. همایون دارابی، کارشناس بورس دلیل اتخاذ رویکرد کنونی کارگروه تنظیم بازار در مورد شمش‌های فولادی و موافقت وزارت صنعت، معدن و تجارت با این رویکرد را تمایل به هر چه دولتی شدن صنعت فولاد کشور می‌داند. او اظهارنظر خود را به این شرح توضیح داد: این عملکرد نشان از رویکردی دارد که مبتنی بر اقتصاد دولتی است. اقتصادی که دولت باید برای آن برنامه‌ریزی کند، همه چیز را تایید کند و همه چیز توسط دولت سهمیه‌بندی و تخصیص داده شود. رویکردی که در دولت حسن روحانی بسیار پررنگ است و البته زمینه را برای ایجاد فساد و رانت فراهم می‌آورد.

وی ادامه داد: امروز با یک خصوصی‌سازی نصفه و نیمه توانسته‌ایم در تولید فولاد جهش پیدا کنیم و صنعت فولاد تبدیل به یکی از وزنه‌های سنگین تامین بودجه و ورود ارز به کشور شود. به طوری که در سال ۹۷ با همان ارز دولتی به گفته خود منابع خبری دولت، رقمی حدود ۷۰۰ میلیارد تومان از جیب شرکت‌های فولادی به جیب دلال‌ها رفت. در همین راستا در پرونده امیرمنصور آریا می‌بینیم که یکی از بندهای تخلف گروه آریا پرداخت رشوه برای دریافت سهمیه شمش فولاد بود.

دارابی اضافه کرد: در نتیجه، دولتی شدن صنعت فولاد ایران می‌تواند به رشد فساد و رانت و از بین رفتن واحدهای بزرگ فولادی منجر شود که زیر فشار تحریم‌ها هستند و سود حاصل از فروش آنها می‌تواند با بخشنامه‌های دولتی راهی جیب دلالان شود.

او در پایان اظهار کرد: خواسته بنگاه‌های اقتصادی آن است که دولت به عنوان یک داور بی‌طرف در اقتصاد حاضر شود و فضایی را ایجاد نکند که مدیران دولتی در معرض اتهام و سوءظن قرار گیرند و اجازه دهند صنعت فولاد ایران بدون خودتحریمی‌های داخلی در مسیر رو به رشدی که قرار دارد پیش‌رود.

■ حرف آخر با تنظیم بازار است

در همین حال مقامات وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز از تابعیت از کارگروه تنظیم بازار به عنوان زیرمجموعه هیات دولت می‌گویند. سیف‌الله امیری، مدیرکل دفتر صنایع معدنی و مشاور معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارتخانه در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» در این‌باره گفت: در کارگروه تنظیم بازار نمایندگان همه گروه‌ها حضور دارند و اعمال نظر می‌کنند. در نهایت نظر کارگروه بر نظر وزارتخانه ارجحیت دارد. ما هر تصمیمی بگیریم تصمیم کارگروه تنظیم بازار است و نمی‌توانیم برخلاف رویه‌ای که این کارگروه تعیین کرده رفتار کنیم.

■ کمبود فولاد در بازار داخلی

در ادامه پاسخ عباس قبادی دبیر کارگروه تنظیم بازار به عملکرد وزارتخانه در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» به این شرح بود: همه مصوبات کارگروه تنظیم بازار براساس پیشنهادات خود دوستان در وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده است.

وی ادامه داد: کارگروه با این محدودیت‌ها موافقت کرده چون نخست باید نیاز مصرف‌کننده داخلی به فولاد برطرف شود و پس از آن صادرات انجام شود. وقتی قیمت‌ها در بازار داخلی به طور سرسام‌آور در حال افزایش است و تقاضا برای فولاد بالاست، چرا فولاد با قیمت پایین صادر شود و در اختیار مصرف‌کننده خارجی قرار گیرد؟ صادرات خوب است و منبع ورود ارز است اما مشروط به اینکه تولیدکننده نیاز بازار داخل را تامین کرده باشد.

■ اشباع بازار

کارگروه تنظیم بازار از کمبود فولاد در کشور می‌گوید و این اتفاق را عامل اصلی محدودیت‌هایی عنوان می‌کند که وضع شده و فولادسازان را در فشار گذاشته است. اما فولادی‌ها می‌گویند بازار چیزی کم ندارد. بهادر احرامیان، نایب رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در این‌باره به «جهان‌صنعت» گفت: درست است که در نشست‌ها و جلسات، نمایندگان انجمن تولیدکنندگان فولاد در کنار نمایندگان وزارتخانه و کارگروه تنظیم بازار حضور دارند و استدلال‌ها و نقطه نظرات خود را با آمار و ارقام مطرح می‌کنند، با این حال صورتجلسه‌ای که در نهایت بیرون می‌آید چیزی متفاوت از بحث‌هایی است که در جلسه مطرح می‌شد و به باور تشکل فولادسازان مورد قبول همگان قرار می‌گرفت.وی افزود: البته امید می‌رود این رویکرد با انتصاب آقای اسماعیلی در حال تغییر باشد و به نظر می‌رسد رویکرد ایشان تعاملی است.

احرامیان در پاسخ به ادعای کمبود عرضه فولاد در بازار داخلی گفت: محصولات نهایی فولادی در بازار داخلی کم نیست و در واقع بازار از این محصولات اشباع است. گواه درستی این ادعا هم این است که امروز محصولات فولادی در ایران با قیمتی پایین‌تر از همه دنیا معامله می‌شود و این سطوح پایین قیمت در سه تا چهار سال گذشته تاکنون برقرار بوده است. اگر قیمت داخلی این محصولات را به قیمت روز ارز یا حتی ارز نیمایی تقسیم کنید می‌بینید که مصرف‌کننده ایرانی می‌تواند این محصولات را با کمترین قیمت جهانی در داخل تهیه کند.

او در نهایت گفت: اگر کمبودی هست در محصول نهایی فولاد نیست. در کارخانجات نورد مصرف‌کننده شمش فولاد است که باید پرسید آیا این قسمت در دایره اختیارات کارگروه تنظیم بازار است؟ چون این کارخانجات مصرف‌کننده محصول نهایی نیستند و این کارگروه بر نیازهای مصرف‌کننده نهایی نظارت دارد.

صنایع معدنی

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران خبر داد

مسیر رو به رشد توسعه در شرکت مس برای جهش تولید

اردشیر سعدمحمدی مدیرعامل شرکت مس ضمن تبریک آغاز سال نو و با بیان اینکه تمامی برنامه‌ریزی‌ها در شرکت مس در سال ۱۳۹۸ بر مبنای خلق رکوردهای خوب در حوزه تولید بود تا منویات رهبر معظم انقلاب در زمینه رونق تولید محقق شود، افزود: همچنین در سال گذشته برای فراهم کردن زمینه‌های تولید بیشتر اقدامات و سرمایه‌گذاری‌های خوبی در زمینه تعریف طرح‌های توسعه‌ای جدید و سرعت‌بخشی به پیشبرد پروژه‌های معدنی مس انجام شد تا در آینده نزدیک شاهد جهش تولید در شرکت مس باشیم.

سعدمحمدی با تاکید بر اینکه سرمایه‌گذاری در صنعت مس توجیه اقتصادی دارد، گفت: توسعه در شرکت مس برای جهش و افزایش تولید تحت هیچ شرایطی نباید متوقف شود.وی اظهار داشت: در سال ۹۸ تلاش شد پروژه‌ها با سرعت بیشتری پیشرفت داشته باشد و بر این مبنا، در سال گذشته بیش از ۳۵۰۰ میلیارد تومان طرح توسعه‌ای به اتمام رسید.به گفته سعدمحمدی، طرح افزایش ظرفیت ذوب خاتون‌آباد از ۸۰ هزار به ۱۲۰ هزار تن جزو مهم‌ترین طرح‌های توسعه‌ای بود که در سال گذشته ظرف مدت کوتاهی و با تکیه بر توان داخلی عملیاتی شد.وی افزود: با بهره‌برداری از این طرح، ظرفیت ذوب در شرکت مس برای اولین‌بار به ۴۰۰ هزار تن مس آندی رسید.سعدمحمدی تصریح کرد: همچنین در سال ۱۳۹۸ واحد تولید اسیدسولفوریک سرچشمه با اهداف کاملا زیست‌محیطی راه‌اندازی و افتتاح شد و واحد تولید اسیدسولفوریک خاتون‌آباد در مراحل پایانی قرار دارد و در سال جاری به بهره‌برداری خواهد رسید.به گفته سعدمحمدی، طرح کارخانه اکسیژن و انبار کنسانتره و طرح ذخیره‌سازی اسیدسولفوریک در بندرعباس نیز در پایان سال گذشته به مرحله بهره‌برداری رسید.مدیرعامل شرکت مس با بیان اینکه برنامه شرکت در سال ۱۳۹۹ سرعت‌بخشی به طرح توسعه دره‌آلو است، گفت: تمام تلاش خود را خواهیم کرد تا این پروژه که ظرفیت تولید ۱۵۰ هزار تن کنسانتره مس را خواهد داشت امسال وارد مدار تولید شود. این پروژه به تنهایی بیش از ۱۵۰۰ میلیارد تومان به گردش مالی شرکت مس اضافه خواهد کرد.وی با اشاره به اینکه کارخانه ۱۵۰ هزار تنی کنسانتره در هزار نیز در حال اجراست، افزود: سه میلیون مترمکعب تسطیح و خاکبرداری در فاز سه تغلیظ سونگون با ظرفیت ۱۵۰ هزار تن کنسانتره امسال عملیاتی خواهد شد.سعدمحمدی اظهار داشت: همچنین طرح‌های جدید برای احداث کارخانه‌های کنسانتره فاز ۲ میدوک در شهربابک، فاز ۳ سرچشمه و راه‌اندازی کارخانه فرآوری سرباره‌ها در سرچشمه در دستور کار قرار دارد تا حجم قابل‌توجهی از سرباره‌هایی که دپو شده به عنوان خوراک برای تولید استفاده شود.افزایش سرمایه برای توسعهسعدمحمدی در ادامه افزایش ۲۳۰۰ میلیارد تومانی سرمایه شرکت مس را یکی دیگر از مهم‌ترین اقدامات شرکت مس در سال ۱۳۹۸ دانست و گفت: در شرایط فعلی بهترین و سهل‌الوصول‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه تامین مالی برای توسعه، افزایش سرمایه است.به گفته سعدمحمدی، با این اقدام سرمایه شرکت مس به طور رسمی به ۱۰ هزار میلیارد تومان رسید که بیانگر این است که شرکت مس امسال که مزین به نام «جهش تولید» از سوی مقام معظم رهبری شده است با اطمینان خاطر بیشتری در راستای سرعت‌بخشی به طرح‌های توسعه و افزایش تولید گام برخواهد داشت.

مشاور مدیرعامل مس خبر داد

جهش شرکت مس در اجرای مسوولیت‌های اجتماعی

مشاور مدیرعامل و مدیر گروه روابط عمومی شرکت مس از حضور موثر شرکت مس در تامین فوری نیازهای شبکه بهداشت و درمان در جهت مبارزه با کرونا خبر داد.حیدر ضیغمی با تبریک سال نو و با بیان اینکه از حدود یک ماه گذشته کشورمان همچون کشورهای دیگر با مساله ویروس کرونا روبه‌رو شده است، گفت: شرکت ملی صنایع مس علاوه بر ایفای نقش حمایتی خود از کارکنان صف و ستاد و اقدامات قابل توجه در حل این بحران برای تداوم تولید در کارخانجات شرکت مس در حوزه ملی نیز تلاش کرد تا با هماهنگی مجموعه وزارت صنعت و ریاست هیات عامل ایمیدرو دکتر غریب‌پور و مدیران حوزه بهداشت و درمان نیازهای فوری و اولویت‌دار شبکه بهداشت و درمان کشور را تامین کند.ضیغمی با اعلام این خبر گفت: بر این اساس با دستور دکتر سعدمحمدی مقرر شد تامین فوری موارد موردنیاز واردات اقلام بهداشتی از سوی شرکت ملی مس تامین شود.وی افزود: تهیه و تامین یک میلیون ماسک N۹۵، پنج میلیون ماسک سه لایه و ۱۵۰ هزار دست گان پزشکی بخشی از اقلام تهیه شده از سوی شرکت مس با همکاری ایمیدرو است که تاکنون دو بخش از این اقلام وارد کشور شده است.مشاور مدیرعامل شرکت مس و مدیر گروه روابط عمومی در ادامه به تشریح اقدامات شرکت مس در سال ۱۳۹۸ پرداخت و بیان کرد: شرکت مس در سال گذشته با وجود همه مشکلات و دشواری‌هایی که کشور عزیزمان با آنها روبه‌رو بود، کوشید با تبعیت و پیاده‌سازی از سیاست‌های کلان نظام مقدس جمهوری اسلامی در حوزه اقتصادی و تحت مدیریت و برنامه‌ریزی دکتر اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت مس و همکاری مدیران و همت همه کارکنان صف و ستاد روزهای پرتولیدی برای کشور رقم بزند.

■ حضور پررنگ در مناسبت‌های فرهنگی و مذهبی

مشاور مدیرعامل شرکت مس با بیان اینکه راه‌اندازی موکب پذیرایی از زائرین پیاده امام رضا(ع) در مسیر منتهی به مشهد مقدس نیز در سال گذشته برپا شد، گفت: همچنین همزمان با مراسم تشییع سردار پرافتخار جهان اسلام و بزرگ‌مرد محور مقاومت در تهران و کرمان موکب پذیرایی شرکت مس از عزاداران مجاهد کبیر «سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی» نیز برپا شد.وی در ادامه به برپایی موکب شرکت مس برای امدادرسانی به مناطق سیل‌زده در سیستان‌وبلوچستان اشاره کرد

و گفت: شرکت مس خود را موظف می‌داند که در کنار ایفای وظایف خود در حوزه تولید در زمان وقوع بحران‌های طبیعی همچون سیل و زلزله با تشکیل موکب و ستاد کمک‌رسانی حضور موثر عملیاتی داشته باشد.

■ شکوفایی و تعمیق ورزش کارکنان

ضیغمی سرعت‌بخشی به طرح‌های توسعه شرکت مس در حوزه مسوولیت‌های اجتماعی همچون طرح احداث ورزشگاه شهدای مس کرمان، رفسنجان و شهربابک را یکی دیگر از اقدامات شرکت مس در سال گذشته عنوان کرد و گفت: ورزشگاه ۳۰ هزار نفری شهدای مس به عنوان یکی از مهم‌ترین طرح‌های حوزه مسوولیت اجتماعی در استان کرمان با هدف توسعه فضای ورزشی در حال احداث است و با بهره‌برداری از این طرح‌ها، استان کرمان دارای مدرن‌ترین ورزشگاه‌های کشور خواهد شد.

وی با بیان اینکه ورزش صنعت مس در استان کرمان و آذربایجان‌شرقی در سال گذشته موفقیت‌های خوبی کسب کرد یادآور شد: اقدامات شایسته‌ای در حوزه ورزش همگانی، حمایت از برنامه‌های فرهنگی و مذهبی در سطح استان کرمان و آذربایجان‌شرقی انجام شده و افزون بر این، مهم‌ترین اقدام شرکت مس در حوزه ورزش، تعمیق ورزش در بین پرسنل شرکت مس و مجتمع‌ها و حمایت موثر از مسابقات ورزشی کارکنان بود.وی با تاکید بر اینکه در سال جاری در کنار جهش تولید در شرکت ملی مس شاهد جهش در اجرای برنامه‌های مسوولیت‌های اجتماعی شرکتی هم خواهیم بود گفت: تلاش خواهیم کرد در سال ۱۳۹۹ برنامه‌های جامعی در حوزه مسوولیت‌های اجتماعی و با نگاه ملی در راستای رفع محرومیت‌ها و تغییر در زندگی مردم مناطق کم‌برخوردار کشور تعریف کنیم.

بازی ترامپ در بازار انرژی با مهره عربستان و روسیه

شطرنج نفتی

گروه انرژی- بازار نفت یکی از سیاه‌ترین دوره‌های تاریخ خود را پشت سر می‌گذارد. تقاضا برای نفت به شدت پایین آمده و قیمت نیز در سراشیبی بی‌سابقه‌ای قرار گرفته است. شوک اتفاقات اخیر به صنعت نفت جهان به قدری شدید بوده است که سبب شده آمریکا پس از چند سال رویارویی با عربستان در بازار نفت، به دنبال همکاری با آنها برای یافتن راهی جهت مدیریت بازار نفت باشد. حال گفته می‌شود قرار است تولیدکنندگان نفت شیل آمریکا پای میز مذاکره بنشینند تا برگه کاهش تولید نفت را به همراه سایر تولیدکنندگان اوپک و غیراوپک امضا کنند.

جنگ قیمت میان عربستان و روسیه و همچنین اختلال در تقاضای نفت به دلیل شیوع ویروس کرونا پیش‌بینی‌ها از قیمت نفت را کاهش داده است، به طوری که بانک بارکلیز پیش‌بینی خود برای قیمت نفت در سال ۲۰۲۰ را ۱۲دلار در هر بشکه کاهش داد و قیمت هر بشکه نفت برنت را ۳۱ دلار و نفت وست‌تگزاس را ۲۸ دلار در هر بشکه اعلام کرد.

تحلیلگران این بانک در یادداشتی نوشتند احتمالا تا زمانی که وضعیت ویروس پایدار شود، قیمت‌ها تحت فشار قرار خواهند گرفت و اگر بازار راه خود را در مسیر پیش‌بینی شده ادامه دهد، حتی عربستان سعودی و روسیه نیز از کاهش قیمت در امان نخواهند بود.

غیر از بانک بارکلیز، چندین بانک دیگر نیز به دلیل به توافق نرسیدن اعضای اوپک‌پلاس و همچنین تاثیرات ویروس کرونا روی بازار، پیش‌بینی‌های قیمت نفت خود را کاهش داده‌اند.

نظرسنجی رویترز نیز نشان می‌دهد قیمت نفت امسال به دلیل تدابیری که برای متوقف کردن روند سریع سرایت ویروس کرونا در جهان به کار گرفته شده و باعث از بین رفتن تقاضا شده و همچنین فروپاشی توافق اوپک‌پلاس که به اشباع عرضه دامن زده است، پایین ۴۰ دلار در هر بشکه خواهد ماند.

در نظرسنجی رویترز از ۴۰ تحلیلگر پیش‌بینی شد که قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۰ به ۳۸ دلار و ۷۶ سنت در هر بشکه می‌رسد که ۳۶ درصد کمتر از پیش‌بینی قیمت ۶۰ دلار و ۶۳ سنت در نظرسنجی فوریه است. همچنین قیمت مورد پیش‌بینی برای وست‌تگزاس اینترمدییت آمریکا از ۵۵ دلار و ۷۵ سنت در نظرسنجی قبلی به ۳۵ دلار و ۲۹ سنت کاهش داده شد.

اما روز گذشته قیمت نفت با امید به زنده بودن «توافق کاهش تولید» پس از ثبت بیشترین‌افزایش روزانه با رشد ۲/۹۷ دلاری به بشکه‌ای ۳۲/۹۱ دلار رسید.کایلین بیرچ، تحلیلگر واحد اطلاعات اکونومیست به رویترز گفته است: کف قیمت نفت فرو ریخته و تا سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۰ به وضعیت عادی برنمی‌گردیم.

قیمت نفت که بیشتر ضعیف شده بود، در ماه مارس پس از فروپاشی توافق اوپک‌پلاس و حذف سقف تولید نفت کشورهای اوپک و متحدان‌شان روند نزولی پرشتابی پیدا کرد.

تحلیلگران انتظار دارند تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۲۰ بین ۰/۷ تا پنج میلیون بشکه در روز کاهش پیدا کند و کاهش آن در مقایسه با دوران بحران مالی سال ۲۰۰۹ فراتر رود.

افت تقاضا برای بنزین و سوخت جت، حاشیه سود پالایش نفت‌خام در آسیا، اروپا و آمریکا را به شدت کاهش داده و باعث شده پالایشگاه‌های جهان روند تولیدشان را آهسته کنند.

در این میان برخی تحلیلگران انتظار دارند دور جدیدی از مذاکرات میان عربستان سعودی و روسیه در آینده آغاز شود. عربستان سعودی برای فروش عرضه اضافی خود به پالایشگاه‌های نفت به دلیل افزایش نرخ حمل محموله و تقاضای اندک به مشکل برخورده است.

اما ادوارد مویا، تحلیلگر ارشد بازار در شرکت OANDA معتقد است که احیای توافق کاهش تولید نفت از سوی اوپک‌پلاس بسیار بعید است. اوپک رویکرد صبر و مشاهده را در پیش خواهد گرفت و امیدوار است در نیمه دوم سال تقاضا برای نفت بهبود پیدا کند.

با این وجود دونالد ترامپ رییس‌جمهوری آمریکا اعلام کرده روسیه و عربستان سعودی در مورد کاهش قیمت نفت در حال رایزنی هستند و ایالات‌متحده ممکن است در زمان مناسب به آنها بپیوندد.

وی گفت که با ولادیمیر پوتین، رییس‌جمهوری روسیه و محمد بن‌سلمان بن‌عبدالعزیز آل‌سعود، ولیعهد سعودی مذاکرات بسیار خوبی داشته است.

ترامپ گفت: «آنها قرار است با هم جمع شوند، همه ما دور هم جمع می‌شویم. ما می‌خواهیم ببینیم که چه کاری می‌توانیم انجام دهیم.»

ترامپ انتظار دارد عربستان و روسیه ۱۵ میلیون بشکه در روز تولید خود را کاهش دهند. به گفته وی این دو کشور تمایل خود را برای امضای یک قرارداد اعلام کرده‌اند.

رییس‌جمهوری آمریکا معتقد است: «نفت زیادی وجود دارد. در بعضی موارد احتمالا ارزش آن از آب هم کمتر است. ما هرگز چنین چیزی را ندیده‌ایم. قیمت نفتی که شما می‌بینید ۲۲ دلار است، اما واقعا بسیار ارزان‌تر از آن است.»

وی در ادامه گفت: «قیمت‌های نفت‌خام بدترین رکورد خود را ثبت کرده و ۶۶ درصد از ارزش آن در سه ماهه نخست سال جاری میلادی کاسته شده است.»

ترامپ همچنین اعتراف کرد که قیمت‌های فعلی برای تولیدکنندگان نفت آمریکایی «مضر» است و در ادامه گفت: «کسی نمی‌خواهد صنعت نفت، با هزاران و هزاران شغل را از دست بدهد.»

دونالد ترامپ می‌گوید در سطح جهانی، صنعت نفت ویران شده است. اشاره ترامپ به بحران بی‌سابقه‌ای است که گریبان بازار نفت جهانی را فشرده است. جنگ بین عربستان سعودی و روسیه بر سر تصاحب بازار نفت پس از بر هم خوردن توافق اوپک‌پلاس، قیمت هر بشکه نفت‌خام را به پایین‌ترین نرخ‌های ۱۸ سال اخیر رسانده است.

رییس‌جمهور آمریکا مدعی شد که می‌خواهد صنعت نفت را به جایگاهی که در آن بود برگرداند. وی می‌گوید: من فکر می‌کنم که می‌دانم چه کاری باید برای حل این بحران انجام دهم. ما نمی‌خواهیم شرکت‌های بزرگ نفتی خود را از دست دهیم. حداقل من ترجیح می‌دهم که این اتفاق نیفتد.

طبق نظرسنجی رویترز، تولید نفت آمریکا ممکن است امسال بین ۰/۵ تا سه میلیون بشکه در روز کاهش پیدا کند.

بر اساس گزارش رویترز، تحلیل آمار فراهم شده توسط شرکت ریستاد انرژی نشان می‌دهد که با ریزش شدید قیمت‌های نفت، شمار معدودی از تولیدکنندگان آمریکایی می‌توانند از تولید چاه‌های جدیدشان سودآوری داشته باشند.

طبق گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تولید نفت‌خام آمریکا در ژانویه به ۱۲/۷۴ میلیون بشکه در روز در مقایسه با ۱۲/۸۰ میلیون بشکه در روز در دسامبر کاهش پیدا کرده است. برای نخستین بار از ژوئیه سال ۲۰۱۹ است که تولید نفت آمریکا برای دو ماه متوالی کاهش پیدا می‌کند. تولید نفت آمریکا در نوامبر پیش از آغاز افت قیمت‌ها و تقاضا برای نفت، به رکورد ۱۲/۸۷ میلیون بشکه در روز صعود کرده بود.

در همین راستا تولیدکنندگان آمریکایی از دولت می‌خواهند در تنظیم بازار نفت با اوپک‌پلاس همکاری کند.

هماهنگ‌کننده تولیدکنندگان نفت شیل تگزاس از تشکیل جلسه‌ای عمومی در روز ۱۴ آوریل با تولیدکنندگان به منظور بررسی وضعیت تقاضای بازار نفت خبر داده است.

عربستان سعودی نیز خواستار نشست اضطراری اوپک و متحدانش به رهبری روسیه برای تعادل در بازارهای نفت شده است که گفته می‌شود احتمال برگزاری آن به صورت وبینار در ۶ آوریل وجود دارد.

همچنین الکساندر نواک، وزیر انرژی روسیه روز پنجشنبه اعلام کرد مسکو دیگر قصد ندارد تولید نفت خود را افزایش دهد و آماده است با کشورهای عضو اوپک و سایر تولیدکنندگان برای تثبیت بازار همکاری کند.

اما آیا امکان کاهش تولید ۱۵ میلیون بشکه در روز که ترامپ از آن سخن گفته است وجود دارد آن هم در شرایطی که چندی قبل روس‌ها بر سر ۵۰۰ میلیون بشکه، کل اوپک‌پلاس را بر هم زدند و سعودی‌ها جنگ قیمت به راه انداختند!

با این وجود اما در چند روز گذشته امید به توقف رویارویی ریاض و مسکو قیمت نفت را افزایش داد و نفت برنت کاهش قیمتی را که در ساعات اولیه مبادلات بازارهای اروپایی در روز جمعه ثبت کرده بود جبران کرد و به بالای ۳۰ دلار در هر بشکه رسید.

دیدگاه

پشت پرده توافق نفتی

محمدعلی خطیبی*- بازار نفت که چندی پیش با آغاز جنگ نفتی میان عربستان و روسیه با افت شدید قیمت‌ها مواجه شده بود ، بار دیگر با شیوع ویروس کرونا و کاهش فعالیت‌های اقتصادی به بحران بی‌سابقه‌ای کشانده شده است.

قیمت نفت از زمان شکست توافق اوپک‌پلاس و افت تقاضا تحت تاثیر شیوع ویروس کرونا حدود ۷۰ درصد سقوط کرده است. در این میان دونالد ترامپ طی روزهای اخیر ادعا کرده که این بحران با میانجیگری وی و دولت آمریکا در حال حل شدن است.

ترامپ گفته که عربستان سعودی و روسیه می‌توانند تولیدشان را ۱۰ تا ۱۵ میلیون بشکه در روز کاهش دهند؛ ادعایی که بیان آن نیز سبب افزایش ۲۰ درصدی قیمت نفت شد .

قطعا چنانچه این ادعا عملی شود می‌تواند سبب جهش قیمت نفت شود و قیمت‌ها را در محدوده ۶۰ دلار تثبیت کند. اما نباید فراموش کنیم که در نشست قبلی، اوپک و اوپک‌پلاس نتوانستند حتی بر سر کاهش تولید یک میلیون و نیم بشکه در روز که سهم روسیه و سایر کشورهای غیراوپک تنها ۵۰۰ هزار بشکه در روز بود به توافق برسند و حالا چه طور قرار است این حجم از کاهش تولید نفت را بپذیرند.با این وجود به نظر می‌رسد پشت پرده توافق‌هایی بین آمریکا و عربستان صورت گرفته چرا که سعودی‌ها خواستار برگزاری نشست فوق‌العاده تولیدکنندگان اوپک و غیراوپک برای دستیابی به توافقی برای تثبیت بازارهای نفت شده‌اند.

اگرچه شرایط برای همه کشورهای تولیدکننده نفت و حتی کشورهای مصرف‌کننده بحرانی است و به نظر می‌رسد که تمایل کشورهای اوپک و غیراوپک برای پیوستن مجدد به توافق کاهش تولید افزایش یافته، اما تنظیم بازار در شرایط کرونایی کار سختی است و تا زمان عادی شدن شرایط و فعالیت‌های اقتصادی قطعا به کاهش ۱۰ تا ۱۵ میلیون بشکه در روز نیاز دارد اما باید دید چه کشورهایی حاضر به همراهی با این حجم از کاهش تولید هستند.

کاهش ۱۰ تا ۱۵ میلیون بشکه‌ای نفت در طول تاریخ اوپک بی‌سابقه بوده و این سازمان تاکنون معمولا کاهش یک تا دو میلیون بشکه در روز را پذیرفته است بنابراین اکنون بازار منتظر است تا مشخص شود اوپک چه حجمی از این کاهش را بر عهده خواهد گرفت .

در این میان برخی از تولیدکننده‌های آمریکایی که در سال‌های اخیر لجام‌گسیخته به تولید نفت مشغول بودند برای تعدیل در تولید خود اعلام آمادگی کرده‌اند.

اکنون برای همه مشخص است که اگر با برنامه‌های تنظیم بازار و مدیریت عرضه همراهی نکنند قیمت‌ها به ۲۰ دلار و حتی کمتر از آن خواهد رسید و این قیمت‌ها برای همه کشورها مضر خواهد بود حتی کشورهای مصرف‌کننده نفت، چرا که با کاهش قیمت‌ها شاهد کاهش و توقف سرمایه‌گذاری‌ها خواهیم بود و این موضوع عرضه آتی را دچار چالش خواهد کرد.

بنابراین اکنون زمان آن رسیده است که علاوه بر کشورهای عضو اوپک و غیراوپک، سایر تولیدکنندگان نفت جهان نیز مسوولیت تنظیم بازار را بر عهده گیرند و حتی تولیدکننده‌های آمریکایی نیز به مذاکرات بپیوندند و بخشی از کاهش تولید را برعهده گیرند چراکه اگر شرایط به همین شکل ادامه پیدا کند و هر کشوری به هر میزانی که بخواهد به تولید ادامه دهد، عرضه جهانی بسیار بیشتر از تقاضا خواهد شد و طبیعتا باید منتظر افت شدید قیمت‌ها باشیم.

*نماینده پیشین ایران در اوپک

خبر

کاهش ۵۰ درصدی مصرف بنزین در تهران

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه تهران گفت: میزان مصرف بنزین در تهران نسبت به قبل از فروردین ۵۰ درصد کاهش یافته است.

ابراهیم توسلی، در خصوص آخرین وضعیت میزان مصرف بنزین در تهران اظهار کرد: در حال حاضر میزان مصرف بنزین در تهران زیر ۱۰ میلیون لیتر در روز است که این عدد نسبت به گذشته کاهش محسوسی نشان می‌دهد.

وی در خصوص میزان مصرف سی‌ان‌جی در تهران نیز اظهار کرد: میزان مصرف این فرآورده نفتی در تهران حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد نسبت به قبل از فروردین کاهش یافته که علت این مساله می‌تواند کاهش تردد خودروها در سطح شهر باشد.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه تهران با تاکید بر اینکه مشکلی برای تامین فرآورده‌های نفتی در تهران وجود ندارد و تمام مخازن پر هستند، تصریح کرد: شایعاتی که در مورد تعطیلی جایگاه‌ها اعلام می‌شود صحت ندارد و اکنون هیچ مشکلی برای تامین فرآورده‌ها در تهران وجود ندارد.

توسلی با بیان اینکه وضعیت تامین سوخت در تهران بسیار خوب است، گفت: جایگاه‌های عرضه سوخت در این مدت فعالیت و همکاری بسیار خوبی داشته‌اند و تاکنون هیچ قطعی‌ای عرضه در جایگاه‌ها نداشته‌ایم و نخواهیم داشت و برای این مهم نیز تمهیدات لازم اندیشیده شده است.

خالی بودن ۳۵ درصد ظرفیت سدها برای مهار سیلاب‌ها

مدیرکل دفتر مدیریت بحران و پدافند غیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: با توجه به اینکه برای ادامه تسکین و مدیریت سیلاب‌ها در ایام پیش‌رو پیش‌بینی‌هایی صورت گرفته، خالی بودن ۳۵ درصد ظرفیت مخازن سدها، ظرفیت مناسبی برای مهار سیلاب‌هاست.

سیف‌اله آقابیگی، مدیرکل دفتر مدیریت بحران و پدافندغیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم اظهار داشت: از ابتدای سال آبی جاری تاکنون مجموع ورودی به مخازن سدهای کشور ۲۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب بوده و مجموع رهاسازی آب از سدهای کشور نیز حدود ۲۴ میلیارد و ۷۰۰ میلیون مترمکعب بوده است.

وی افزود: در حال حاضر از مجموع ۵۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب معادل ۳۲ میلیارد مترمکعب، حجم ذخایر سدهای کشور است و به عبارتی حدود ۶۵ درصد مخازن سدها از آب پر شده است.

آقابیگی با اشاره به اینکه نزدیک به ۳۵ درصد از ظرفیت مخازن سدهای کشور خالی است، گفت: با توجه به اینکه برای ادامه تسکین و مدیریت سیلاب‌ها در ایام پیش رو پیش‌بینی‌هایی صورت گرفته، این میزان ظرفیت خالی در مخازن سدها، ظرفیت مناسبی برای مهار سیلاب‌هاست.

چین ذخایر استراتژیک خود را با نفت ارزان پر می کند

چین از سقوط ۶۰ درصدی قیمت نفت در سال جاری میلادی بهره می‌برد و این بشکه‌های ارزان را برای پر کردن ذخایر استراتژیک خود خریداری می‌کند.

به گزارش بلومبرگ، به دنبال کاهش شدید قیمت نفت، چین قصد دارد خرید نفت را برای پر کردن ذخایر استراتژیک خود آغاز کند.

بزرگ‌ترین واردکننده نفت دنیا از سقوط ۶۰ درصدی قیمت نفت در سال جاری میلادی بهره می‌برد و این بشکه‌های ارزان را برای پر کردن ذخایر خود خریداری می‌کند. ذخایر استراتژیک چین در بازار نفت در هاله‌ای از ابهام قرار دارد چون دولت این کشور تمایلی به انتشار اطلاعات در مورد نوع، اندازه و کاربرد آن ندارد.

پکن از آژانس‌های دولتی خواسته به سرعت پر کردن ذخایر را هماهنگ کنند. علاوه بر ذخایر دولتی، احتمالا چین از شرکت‌های خصوصی هم می‌خواهد ذخایر خود را پر کنند.

هدف اولیه، نگه داشتن ذخایر دولتی برابر با ۹۰ روز واردات خالص است که در آخر با احتساب ذخایر تجاری، تا ۱۸۰ روز افزایش می‌یابد.

۹۰ روز واردات خالص نفت‌خام برابر با حدود ۹۰۰ میلیون بشکه است. در حالی که اندازه فعلی ذخایر دولتی چین مشخص نیست و پکن از روش‌های متفاوتی برای محاسبه واردات خالص استفاده می‌کند، ولی تاجران و تحلیلگران نفتی تخمین می‌زنند چین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیون بشکه نفت طی یک سال خریداری کند.

قیمت نفت‌خام برنت ۱۳ درصد افزایش یافته و به ۲۷/۸۸ بشکه در روز رسیده است. اظهارات دونالد ترامپ مبنی بر حل و فصل اختلافات بین عربستان و روسیه قیمت نفت را افزایش داد.

طبق اطلاعات شرکت مشاوره نفتی SIA انرژی در چین، این کشور تا ۳۱ مارس حدود ۹۹۶ میلیون بشکه نفت در ذخایر استراتژیک و تجاری خود داشته است. شرکت اوربیتال اینسایت، یک شرکت تحقیقاتی دیگر این رقم را ۹۲۸ میلیون بشکه تا اول آوریل اعلام کرد.

سرپرست برنامه‌ریزی و توسعه وزارت انرژی چین در ماه سپتامبر اعلام کرد این کشور برای حدود ۸۰ روز ذخایر نفتی دارد. شرکت ملی نفت چین در وب‌سایت خود نوشت دولت چین قصد دارد ظرفیت ذخایر استراتژیک نفتی خود را تا پایان سال جاری میلادی تا ۵۰۳ میلیون بشکه افزایش دهد که نشان‌دهنده حداکثر ظرفیت ذخیره این کشور است.

آمریکا در حال حاضر ۶۳۵ میلیون بشکه در ذخایر استراتژیک خود نفت دارد.

راهکار غول نفتی برای عبور از بحران

هدف قبلی شرکت توتال که در سال ۲۰۱۹ اعلام شده بود حدود ۳۰۰ میلیون دلار بود که در سال جاری و با کاهش قیمت نفت، میزان پس‌اندازها به ۸۰۰ میلیون دلار افزایش یافت.

شرکت نفتی و بین‌المللی توتال به دلیل سقوط قیمت نفت طرح بقای شرکت خود را در سال ۲۰۲۰ طی سه محور ذیل اعلام کرد:

۱- کاهش هزینه‌های سرمایه‌ای: کاهش بیش از سه میلیارد دلار مخارج سرمایه‌ای در سال ۲۰۲۰ همچنین کاهش ۲۰ درصدی سرمایه‌گذاری و رساندن آن به کمتر از ۱۵ میلیارد دلار در سال جاری.

۲- افزایش پس‌اندازها: هدف قبلی شرکت توتال که در سال ۲۰۱۹ اعلام شده بود حدود ۳۰۰ میلیون دلار بود که در سال جاری و با کاهش قیمت نفت، میزان پس‌اندازها به ۸۰۰ میلیون دلار افزایش یافت.

۳- تعلیق برنامه‌های بای‌بک: شرکت توتال قبلا دو میلیارد دلار را برای برنامه‌های بای‌بک در سال ۲۰۲۰ و بر اساس قیمت نفت ۶۰ دلار برنامه‌ریزی کرده بود لیکن در حال حاضر توجه به افت قیمت به زیر ۳۰ دلار تصمیم گرفته تا برنامه‌های بای‌بک خود را فعلا تعلیق نماید.

با توجه به افت سهام عمده شرکت‌های بزرگ نفتی و گازی بین‌المللی می‌توان گفت چشم‌انداز خوبی برای سهامداران آن تا پایان سال ۲۰۲۰ متصور نیست. البته این چشم‌انداز برای کارکنان فعلی آن نیز خوب نبوده و احتمالا تعدیل نیرو جزو برنامه‌های آتی خواهد بود.

زاویه

حذف قبوض کاغذی و حاشیه‌های فراوان

حذف قبوض کاغذی برق از ابتدا حواشی متعددی را به دنبال داشت و انتشار اخباری در فضای مجازی نیز به این موضوع دامن زد و این شائبه را به وجود آورد که شاید هدف وزارت نیرو از اجرای این طرح افزایش پنهانی تعرفه‌های برق باشد.

اواخر پاییز سال ۱۳۹۷ وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از صرفه‌جویی ۱۴۴۰ میلیارد تومانی در صورت حذف قبوض کاغذی آب، برق، گاز و تلفن خبر داد و گفت: با این صرفه‌جویی می‌توان کارهای بزرگی به نفع مردم انجام داد و باید ذهن مردم را نسبت به هدررفت این منابع حساس کرد.

آمارها حاکی از آن بود که ۳۵ میلیون کنتور برق حدودا همین تعداد کنتور آب و ۲۰ میلیون کنتور گاز در ایران وجود دارد و برآوردها نشان می‌داد ۱۴۴۰ میلیارد تومان برای قبوض خدماتی هزینه می‌شود. این در حالی بود که به گفته آذری‌جهرمی، ظرفیت کامل برای صدور تمام این قبوض به صورت الکترونیکی فراهم است.

بر اساس طرح حذف قبوض کاغذی برق، به جای این قبوض اطلاعات مربوط به مصرف و صورتحساب برق مصرفی مشترکین به صورت الکترونیکی در اختیار آنها قرار می‌گیرد. این طرح از قطع سالانه ۱۲ هزار درخت جلوگیری خواهد کرد و تنها از محل چاپ این قبوض حدود ۳۰۰ میلیارد تومان در سال صرفه‌جویی مالی خواهد شد.

بر این اساس موعدی که وزارت نیرو برای حذف قبوض کاغذی تعیین کرده بود، فرا رسید و قرار شد از اول مهرماه سال گذشته این قبوض فقط برای مشترکان دارای شرایط خاص صادر شود که البته با ارسال نخستین پیامک‌ها بازار شایعات در این حوزه داغ شد. بر این اساس شایعاتی مطرح شد مبنی بر این‌که مبلغ برق مشترکان ۷۰ درصد افزایش پیدا کرده و اگر مشترک قبض خود را مشاهده کند، متوجه خواهد شد که نرخ پله‌های مصرف ۳۰ روزه و تخفیف کم‌باری حذف شده و درعوض عوارض برق و مالیات دو برابر شده است.

شرکت توانیر برای چندمین بار این شایعات را رد و در اطلاعیه اعلام کرد که پیرو طرح حذف قبوض کاغذی برق که پس از اطلاع‌رسانی‌های گسترده توسط مجموعه صنعت برق از ابتدای مهرماه سال ۹۸ به اجرا درآمد، تاکنون شایعاتی با متنی یکسان در چند نوبت در فضای مجازی منتشر شده که شرکت توانیر به‌منظور شفاف‌سازی و جلوگیری از نگرانی هموطنان، نسبت به انتشار توضیح و روشنگری در این خصوص اقدام کرده که آخرین مورد آن نیز مربوط به اوایل دی‌ماه ۱۳۹۸ بود.

با توجه به انتشار مجدد شایعه پیشین در فضای مجازی و با وجود پاسخگویی و تکذیب چندباره این شایعات در مصاحبه‌های مسوولان صنعت برق تاکید کردند که در این طرح صرفا قبوض کاغذی برق حذف شده و هیچ‌گونه تغییری در نحوه محاسبه قیمت برق رخ نداده و اقلام عوارض و آبونمان کماکان بر اساس مبلغ صورتحساب و تعداد روزهای دوره قرائت محاسبه می‌شود و کاهش یا افزایش طول دوره قرائت، اثری در افزایش بهای برق مصرفی نخواهد داشت و صورتحساب برق مصرفی نیز از طریق پیامک به شماره تلفن همراه اعلام شده از سوی مشترکان که در سیستم‌های شرکت‌های توزیع نیروی برق ثبت شده است، ارسال خواهد شد.

در عین حال مشترکان به منظور مشاهده قبض برق خود می‌توانند با مراجعه به پایگاه‌های اینترنتی شرکت‌های توزیع نیروی برق استان متبوع، نسبت به مشاهده تصویر قبوض برق خود که عینا همانند قبوض کاغذی پیشین بوده و امکان چاپ و مقایسه با ارقام و صورت‌حساب‌های گذشته را دارد، اقدام کنند.

چند ماه پیش نیز مصطفی رجبی‌مشهدی - سخنگوی صنعت برق - با تاکید بر اینکه هیچ تغییری در نحوه محاسبه قبض برق اتفاق نیفتاده است، به ایسنا گفت: قبض برق بر اساس ابلاغیه‌ای که اردیبهشت ماه از سمت هیات وزیران و وزارت نیرو انجام شد، محاسبه می‌شود. همه این شایعات کذب است و دستگاه‌های نظارتی بر نحوه صدور قبض نظارت‌های لازم را دارند و چیزی خلاف قانون اتفاق نیفتاده است.

■ **نحوه دسترسی به اطلاعات کامل قبض**

سخنگوی صنعت برق با بیان اینکه فقط نحوه صدور قبض از کاغذی به الکترونیکی تغییر کرده، گفت: جزئیات قبض برای همه مشترکان فراهم است و مشترکان می‌توانند از طریق سامانه‌های شرکت‌های توزیع برق شهرستان مربوطه به اطلاعات قبض خود دست پیدا کنند. همچنین افرادی که تلفن همراه هوشمند دارند، می‌توانند از طریق اپلیکیشن‌های پرداخت قبوض به اطلاعات قبض خود دسترسی داشته باشند.

وی با بیان این‌که گفته می‌شود تخفیف کم‌باری حذف شده، تاکید کرد: این موضوع صحت ندارد و این تخفیف به قوت خود باقی است. همچنین عوارض قبض ۱۰ درصد بوده و همین مقدار نیز لحاظ می‌شود و بیشتر از این نیست. مالیات نیز ۹ درصد محاسبه می‌شود؛ بنابراین هیچ تغییری در نحوه محاسبه قبض رخ نداده است. مشترکان می‌توانند اطلاعات قبض خود را با دوره‌های قبل مقایسه کنند و متوجه شوند که تغییری رخ نداده است.

رجبی‌مشهدی با اشاره به مصوبه هیات وزیران در مورد نحوه محاسبه قیمت برق گفت: طبق این مصوبه قیمت برق هفت درصد در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ برای همه مشترکان افزایش داشته است. همچنین مشترکانی که بیش از الگوی مصرف، مصرف کنند، بهای برق آنها ۱۶ درصد علاوه بر هفت درصد یادشده افزایش خواهد داشت. به عبارتی دیگر، قیمت برق پرمصرف‌ها افزایشی ۲۳ درصدی یافته است.

با ارائه مدارک کافی از پرداخت قبض معاف شوید

رجبی‌مشهدی با بیان اینکه ۸۴ درصد مشترکان زیر الگوی مصرف قرار دارند، تاکید کرد: تنها ۱۶ درصد مشترکان بیش از الگوی مصرف، برق مصرف می‌کنند که بر اساس مصوبه هیات وزیران مشترکانی که هم زیر الگوی مصرف، مصرف داشته باشند و هم نسبت به سال گذشته کمتر مصرف کنند، مشمول پاداش مدیریت مصرف می‌شوند و تخفیف در قبض آنها لحاظ می‌شود.

وی تصریح کرد: صنعت برق متعهد می‌شود هر مشترکی که افزایش نامتعارف و رعایت نشدن ضوابط را در پیامک خود دید می‌تواند با ارائه اشتباهات محاسباتی صورت گرفته به صورت مستدل یک سال از پرداخت برق معاف شود.

پیش‌بینی شده که از بابت صرفه‌جویی حذف قبوض کاغذی ۳۰۰ میلیارد تومان به صنعت برق کمک شود.

جهان صنعت
سال شانزدهم ■ شنبه ۱۶ فروردین ۱۳۹۹ ■ شماره ۴۴۳۳

خبر

رشد ۳ برابری وزنی صادرات در سال گذشته

مهر- آمار منتشر شده توسط وزارت صمت نشان می‌دهد که شاخص وزنی صادرات غیرنفتی کشور در مقایسه با واردات در سال گذشته رشد سه برابری داشته است. بر این اساس از ۸۵ میلیارد دلار تجارت خارجی در سال گذشته ۴۱/۳ میلیارد دلار مربوط به صادرات و ۴۳/۷ میلیارد دلار هم مربوط به واردات بوده است. بر این اساس حجم صادرات و واردات کشور به بیش از ۱۶۹ میلیون تن در سال ۹۸ رسیده است و میزان صادرات کشور از لحاظ وزنی به ۱۳۳/۹ میلیون تن رسید که تقریبا معادل سه برابر میزان وزنی واردات است. این افزایش، رکوردی در تاریخ صادرات غیرنفتی در شاخص وزنی ایران بوده و نسبت به مدت مشابه در سال ۹۷، رشد ۱۳/۵ درصدی را تجربه کرده است.

این آمار نشان می‌دهد میزان وزنی واردات سال ۹۸ به ۳۵/۳ میلیون تن رسید که نسبت به مدت مشابه سال ۹۷، ۹/۳ درصد افزایش یافته است. در طول یک سال گذشته و با وجود تشدید تحریم‌ها و محدودیت‌های تجاری، حدود ۱۳۴ میلیون تن صادرات و ۳۵ میلیون تن واردات انجام شده است.

همچنین برآوردها نشان می‌دهد نخستین شریک تجاری کشور در سال ۹۸ چین بوده و بیشترین صادرات به چین انجام شده است. پس از چین، کشورهای عراق با حدود ۹ میلیارد، ترکیه با ۵ میلیارد، امارات عربی متحده با ۴/۵ میلیارد و افغانستان با ۲/۳ میلیارد دلار، پنج مقصد اولیه صادرات ایران بودند. از طرفی سال گذشته بیش از ۱۱/۲ میلیارد دلار کالا از چین وارد کشور شد تا نام این کشور به عنوان شریک اول ایران در واردات ثبت شود. پس از آن امارات عربی متحده با ۸/۹ ، ترکیه با ۴/۹، هند با ۳/۶ و آلمان با ۲/۱ میلیارد دلار، پنج شریک نخست ایران در واردات هستند. بر اساس آمار گمرک ۲۹/۷ میلیارد دلار کالاهای واسطه‌ای، ۵/۹ میلیارد دلار کالاهای سرمایه‌ای و ۸ درصد کالاهای مصرفی در سال ۹۸ وارد کشور شده است.

تعطیلی صنوف کشور تا ۲۳ فروردین

مهر- تعطیلی‌ها تا ۲۳ فروردین ادامه‌دار شد. در همین خصوص رییس اتاق اصناف کشور با اشاره به همکاری گسترده اصناف با ستاد ملی مبارزه با کرونا از پایان زمان تعطیلی اصناف در تاریخی معین خبر داد و گفت: واحدهایی که در این ایام تعطیل بودند تا روز بیست و سوم فروردین تعطیل خواهند بود به این معنا که باز شدن واحدهای صنفی به بعد از تعطیلات نیمه شعبان و آخر هفته موکول خواهد شد.

قاسم نوده‌فراهانی تصریح کرد: از روز بیست و سوم فروردین به بعد تعیین تکلیف خواهیم کرد تا صنوف مختلف به ترتیب اولویت فعالیت خود را آغاز کنند. طی جلسات کارشناسی و ارزیابی‌های تخصصی ترتیب صنوف تعیین خواهد شد. به گفته وی، این فرآیند تا اول اردیبهشت ادامه خواهد داشت و از اول اردیبهشت اغلب صنوف فعالیت خود را آغاز خواهند کرد. ترتیب اولویت برای شروع فعالیت واحدهای صنفی به مرور اعلام خواهد شد.

راه‌اندازی خط کانتینری حمل میوه از بندرعباس به عمان

ایلنا- با پیگیری‌ها و مذاکرات صورت گرفته با عمان، برای اولین بار خط کانتینری از بندرعباس به بندر سلطان قابوس در مسقط برای حمل میوه و تره‌بار با قیمت رقابتی از امروز شروع به کار خواهد کرد. معاون وزیر صمت و رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران با بیان این مطلب و با اشاره به وضعیت تجارت با کشورهای همسایه گفت: کرونا با وجود ایجاد مشکلاتی برای تجارت خارجی کشور، نتوانسته مانع از تجارت هوشمندانه ایران شود.

حمید زادبوم افزود: در ابتدای شیوع کرونا، از طریق سفارتخانه‌ها و رایزن‌هایی که در کشورهای همسایه داشتیم، رصد روزانه مرزها صورت می‌گرفت و از طریق اپلیکیشن «راهنمای تاجر» و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اطلاع‌رسانی‌های لازم انجام شد. زادبوم عنوان کرد: کرونا علاوه بر تهدیدی که برای اقتصاد و تجارت خارجی ایجاد کرد، یک فرصت ویژه و درخشان برای توسعه صادرات در بخش‌های دیگر از جمله صادرات خدمات به وجود آورد.

کاهش صادرات به چین در ۲ ماهه ۲۰۲۰

تسنیم- مبادلات تجاری ایران و چین در دو ماهه نخست سال جاری میلادی نسبت به مدت مشابه سال قبل افت ۲۷ درصدی داشته و به دو میلیارد و ۵۴۴ میلیون دلار رسیده است. این در حالی است که در ماه‌های ژانویه و فوریه سال میلادی گذشته ارزش تجارت ایران و چین ۳/۴۵۳ میلیارد دلار اعلام شده بود. جدیدترین آمار منتشر شده از سوی گمرک چین نشان می‌دهد صادرات چین به ایران در این دوره افزایش و واردات از ایران کاهش داشته است. بر این اساس چین در ماه‌های ژانویه و فوریه سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۱/۱۵۱ میلیارد دلار کالا از ایران وارد کرده که این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل افت قابل توجه ۵۰ درصدی داشته است. واردات چین از ایران در مدت مشابه سال قبل ۲/۳۰۲ میلیارد دلار اعلام شده بود. اما صادرات چین به ایران در دو ماهه نخست امسال ۲۱ درصد رشد داشته و به ۱/۳۹۳ میلیارد دلار رسیده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل ۱/۱۵۱ میلیارد دلار کالا از چین به ایران واردات شده بود.

ضرورت بازنگری در سیاست‌های تامین مواد غذایی کشور

احتمال بازپس گیری برنج‌های وارداتی

گروه بازرگانی- ذخیره‌سازی کالاها و اقلام مورد نیاز مردم تا پایان سال اگرچه با جدیت از سوی مسوولان اعلام می‌شود اما بر اساس آنچه فعالان بازار می‌گویند، امکان کمبود برخی اقلام وارداتی با توجه به بحران ناشی از افزایش شیوع ویروس کرونا در کشور وجود دارد. در واقع تعلل بانک مرکزی برای تخصیص ارز به واردات برخی کالاهای اساسی از جمله برنج باعث شده حجم قابل توجهی از برنج‌های خارجی در گمرک باقی بماند. این در حالی است که در شرایط فعلی و با توجه به اهمیت تامین امنیت غذایی در کشورهای مختلف، کشورهای صادرکننده برنج تا پایان بحران کرونا صادرات محصول برداشت شده در سال جدید را ممنوع کردند. به طوری که حتی این نگرانی وجود دارد که برنج‌های رسوبی در گمرک نیز از سوی تجار هندی و پاکستانی پس گرفته شود؛ موضوعی که به گفته دبیر انجمن واردکنندگان برنج، منجر به کمبود و افزایش قیمت برنج در بازار خواهد شد.

با این حال تعلل بانک مرکزی در مورد تخصیص ارز به واردات برنج‌های رسوبی در گمرک همچنان ادامه دارد و به نظر می‌رسد ترخیص برنج‌های خارجی و ورود آنها به بازار برای تامین نیاز اقشار ضعیف چندان برای دولت اهمیتی ندارد به این معنی که دولتمردان برای تامین نیاز مردم در رابطه با برنج که یکی از اقلام پرمصرف خانوارهای ایرانی است، برنج‌های تولیدی داخل را در نظر می‌گیرند در حالی که برنج‌های تولیدی در داخل کشور با وجود کیفیت بالایی که دارند اما به دلیل قیمت بالا در سبد غذایی اقشار کم‌درآمد قرار نمی‌گیرند.

بر این اساس واردات کالاهای اساسی از جمله برنج از اهمیت قابل توجهی به خصوص در زمان بحران کرونا برخوردار است. در واقع واردات برخی مواد غذایی همچون حبوبات، برنج و... باعث ایجاد تعادل در بازار می‌شود در حالی که اگر این کالاها در زمان مناسب وارد بازار نشود، می‌تواند موج جدیدی از افزایش قیمت را در بازار کالاهای اساسی ایجاد کند. از طرفی بر اساس آنچه مسوولان وزارت صنعت می‌گویند، ثبات قیمت همه کالاها شدنی نیست و با اینکه اقلام مورد نیاز مردم تامین است اما نمی‌توان ثبات قیمت همه کالاها را تضمین کرد.

■ **کالا به اندازه کافی وجود دارد**

نگرانی از توقف واردات برخی کالاهای اساسی و ایجاد مشکل برای اقشار ضعیف در مورد تامین مواد غذایی در حالی وجود دارد که به گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت تمهیدات لازم برای تامین و ذخیره‌سازی کالاها و اقلام مورد نیاز مردم تا پایان سال اندیشیده شده به طوری که مردم از این لحاظ نباید هیچ‌گونه نگرانی نداشته باشند.

در همین خصوص رضا رحمانی تصریح کرد: کالا به‌اندازه کافی در بازار وجود دارد و برای ماه رمضان و حتی بعد از آن تا پایان سال برنامه‌ریزی‌ها و تدابیر لازم برای تامین و ذخیره‌سازی کالاها در انبارهای کشور اندیشیده شده است.

وی با بیان اینکه بخشی از این کالاها از محل تولید داخل و بخشی از طریق واردات تامین شده، گفت: واردات کالاهای اساسی و مورد نیاز مردم با تعرفه گروه یک کالایی انجام شده و کالاها در سریع‌ترین زمان ممکن بارگیری و تخلیه شده‌اند.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر انجام رصد مداوم بازار نیز ابراز کرد: رصد و پایش تولید و واردات کالاهای اساسی و مورد نیاز مردم و نحوه توزیع و نظارت بر قیمت‌ها به‌صورت مداوم انجام می‌شود و گزارشات لازم ارائه خواهد شد.

رحمانی با اعلام اینکه «در زمینه تولید اقلام و کالاهای مقابله با کرونا افزایش چشمگیری داشتیم» گفت: سلامتی و اطمینان‌خاطر مردم اولویت اصلی ماست و در این زمینه هم وزارتخانه و هم واحدهای تولیدی به‌طور شبانه‌روزی فعال هستند.

■ **وعده ثبات قیمت ۸۰ درصد سبد مصرفی خانوار**

همچنین معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رییس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با بیان اینکه جهش تولید در گرو تحریک تقاضاست، گفت: مدیریت واردات، جلوگیری از واردات کالاهای مشابه ساخت داخل و مبارزه با قاچاق کالا از جمله ملزومات تحریک تقاضای داخل است.

عباس تابش افزود: جهش تولید مستلزم ایجاد بسترهای لازم برای تحریک تقاضا در بازارهای د اخلی و خارجی است.

تابش تصریح کرد: تولیدکنندگان باید با تولید کالاهای استاندارد و کیفی ضریب بازارپسندی محصولات ساخت داخل را به شدت افزایش دهند.

وی اظهار کرد: برای توسعه بازارهای خارجی باید گام‌های بلندی به سمت تولید کالاهای صادرات محور برداشت. در ضمن باید از ظرفیت دیپلماسی سیاسی و اقتصادی در جهت توسعه صادرات به بهترین وجه بهره برد. وی افزود: توسعه صادرات به افزایش اشتغال و پویایی تولید در کشور کمک قابل توجهی خواهد کرد.

به گفته وی با کاهش نهضت قیمت تمام شده می‌توان قیمت کالاها به خصوص نرخ کالاهای اساسی را در جامعه کنترل کرد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رییس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: تمامی آیتم‌های اقتصادی سال ۹۸ را به لحاظ تغییر قیمت، با ثبات‌ترین سال در ۱۰ سال اخیر نشان می‌دهند.

وی افزود: اینکه گفته شود قیمت همه کالاها تغییر پیدا نخواهد کرد، شدنی نیست. از این‌رو تمرکز و مانور دولت و وزارت صمت بیشتر روی ۸۰ درصد سبد مصرفی خانوار است. تابش گفت: تمامی سعی و تلاش بر این است که جلوی افزایش قیمت کالاهای اساسی و سبد مصرفی خانوار در کشور گرفته شود تا مردم در دوران پساکرونا از این محل آسیبی نبینند.

■ **احتمال بازپس‌گیری برنج‌های وارداتی**

وعده تامین کالاهای اساسی مورد نیاز مردم تا آخر سال و ثبات قیمت ۸۰ درصد سبد مصرفی خانوار در حالی داده می‌شود که به دلیل شیوع ویروس کرونا، نابسامانی نرخ ارز، حضور قابل توجه دلالان و ...، دست کم هر دو هفته یک بار شاهد موج جدیدی از افزایش قیمت در بازار کالاهای اساسی هستیم. این در حالی است که هر گونه تصمیم‌گیری اشتباه و یا دیرهنگام از سوی مسوولان تنظیم بازار می‌تواند معیشت عده زیادی از اقشار سطح جامعه را تهدید کند. همانطور که در حال حاضر بازار برنج با توجه به رسوب برنج‌های خارجی در گمرک، در معرض کمبود و یا مهم تر از آن افزایش قیمت است.

بر همین اساس دبیر انجمن واردکنندگان برنج گفت: با توجه به شرایط فعلی کشورها به دلیل بروز بیماری کووید - ۱۹ احتمال بازپس‌گیری برنج‌های معطل مانده در گمرک از سوی تجار هندی و پاکستانی وجود دارد.

مسیح کشاورز با اشاره به شیوع ویروس کرونا که بیشتر کشورهای جهان را درگیر کرده، افزود: باید در سیاست‌های تامین مواد غذایی کشور بازنگری شود. در واقع مانند دیگر کشورها که به هر قیمتی در حال تقویت ذخایر استراتژیک مواد غذایی خود هستند، باید برای امنیت غذایی کشور پیش‌بینی‌های لازم را اتخاذ کنیم.

وی اظهار کرد: بسیاری از صادرکنندگان بزرگ محصولات غذایی همچون گندم، برنج، دانه‌های روغنی و... به دلیل شیوع کرونا صادرات خود را متوقف کرده و یا به میزان قابل توجهی کاهش داده‌اند و از طرفی کشورهای واردکننده نیز با کاهش حقوق ورودی در تلاش برای بالابردن ذخایر استراتژیک موادغذایی خود هستند.

■ **۶۸۰ هزار تن برنج در انتظار تخصیص ارز**

دبیر انجمن واردکنندگان برنج با بیان اینکه متاسفانه به دلیل عدم تخصیص ارز، واردات برنج با اختلال روبه‌رو شده ، تصریح کرد: هنوز فرصت برای تامین بخشی از نیاز کشور به برنج وارداتی ارزان از دست نرفته، مشروط بر اینکه هرچه سریع‌تر ارز حدود ۵۸۰ هزار تن برنج واردشده یا معطل مانده در گمرکات تامین شود.

وی با بیان اینکه نیمی از این میزان برنج بدون دریافت کد تخصیص ارز و در نتیجه عدم تخصیص ارز با اعتبار واردکنندگان با هدف همکاری با دولت و حمایت از مصرف‌کنندگان وارد بازار شده، گفت: علاوه بر نیاز تخصیص ارز به ۵۸۰ هزار تن برنج، ۱۰۰ هزار تن برنج پاکستانی نیز در گمرکات رسوب کرده که لیست آن باید توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به بانک مرکزی ارسال شود.

کشاورز ادامه داد: با توجه به ممنوعیت صادرات برنج در دوره جدید برداشت از سوی صادرکنندگان بزرگ و کاهش عرضه در بازارهای جهانی و ورود کشورهای همسایه و همچنین کشورهای حوزه خلیج‌فارس برای خرید نامحدود محصولات کشاورزی، این نگرانی وجود دارد که تجار هندی و پاکستانی برنج‌های متوقف شده در گمرکات ایران را با بهای بالاتر به این کشورها بفروشند.

وی با اشاره به اینکه مصرف برنج وارداتی در کشور ماهانه ۱۲۰ تا ۱۵۰ هزار تن است، افزود: مصرف برنج در ایامی مثل ماه‌های رمضان و محرم به ۲۰۰ هزار تن در ماه می‌رسد.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج اضافه کرد: برای تامین امنیت غذایی کشور انتظار می‌رود بانک مرکزی با حساسیت بیشتر با واردکنندگان برنج همراهی کرده و مانع از دست رفتن این فرصت شود تا بازار با کمبود برنج روبه‌رو نشود.

■ **لزوم توجه به قدرت خرید مصرف‌کننده**

کشاورز با بیان اینکه علاوه بر برنج تولید داخل، نیاز به واردات برنج اجتناب‌ناپذیر است، گفت: میزان تولید کشور یک بحث است اما قدرت خرید مصرف‌کنندگان موضوع دیگری است که نباید فراموش کنیم. واقعیت این است که بیش از نیمی از جمعیت کشور که اقشار کم‌برخوردارند، مصرف‌کننده برنج‌های وارداتی هستند.

وی با بیان اینکه امنیت غذایی کشورها پس از شیوع ویروس کرونا با حساسیت‌های جدی روبه‌رو شده است، افزود: امیدواریم مسوولان دستگاه‌های تصمیم‌گیر هرچه سریع‌تر در خصوص تامین ارز مورد نیاز واردات برنج اقدامات لازم را در دستور کار قرار دهند تا در ایام پیش رو با مشکل مواجه نشویم.

کشاورز با بیان اینکه اعمال ممنوعیت فصلی واردات در سال جاری نیز باید مورد بازنگری قرار گیرد، اظهارداشت: کشورهای صادرکننده تا پایان بحران کرونا صادرات محصول برداشت شده در سال جدید را ممنوع کرده‌اند به طور قطع در دوره برداشت محصول جدیدی نمی‌توان خریداری کرد.

وی تصریح کرد: تجار ایرانی با اعتبار خود امکان خرید محصول برداشت‌شده در فصل گذشته را دارند مشروط بر اینکه با اعمال ممنوعیت ترخیص آن چون سال گذشته با تاخیر روبه‌رو نشده و تبدیل به کالای رسوبی نشود.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران همچنین گفت: با توجه به اینکه به دلیل زمان‌بر بودن پروسه واردات برنج، در صورت اعمال ممنوعیت فصلی در عمل واردکنندگان در نیمه اول سال فعالیتی نمی‌کنند و در نیمه دوم هم با توجه به شرایط برنجی برای واردات وجود ندارد، بنابراین احتمال آن می‌رود که در ماه‌های پایانی سال با مشکل کمبود برنج در بازار روبه‌رو شویم.

بازار

مرحله دوم فروش اینترنتی کالاها آغاز شد

تلاش برای حمایت از اصناف کرونازده

در پی اجرای مرحله اول فروش‌های اینترنتی که از ۲۳ تا ۲۹ اسفند برگزار شد، قرار است دور جدید این فروش‌ها با مشارکت گسترده اصناف و واحدهای فروشگاهی، به طور مجدد آغاز به کار کند. بر این اساس مرحله دوم فروش‌های اینترنتی از امروز آغاز شد. در همین خصوص قائم مقام وزیر صمت گفت: حمایت جدی از واحدهای صنفی که در شب عید نتوانستند فروش خوبی داشته باشند، در این قالب صورت می‌گیرد.

حسین مدرس‌خیابانی افزود: در این فروش‌ها، سه هدف اصلی دنبال می‌شد که از جمله آن، تلاش برای تشویق مردم به خانه ماندن به منظور مهار و کنترل ویروس کرونا، تقاضاهای معطل‌مانده از کسب‌وکارهایی که به دلیل وضعیت کنونی امکان فعالیت نداشته یا مشتری چندانی نداشتند و در عین حال، برای فروش‌های پایان سال برنامه‌ریزی کرده بودند و در نهایت، تامین نیازها و مایحتاج مورد نیاز مردم در شرایطی بود که از آنها تقاضا می‌شود از خانه خارج نشوند.

مدرس‌خیابانی با برشمردن شاخصه‌های برگزاری مرحله اول فروش‌های اینترنتی گفت: در مرحله اول فروش‌های اینترنتی که دو شاخصه داشت، بیش از ۳۰۰ فروشگاه مشارکت کرده و در عین حال، شش هزار واحد صنفی که تا به حال فروش اینترنتی نداشتند نیز به این جمع پیوستند. این در حالی است که فروش‌های اینترنتی این فروشگاه‌ها در طول اسفند ۹۸ نسبت به اسفند ۹۷، معادل ۲۳۶ درصد رشد داشته و در عین حال، ظرف یک هفته نیز انواع فروشگاه‌های مشارکت‌کننده بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ درصد رشد فروش را تجربه کرده‌اند.

این مقام مسوول در وزارت صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: مرحله دوم طرح فروش اینترنتی از روز شنبه ۱۶ تا ۳۱ فروردین ۹۹ آغاز می‌شود که این مرحله، چند تفاوت با مرحله اول دارد به این معنا که وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و ارتباطات که تا پیش از این، هر یک به صورت جداگانه، این اقدام را انجام می‌دادند، در مرحله دوم، در قالب یک همکاری و هم‌افزایی مشترک، فروش اینترنتی را به صورت مشترک و بر اساس مصوبه کارگروه اقتصادی ستاد ملی مقابله با کرونا به صورت همزمان انجام خواهند داد.

وی با برشمردن ویژگی‌های دور جدید فروش‌های اینترنتی خاطرنشان کرد: درست مثل مرحله اول، بسته حمایتی پشتیبان این جشنواره در نظر گرفته شده است به نحوی که آدرس خرید از جشنواره فروش اینترنتی به سایت بازارگاه ایران تغییر یافته است و علاوه بر آن، به خاطر هم‌افزایی و اجرای مشترک با صداوسیما نیز تبلیغات گسترده‌ای صورت می‌گیرد تا مردم از منزل خارج نشوند. ضمن اینکه همچون مرحله اول، اینترنت رایگان در اختیار خریداران از این فروشگاه‌ها به صورت اینترنتی است و تمامی این فروشگاه‌ها نیز دارای مجوز و نماد اعتماد الکترونیکی هستند.

مدرس‌خیابانی گفت: همچنین قابلیت پس دادن کالا یک هفته مطابق با قانون تجارت وجود دارد، ضمن اینکه دستگاه‌های ناظر مثل تعزیرات حکومتی، سازمان حمایت و دادستانی نیز به شکایات رسیدگی می‌کنند.

این مقام مسوول در ادامه گفت: با مصوبه ستاد سوخت، آن دسته از ناوگان حمل و نقلی که در کالارسانی برای فروش‌های اینترنتی مشارکت دارند، ۲۰ درصد سهمیه سوخت بیشتری دریافت خواهند کرد.

دسترسی هکرها به وب‌سرویس ثبت احوال

حراج اطلاعات ایرانی‌ها

«جهان‌صنعت»- اطلاعات ۸۰ میلیون ایرانی از طریق سرورهای سازمان ثبت‌احوال هک شده است. خبرها حاکی از آن است که روباتی طراحی شده که از طریق آن می‌توان کد ملی هر شخصی را استعلام و به آن دسترسی پیدا کنید. طبق ادعاهای مطرح شده روبات به طور مستقیم اطلاعات را از سرورهای ثبت‌احوال دریافت می‌کند. در توضیحی که روی این بات قرار گرفته اعلام شده که این اطلاعات مستقیم از دیتابیس‌های ثبت‌احوال استخراج شده و به کاربران نشان داده می‌شود. همچنین اعلام شده که تیم امنیتی پشتیبان این بات پیش از این به صورت کتبی و شفاهی به سامان افتا این باگ را گزارش داده‌اند اما با این جمله «هیچ‌کاری نمی‌توانید بکنید» روبه‌رو شده‌اند. حال طبق ادعای صاحبان این بات، در این نفوذ اطلاعات ۸۰ میلیون ایرانی با مشخصات کامل شناسنامه‌ای قابل استخراج است و حتی امکان دسترسی به اطلاعات افراد متولد شده در روز هم وجود دارد. مرکز ماهر بیانیه‌ای در این زمینه منتشر کرده بود که به سرعت آن را پاک کرد.

پس از انتشار این خبر در فضای مجازی، بسیاری از کاربران روبات مربوطه را فعال کرده و استعلام گرفتند و با این اقدام اطلاعات خود را دودستی به هکرها تقدیم کردند.

دلیل درز اطلاعات از سرورهای ثبت‌احوال، اشتراک‌گذاری این اطلاعات با وزارت بهداشت بوده است، این در حالی است که مجوزهای لازم برای اشتراک‌گذاری اطلاعات میان این دو نهاد از کارگروه تعامل‌پذیری اخذ نشده، همچنین پروتکل‌های امنیتی لازم برای اشتراک‌گذاری داده‌ها که پیش از این از سوی کارگروه تعامل‌پذیری تدوین شده، در این اشتراک‌گذاری رعایت نشده است.

طبق این گزارش تمامی اطلاعات هویتی ایرانی‌ها درز نکرده است بلکه ثبت‌احوال به سرعت پس از شناسایی آن جلوی درز اطلاعات را گرفته است.

طی روزهای گذشته بارها خبر نشت اطلاعات از طرق مختلف در صدر اخبار قرار گرفته است.

اولین خبر در مورد نشت اطلاعات دوشنبه هفته جاری مربوط به ۴۲ میلیون کاربر تلگرام بود و پس از آن خبر نشت اطلاعات کاربران سیب‌اپ در صدر اخبار قرار گرفت.

در ادامه این اتفاق‌ها نیز مرکز ماهر با انتشار بیانیه‌ای اصلی‌ترین عامل درز اطلاعات ایرانی‌ها در تلگرام و سیب‌اپ را وجود بانک‌های اطلاعات کاملا حفاظت‌نشده یا دارای حفاظت خیلی ضعیف در سطح اینترنت اعلام کرد.

■ افشای اطلاعات سازمان ثبت‌احوال توسط وزارت بهداشت تایید شد

ابتدا به نظر می‌رسید این بات تلگرامی از داده‌های لورفته قدیمی استفاده می‌کند اما اکنون سخنگوی سازمان ثبت‌احوال رسما اعلام کرده اطلاعات این سازمان توسط وزارت بهداشت به اشتباه لو رفته است.

این بات تلگرامی در حال حاضر فعال نیست و اعلام می‌کند که در حال به‌روزرسانی است اما از روز گذشته تعدادی از کاربران در شبکه‌های اجتماعی اعلام کرده‌اند اطلاعات‌شان در این بات نبوده است. از سوی دیگر سخنگوی سازمان ثبت‌احوال نیز اعلام نکرده است که داده‌های لو رفته مربوط به چه تعداد از شهروندان هستند.

در نتیجه، فعلا نمی‌توان برآوردی در این رابطه داشت، هرچند خود روبات تلگرامی اعلام کرده اطلاعات ۸۰ میلیون ایرانی را دارد.گفته می‌شود برای این دیتابیس قیمت ۱۰ بیت‌کوین هم تعیین شده بود.

■ وزارت بهداشت مقصر فاش شدن اطلاعات

سخنگوی سازمان ثبت‌احوال کشور روز گذشته در خصوص هک اطلاعات ثبت‌احوال، گفت: اطلاعات ما در صحت کامل است، آن را برای تکمیل پرونده سلامت الکترونیک در اختیار وزارت بهداشت قرار دادیم و اتفاقی که رخ داده مربوط به ما نیست.

سیف‌الله ابوترابی گفت: دیتابیس ما با سامانه وزارت بهداشت مثل سایر دستگاه‌ها ارتباط برقرار کرده است. ارتباط ما با وزارت بهداشت برای مساله پرونده سلامت الکترونیک است. این اطلاعاتی که درز پیدا کرده از جانب وزارت بهداشت بوده و ثبت‌احوال در آن دخیل نیست.

او افزود: پس از انتشار این خبر با وزارت بهداشت صحبت و به او اعلام کردیم دیتابیس را از روی اینترنت بردارد و اگر استعلامی هم نیاز است آن را مستقیم از پایگاه اطلاعاتی ثبت‌احوال دریافت کند.

او با بیان اینکه داده‌های ما از طریق چند فیلتر امنیتی حفاظت می‌شوند و هک نشده است، گفت: بیش از ۲۰۰ دستگاه از جمله وزارت بهداشت به صورت برخط از ما استعلام می‌گیرند و با آنها تعامل داریم.

وزارت بهداشت این دیتا را برای پرونده سلامت الکترونیک روی اینترنت قرار داد که نباید این کار را انجام می‌داد.

■ استعلام کاربران، سوءاستفاده هکرها

برخی از کارشناسان فناوری بر این باورند که اگر مردم از روبات فوق استعلام بگیرند در واقع به دست خود اطلاعات‌شان را به هکرها ارسال کرده‌اند و هکرها از طریق همین استعلام کاربران اطلاعات مردم را جمع‌آوری می‌کنند.

اما متخصصان امنیت سایبری بر این باورند که دیتابیس تلگرام محدود بوده و امکان جمع‌آوری اطلاعات هویتی و ثبت‌احوال کاربران از یک روبات تلگرامی غیرممکن است. به هر روی فعالان اکوسیستم استارت‌آپی بر این باورند که با هک شدن اطلاعات تقریبا تمامی مردم کشورمان به دولت ثابت شد اکنون بسیار زود است که از هوشمندسازی صحبت کند.

به گفته کیوان صداقت، کارشناس امنیت سایبری اگر در فروم‌های روسی جست‌وجو کنید اطلاعات و دیتابیس‌ها را در حال رد و بدل مشاهده می‌کنید.

او در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» اظهار کرد: چند ماه گذشته دیتابیسی از سازمان ثبت‌احوال در فضای مجازی منتشر شد که از نظر اطلاعات ارزشی نداشت اما این‌بار موضوع دسترسی به یک وب‌سرویس بود.

صداقت با اشاره به اینکه این وب‌سرویس اطلاعات را به صورت آنلاین ارائه می‌دهد بیان کرد: اگر در بانک حساب باز کنید این بانک با اتصال به وب‌سرویس سازمان ثبت‌احوال استعلام می‌گیرد. دیگر سازمان‌ها و نهادها نیز به همین صورت به وب‌سرویس ثبت‌احوال دسترسی دارند.

او افزود: بات تلگرامی که هکرها ادعا می‌کردند به وب‌سرویس سازمان ثبت‌احوال دسترسی دارد دیتابیس نبود. به نظر می‌رسد دسترسی به سازمانی بود که کنترل درستی روی وب‌سرویس ثبت‌احوال نداشت و بر اساس همین عدم نظارت مناسب، سودجویان روباتی تلگرامی برای آن ایجاد کرده بودند. بر اساس گفته‌های سخنگوی سازمان ثبت‌احوال، وزارت بهداشت مقصر اصلی این مشکل است.

صداقت با اشاره به اینکه اکنون این روبات مسدود شده است تاکید کرد: اکنون تنها اطلاعات افرادی لو رفته است که طی این مدت از روبات یا وب‌سرویس مربوطه استعلام گرفته‌اند. اگر هکر روبات را به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرده باشد که هر فردی که از آن استعلام می‌گیرد اطلاعاتش ذخیره شود، اطلاعات کاربرانی که از آن استعلام گرفته‌اند لو رفته و در اختیار هکر قرار گرفته است.

او با تاکید بر اینکه غیرممکن است اطلاعات تمامی ۸۰ میلیون کاربر ثبت‌احوال فاش شده باشد بیان کرد: تنها در صورتی امکان لو رفتن اطلاعات ۸۰ میلیون کاربر وجود دارد که تمامی کد ملی‌ها را در وب‌سرویسی که هکر به آن دسترسی داشته درخواست داده باشند و این امری غیرممکن است.

صداقت با اشاره به اینکه وب‌سرویس ثبت‌احوال ظرفیت این را ندارد که کد ملی ۸۰ میلیون کاربر را طی مدت کوتاهی استعلام کند بیان کرد: یکی از استانداردهای اولیه وب‌سرویس‌ها این است که اگر بیش از حد مجاز درخواست استعلام کد ملی صادر شد، بررسی شود که این همه درخواست از سوی کدام نهاد ارائه شده است.

او تاکید کرد: اکنون روبات مربوطه از دسترس خارج شده و دیگر نمی‌توان از آن استعلام گرفت.

■ سخن آخر

اگر از وب‌سرویسی که هکرها به آن دسترسی داشتند و مربوط به وزارت بهداشت بوده است یا از روبات تلگرامی که هکرها ادعا کرده باشند اطلاعات شما استعلام گرفته شده باشد، اطلاعات‌تان اکنون در دست هکرها قرار گرفته است.

گزارش ۲

اطلاعات ۴۲ میلیون کاربر در تلگرام هک شد

پس از فیلترینگ تلگرام از اردیبهشت سال ۹۷ که تا امروز ادامه یافته، در کنار پیام‌رسان‌های داخلی، نسخه‌های غیررسمی تلگرام رشد کردند و اگرچه کارشناسان امنیتی بارها استفاده از نسخه‌های غیررسمی را منع کردند، اکنون شماره تلفن و شناسه‌های کاربری ۴۲ میلیون کاربر ایرانی تلگرام از طریق این نسخه‌های غیررسمی جمع‌آوری شده و برای فروش با قیمت ۵۰۰ دلار در بازار سیاه قرار گرفته است.

این داده‌ها توسط گروهی به نام «سامانه شکار» روی سرور Elasticsearch قرار گرفته که برای دسترسی به آن هیچ‌گونه رمز عبور و احراز هویتی لازم نبوده است و البته این داده‌ها در ۲۵ مارس، پس از آنکه یک محقق امنیتی به نام باب دیاچنکو این موضوع را گزارش داد از این سرور حذف شده‌اند.

تلگرام در واکنش به این موضوع اعلام کرده که نشت داده‌ها از طریق تلگرام‌های غیررسمی صورت گرفته که با این شرکت سازگار نبوده‌اند. تلگرام یک برنامه منبع باز است و به اشخاص ثالث اجازه می‌دهد نسخه‌های خود را تهیه کنند. از آنجا که برنامه رسمی تلگرام در ایران مسدود شده است، بسیاری از کاربران به استفاده از نسخه‌های غیررسمی می‌پردازند. سخنگوی این شرکت می‌گوید: متاسفانه با وجود هشدارهای ما مردم ایران هنوز از برنامه‌های تاییدنشده استفاده می‌کنند.

در واکنش به این اتفاق، امیر ناظمی، رییس سازمان فناوری اطلاعات در توئیتر نوشت: در گزارش مرکز ماهر در دی ۹۶ در مورد عدم امنیت پوسته‌های تلگرام هشدار دادیم. البته شواهدی وجود دارد که این اطلاعات به شیوه دیگری جمع‌آوری شده است.

او بیان کرد: سایت ادعاشده با نام شکار که در شرکت رسپینا میزبانی می‌شده، شناسایی شد. گزارش برای رسیدگی قضایی به دادستانی ارجاع خواهد شد.

■ نشت اطلاعات تلگرام چه تبعاتی دارد

میلاد نوری، کارشناس فناوری اطلاعات در گفت‌وگو با ایسنا ضمن اشاره به اظهارات سخنگوی تلگرام که اطلاعات فاش‌شده از یکی از پوسته‌های غیررسمی تلگرام لو رفته است، گفت: در حال حاضر این نگرانی وجود دارد که این دیتا به صورت کامل به دست یکسری افراد رسیده باشد که اکنون تنها قسمت اطلاعات کاربری را منتشر کردند و برای فروش قرار دادند. اگر دیتای آن پوسته لو رفته باشد، این دیتا شامل چت‌های کاربران، اطلاعاتی که در گروه‌های خصوصی داشتند و عکس‌هایی که رد و بدل کردند و در اختیار آن پوسته‌ها قرار داشته هم می‌شود.وی درباره اطلاعاتی که برای فروش قرار گرفته است توضیح داد: هر کاربر در تلگرام غیر از اطلاعاتی مانند شماره تلفن، عکس و آی‌دی تلگرامی، یک یوزر آی‌دی دارد که یک عدد است و تا زمانی که اکانت پاک و دوباره ساخته شود، تغییر نمی‌کند. زمانی که شما به شخصی پیام می‌دهید یا در یک گروه و کانال عضو می‌شوید، ادمین کانال و سایر اعضای گروه، یوزر شما را دارند و با نشت اخیر اطلاعات، با استفاده از یوزرآی‌دی می‌توانند به شماره شما دسترسی داشته باشند. همچنین در روباتی که چند میلیون عضو دارد، ادمین می‌تواند با استفاده از این اطلاعات لو رفته، شماره موبایل افراد را پیدا کند.

این کارشناس فناوری اطلاعات با بیان اینکه اکنون اطلاعات تعداد زیادی از مردم دست کسانی است که صرفا بخشی از آن را عمومی کردند، افزود: این اتفاق، همه مشکل نیست. این اطلاعات در کنار دیتابیس اپراتور تلفن همراهی که مدتی پیش لو رفته بود، می‌تواند با استفاده از شماره موبایل، آدرس و کد پستی را بدهد. در کنار دیتابیس سایت فروش اینترنتی بلیت می‌تواند اطلاعات سفرهای شما را بدهد و در کنار دیتابیس تاکسی اینترنتی از رانندگانش می‌تواند درآمد راننده و لیست سفرها را به دست آورد.

■ استفاده از اطلاعات برای مهندسی اجتماعی

نوری با بیان اینکه بسیاری از مشکلاتی که در کلاهبرداری‌های اینترنتی پیش می‌آید، از طریق هک اجتماعی اتفاق می‌افتد، توضیح داد: این به آن معناست که هکر بتواند از نظر اجتماعی تیم پشتیبانی شرکت‌های خارجی یا داخلی را فریب دهد و خود را جای فرد دیگری جا بزند یا زمانی که برای کلاهبرداری و فیشینگ نیاز به جلب اعتماد دارد و هرچه این اطلاعات بیشتر باشد، فضا برای کلاهبرداران بازتر می‌شود.

وی با اشاره به مشکل عدم حفظ امنیت، اظهار کرد: سامانه‌ای به نام شکار که هنوز مشخص نشده به کجا مرتبط است، راه‌اندازی شده و ظاهرا اطلاعات را از پوسته‌های تلگرام جمع‌آوری کرده است. برای دسترسی به اطلاعات، آنها را روی ابزاری به نام Elasticsearch قرار دادند و به دلیل سهل‌انگاری یا دانش کم از نظر امنیتی، پسوردی هم برای آن نگذاشتند و به این ترتیب بسیاری توانستند به آن دسترسی پیدا کنند.

این کارشناس فناوری اطلاعات ادامه داد: این اطلاعات بیش از ۱۰ روز در این دیتابیس در اختیار عموم قرار داشته و کسانی که به آنها دسترسی پیدا کردند، آن را برای فروش گذاشتند. شخص خارجی که اطلاعات را پیدا کرده، ابتدا آن را به قیمت ۵۰۰ دلار برای فروش گذاشته بود و اکنون به نظر می‌رسد این اطلاعات به دست افرادی که کار فیشینگ و کلاهبرداری می‌کنند رسیده است و آنها این اطلاعات را در گروه‌هایشان با قیمت یک میلیون تومان خرید و فروش می‌کنند.

نوری در پاسخ به اینکه آیا اطلاع به کاربران از جهت ناامن بودن این نسخه‌های تلگرام، توجیه مناسبی است گفت: این کار مثل این است که سایتی را فیلتر کنند و بگویند از فیلترشکن استفاده نکنید. تعداد زیادی از کاربران به دلیل فیلترینگ به سمت تلگرام‌های غیررسمی رفتند. آن زمان هاتگرام و تلگرام طلایی با استفاده از یک پروکسی داخلی، به این بهانه که تلگرام بدون فیلتر هستند، مشوقی بودند که کاربر سمت آنها برود.

وی ادامه داد: این در حالی است که طبق قوانین جرائم رایانه‌ای، فروش ابزار دور زدن فیلترینگ جرم است یا همان کاری که تلگرام طلایی انجام می‌دهد و قرار دادن پروکسی در اپلیکیشن، صرف نظر از درستی یا نادرستی قانون موجود، خلاف قانون است. البته برخوردهای متناقض زیادی در این حوزه وجود دارد مانند سایت‌های فروش فیلترشکن که تراکنش‌های میلیاردی دارند و با درگاه‌های بانکی و هویت مشخص در حاشیه امن کارشان را انجام می‌دهند.

این کارشناس فناوری اطلاعات با بیان اینکه مدتی پس از تلاش ناموفق برای استقلال پوسته‌های تلگرام، درنهایت گوگل‌پلی آنها را به‌دلیل مشکلات امنیتی حذف کرد، افزود: حتی پاول دورف، مدیر تلگرام هم در جواب یک کاربر ایرانی که درباره امنیت پوسته‌های فارسی پیام‌رسان‌ها پرسیده بود اعلام کرد که اینها ناامن هستند و حتی قوانین تلگرام را هم رعایت نمی‌کنند. تلگرام صرفا به این دلیل که کاربران بتوانند قابلیتی را به اپلیکیشن اضافه و کم کنند، اپلیکیشن خود را به صورت متن‌باز قرار داده اما بسیاری از این قابلیت سوءاستفاده کرده و با ساختن تلگرام‌های جدید، اطلاعات و چت کاربران را ذخیره کردند.

وی با اشاره به نصب ۲۰ میلیونی پوسته‌های غیررسمی تلگرام در ایران بیان کرد: خطر استفاده از تلگرام‌های غیررسمی هم مانند ویروس کروناست.

اگر خود شما رعایت کنید اما دیگران رعایت نکنند، شما همچنان در خطرید. اگر ۱۰۰ مخاطب داشته باشید که ۱۰ نفر آنها از تلگرام ناامن استفاده می‌کنند، چت‌های شما با ۱۰ نفر در اختیار پوسته‌های تلگرام است و زمانی که یک نفر از دو طرفی که با هم گفت‌وگو می‌کنند به این پوسته‌ها دسترسی بدهد، اطلاعات دو نفر در معرض خطر است.

نمایه

آذری‌جهرمی:

فرکانس مورد نیاز برای ارتقای اینترنت در اختیار صداوسیما است

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با اشاره به افزایش ۲/۵ برابری مصرف اینترنت از ابتدای اسفند از نصب ۸۰۰ هزار پورت VDSL در تهران و ارتقای ظرفیت موبایل خبر داد.

شیوع کرونا در کشور منجر به قرنطینه اختیاری افراد شده و در این میان مصرف اینترنت به عنوان راهی برای گذراندن اوقات فراغت، استفاده از روش‌های دورکاری و آموزش مجازی افزایش یافته است. البته سرعت و کیفیت اینترنت هم از مواردی است که همواره دغدغه کاربران بوده و در این شرایط هم نیازمند کیفیت مناسب برای فعالیت‌های اینترنتی خود هستند.

وزیر ارتباطات در اعتراض کاربران به کندی سرعت اینترنت مساله نیاز به باند فرکانسی را مطرح کرد؛ باندی که سال‌هاست در اختیار صدا و سیما بوده و مذاکرات برای آزادسازی آن هنوز به نتیجه نرسیده است.

محمدجواد آذری‌جهرمی، وزیر ارتباطات در توئیتر خود و در پاسخ به کاربری که به وی گفته بود «اگر قطعی اینترنت دست شما نبود، حداقل مسوولیت وضعیت کندی اینترنت را بپذیرید» نوشت: مسوولیت می‌پذیریم، تلاش هم کردیم. مصرف اینترنت نسبت به یکم اسفندماه سال قبل حدودا ۲/۵ برابر شده است.

وی افزود: از اول هفته نصب ۸۰۰ هزار پورت اینترنت VDSL در تهران آغاز شده است که ظرف مدت یک ماه به پایان می‌رسد.

وزیر ارتباطات گفت: موبایل را ارتقا دادیم اما ارتقای شبکه موبایل به باند فرکانسی نیاز دارد که فعلا در اختیار صداوسیماست و تا زمانی که فرکانس آزاد نشود، ظرفیت بالاتر نمی‌رود.آذری‌جهرمی پیش از این هم اعلام کرده بود امروز عملیات اجرایی ارتقای اینترنت خانگی از ADSL به VDSL در استان تهران و قم آغاز شده و اولویت توسعه با مناطقی است که سرعت نسل ۴ موبایل در آنها از متوسط کشوری پایین‌تر است که با این کار، سرعت اینترنت خانگی حداقل چهار برابر می‌شود.

■ صداوسیما نیازی به این فرکانس‌ها ندارد

حسین فلاح‌جوشقانی، رییس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی پیش از این به «جهان‌صنعت» گفته بود: قصد داشتیم باندهای فرکانسی ۷۰۰ و ۸۰۰ را در اختیار اپراتورها قرار دهیم تا هزینه توسعه را در نسل پنجم تا یک‌سوم کاهش دهیم. به هر روی کاهش هزینه‌ها نیز به نوعی سود را افزایش می‌دهد اما واگذاری باندهای فرکانسی ۷۰۰ و ۸۰۰ مگاهرتز به وزارت ارتباطات متاسفانه با اختلاف کمی رای نیاورد.

او در رابطه با ادعای وزارت ارتباطات مبنی بر لزوم در اختیار داشتن پهنای باند ۷۰۰ و ۸۰۰ مگاهرتز اظهار کرده بود: به طور کلی مدیر طیف فرکانسی، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی است. باند فرکانسی متعلق به عموم مردم است، بنابراین باید با توجه به کاربردها و مقررات این باندها را در اختیار داشته باشیم تا ارتباطات کشور را توسعه دهیم. سازمان صداوسیما نیز استدلال‌های خاص خود را دارد و معتقد است این باندها متعلق به باند برودکست است اما ما با این ادعا مخالفیم. باند ۷۰۰ و ۸۰۰ مگاهرتز دیگر متعلق به برودکست نیست.

او گفته بود: ما متعهدیم که نیازهای کاربران برای توسعه شبکه‌های دیجیتالی را پاسخگو باشیم پس نباید نگران باشیم که باندهای فرکانسی بلااستفاده بماند زیرا این امر به معنای احتکار است. همچنین با استفاده از این باندها، توسعه نسل سوم و چهارم اینترنت بسیار سریع‌تر و با هزینه کمتر انجام می‌شود. اگر توسعه و تجهیز پهنای باند در کشور با ۱۰۰ دلار ممکن باشد اکنون ناچار می‌شویم برای آن ۲۰۰ یا ۳۰۰ دلار هزینه کنیم. همین هزینه می‌توانست برای بهبود کیفیت و توسعه پهنای باند در مناطق کمترتوسعه‌یافته صرف شود.

خبر

سال ۲۰۲۰، بدترین سال فروش جهانی موبایل در یک دهه گذشته

به تازگی کارشناسان و تحلیلگران فعال در حوزه فناوری با بررسی آمارهای منتشر شده دریافته و اعلام کرده‌اند که فروش و عرضه گوشی‌های هوشمند در سال ۲۰۲۰ به کمترین میزان خود در یک دهه گذشته خواهد رسید.

به گزارش ایسنا، به تازگی گزارش‌های جدیدی از سوی کارشناسان و تحلیلگران فعال در موسسه تحقیقاتی CCS Insight منتشر شده است که نشان می‌دهد سال جاری میلادی یکی از بدترین سال‌های بازار جهانی فروش موبایل در سال‌های گذشته است چراکه آنها بر این باورند در سال ۲۰۲۰، ۲۵۰ میلیون دستگاه گوشی هوشمند نسبت به سال قبل، کمتر به فروش خواهد رسید.

همزمان با شیوع گسترده ویروس کرونا، بسیاری از شهروندان در کشورهای مختلف جهان هم‌اکنون در حالت قرنطینه در خانه‌های خود به سر می‌برند و بسیاری از فروشگاه‌ها و کارخانه‌های تولیدکنندگان موبایل نیز تعطیل و خطوط تولید آنها متوقف شده است.

همین مسائل موجب شده است که این کارشناسان پیش‌بینی کنند که میزان فروش و عرضه گوشی‌های هوشمند در سال جاری میلادی به کمترین میزان خود در یک دهه گذشته خواهد رسید.

طبق برآوردهای آنها، انتظار می‌رود در بهترین حالت ۱/۲۶ میلیارد دستگاه گوشی هوشمند در بازارهای جهانی عرضه شود.

براساس گزارش وب‌سایت gsmarena، آنها همچنین برآورد کرده‌اند که آثار و تبعات منفی ناشی از شیوع گسترده ویروس خطرناک و مرگبار کرونا بر بازارهای جهانی موبایل از سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ ظاهر و پدیدار می‌شود و این منجر به ثبت یک سقوط ۲۹ درصدی در میزان عرضه و فروش خواهد شد.

هشدار مرکز ماهر به افشای اطلاعات کاربران فضای مجازی

مرکز ماهر با اعلام هشدار به افشای اطلاعات گسترده ایام اخیر به تمامی دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی و صاحبان کسب‌وکارها از آغاز رصد کشف بانک‌های اطلاعاتی باز (حفاظت‌نشده) خبر داد.

به گزارش مهر، در پی درز و افشای اطلاعات شمار زیادی از کاربران ایرانی تلگرام و کاربران یکی از بازارهای ایرانی نرم‌افزارهای آیفون، مرکز مدیریت امداد و هماهنگی عملیات رخدادهای رایانه‌ای بیانیه داد.

در این بیانیه آمده است: با توجه به گسترش استفاده از فناوری اطلاعات در دوران کرونا و همچنین در ادامه درز گسترده و تاسف‌بار اطلاعات کاربران و شهروندان ایرانی و نقض حریم خصوصی آنها که متاسفانه تاکنون بارها اتفاق افتاده است، در این ایام نیز بانک اطلاعاتی حاوی اطلاعات میلیون‌ها کاربر ایرانی تلگرام و سپس حجم بزرگی از کاربران یکی از بازارهای ایرانی نرم‌افزارهای آیفون افشا شده و در فضای مجازی در حال فروش است.

این موضوع و امثال آن علاوه بر نقض حریم خصوصی شهروندان، منجر به بروز تهدیدات مختلفی علیه افراد، سازمان‌ها، کسب‌وکارها و... می‌شود.

در این رابطه نکات زیر لازم به توضیح است:

۱-منشاء مشترک اتفاقات اخیر، وجود بانک‌های اطلاعات کاملا حفاظت‌نشده یا دارای حفاظت خیلی ضعیف در سطح اینترنت است که باعث می‌شود افراد سوءاستفاده‌گر بتوانند به راحتی به این بانک‌ها دسترسی پیدا کرده و باعث بروز مشکلات جدی برای مردم و کسب‌وکارها شوند.

این نوع از سهل‌انگاری‌ها به دلیل پیامدهای گسترده‌اش قابل چشم‌پوشی نیست و لازم است تا جدی‌تر از گذشته مورد توجه قرار گیرند.

متاسفانه با وجود هشدارهای متعدد «مرکز ماهر» در زمینه وجود این بانک‌ها در اینترنت که در گذشته به صاحبان آنها و همچنین سایر مبادی قانونی مرتبط اطلاع داده می‌شد، برخی از این بانک‌ها با سهل‌انگاری نسبت به این هشدارها باعث مشکلات این ایام شده‌اند.

۲- با توجه به شرایط حساس کنونی و افزایش استفاده از فضای مجازی و فناوری اطلاعات در دوران شیوع کرونا، «مرکز ماهر» بر اساس مسوولیت اجتماعی خود و فراتر از مسوولیت‌هایی که در قانون برعهده آن گذاشته شده است، دور جدید رصدهای خود را جهت کشف بانک‌های اطلاعاتی باز (حفاظت‌نشده) از روز ۱۲ فروردین آغاز کرده است که تمام پلتفرم‌های اصلی بانک اطلاعاتی اعم از انواع مبتنی بر SQL یا NoSQL را دربر خواهد گرفت.

بر این اساس تمام بانک‌های اطلاعاتی که فاقد امنیت لازم باشند و در این رصدها شناسایی شوند به صورت آنی به صورت عمومی یا به صورت اختصاصی به صاحبان آنها (در صورت قابل شناسایی بودن) هشدار داده خواهد شد.

از آنجایی که حفاظت از داده‌های شهروندان یک وظیفه ملی است بنابراین لازم است تا در صورتی که ظرف مدت ۴۸ ساعت در رصد مجدد همچنان مشکل به قوت خود باقی باشد، به منظور حفظ داده‌های شهروندان و حفاظت از حریم خصوص شهروندان اقدام به معرفی به مراجع قضایی کنیم. (به منظور دریافت هشدارها می‌توانید در سامانه IranNoafarin.ir اطلاعات خود را ثبت کنید.)

همچنین لازم به یادآوری است که بر اساس «نظام ملی پیشگیری و مقابله با حوادث فضای مجازی» مصوب «شورای عالی فضای مجازی»، پیشگیری و مقابله با حوادث سایبری، تقسیم کار ملی شده است و حملات و نقض‌های امنیتی زیرساخت‌های حیاتی کشور مانند حوزه‌های مالی و بانکی، انرژی، حمل‌ونقل، ثبت‌احوال و... به «مرکز راهبردی افتا ریاست‌جمهوری» سپرده شده است.

بر اساس همین مصوبه، مقابله با حوادث و حملات در حوزه «شهروندان و کسب‌وکارهای خصوصی» (شامل داده‌های مربوط به اپلیکیشن‌ها و بانک‌های داده غیردولتی) به «پلیس فتا» سپرده شده و مسوولیت حوادث و حملات سایبری بخش‌های غیرحساس دولتی نیز برعهده وزارت ارتباطات و «مرکز ماهر» قرار دارد.

اما در این موقعیت حساس و بنا به ضرورت این ایام، همکاری و همدلی با سایر نهادهای مسوول را که همواره جزو وظایف خود دانسته‌ایم ما را بر آن داشت تا فراتر از تقسیم کار ملی، توان خود را در «مرکز ماهر» در جهت منافع عمومی کشور به کار گیریم.

ان‌شاءالله بتوانیم در سایه همکاری و همدلی همه نهادهای مسوول در امنیت سایبری کشور، اقدامات ضروری و مناسب را در راستای رسیدن به سطح مطلوب امنیت سایبری در گستره ملی، شناسایی، برنامه‌ریزی و اجرا کنیم.

در انتها امید می‌رود صاحبان بانک‌های اطلاعاتی که داده‌ها و اطلاعات شخصی مردم به صورت امانت در اختیار آنهاست نسبت به حفظ این امانت و حریم خصوصی شهروندان هم بر اساس قانون و هم بر اساس مسوولیت اجتماعی، حساسیت لازم را داشته باشند و در این راه هشدارهای اعلام‌شده را جدی تلقی کنند.

سال شانزدهم ■ شنبه ۱۶ فروردین ۱۳۹۹ ■ شماره ۴۴۳۳
جهان صنعت

زاویه

سازمان غذا و دارو مقصر حذف تولیدکنندگان اتانول از چرخه فعالیت

رانت کرونایی

جهان‌صنعت‌نیوز- با تشدید بیماری کرونا و ضرورت افزایش ظرفیت تولید الکل و مواد ضدعفونی‌کننده و بهداشتی، شاهد حضور برخی از شرکت‌های شوینده و بهداشتی در چرخه تولید این محصولات با تغییر خطوط تولیدی هستیم؛ موضوعی که فارغ از حسن مسوولیت‌پذیری این شرکت‌ها، به واسطه تصمیمات یکجانبه‌گرایانه برخی از سازمان‌ها علاوه بر انتقاد سایر صنایع باسابقه شائبه بهره‌گیری از رانت قیمتی را نیز فراهم آورده است.

در این رابطه بررسی‌ها نشان می‌دهد سازمان غذا و دارو به عنوان متولی شرکت‌های شوینده و بهداشتی در فهرستی به سازمان حمایت ضمن حذف نام برخی شرکت‌های تولیدکننده اتانول و مواد بهداشتی، تنها شرکت‌های تازه‌وارد به چرخه تولید محصولات بهداشتی و ضدعفونی را برای تامین الکل مورد نیاز معرفی کرده است؛ اقدامی که با واکنش فعالان اتانول مواجه شده است به‌گونه‌ای که متولیان این حوزه معتقدند در حالی که تولیدکنندگان اتانول به واسطه محدودیت‌های عرضه و فروش با چالش اقتصادی مواجه‌اند عدم بهره‌گیری از خطوط تولید مواد بهداشتی با بهانه عدم نیاز، به این مشکلات دامن زده و این در حالی است که فروش محصولات تولیدی منتخبان سازمان غذا و دارو با نرخ‌های بیش از سه برابری قیمت واقعی توجیه‌پذیر نبوده و شائبه ایجاد رانت از بحران کرونا را تداعی می‌کند؛ موضوعی که رییس سازمان غذا و دارو آن را تکذیب کرده و با تاکید بر اینکه انتخاب شرکت‌ها بر اساس اولویت تولید و نیاز کشور است انگشت اتهامی خود را به سمت سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گرفته و می‌گوید با توجه به اینکه وظیفه کنترل تعیین میزان نیاز کشور به محصولات مختلف بهداشتی و الکل بر عهده این سازمان است در شرایطی که تامین الکل در اولویت است تولیدکنندگان ژل‌های بهداشتی متقاضی دریافت سهمیه الکل از سوی سازمان حمایت حذف شده‌اند. به هر حال فارغ از تضاد ادعای ریاست سازمان غذا و دارو با واقعیت با توجه به اینکه تمامی شرکت‌های موجود در فهرست فوق را تولیدکنندگان ژل‌های بهداشتی و مواد ضدعفونی‌کننده تشکیل می‌دهند گفته‌های رییس سازمان حمایت نیز مهر تاییدی بر شائبه تصمیمات یکجانبه‌گرایانه بوده به گونه‌ای که مسوول این سازمان با تاکید بر اینکه در بحث محصولات مورد نیاز کرونا سازمان متبوع او دخل و تصرفی ندارد از نامه‌ای خبر داده که بر اساس آن متولی غذا و دارو خواستار تامین الکل مورد نیاز شرکت‌های اعلامی شده است.

■ تصمیمات یکجانبه‌گرایانه سازمان غذا و دارو

بررسی‌ها نشان می‌دهد با شیوع ویروس کرونا میزان مصرف الکل به ازای هر نفر به حدود نیم‌لیتر رسیده که با احتساب جمعیت ۸۰ میلیون نفری، این مصرف به حدود ۴۰میلیون لیتر در ماه و ۴۸۰ میلیون لیتر در سال خواهد رسید که با توجه به تولید سالانه ۳۰ میلیون لیتری الکل طبی، قطعا برای مقابله با بحران کرونا به افزایش ظرفیت حدود ۱۶ برابری نیاز است. بنابراین فارغ از ضرورت افزایش ظرفیت تولید کارخانه‌ها و صنایع موجود، واردات الکل نیز اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. در این رابطه باسم آزدو رییس انجمن اتانول ایران به جهان‌صنعت‌نیوز گفت: در شرایطی که کشور به افزایش ظرفیت تولید الکل نیازمند است متاسفانه نام هیچ‌یک از شرکت‌های باسابقه تولید الکل در لیست اعلامی سازمان غذا و دارو مشاهده نشده و اغلب فهرست را تولیدکنندگان مواد شوینده‌ای تشکیل می‌دهند که هم‌اکنون با تغییر خطوط تولید به چرخه تولید وارد شده‌اند.

وی با عنوان اینکه سازمان حمایت در اعتراض به این انتخاب، سازمان غذا و دارو را مسوول تعیین فهرست نهایی دانسته، گفت: اگرچه سازمان غذا و دارو توپ را به زمین وزارت صنعت در تعیین شرکت‌ها می‌اندازد اما نحوه تصمیمات این سازمان نشان می‌دهد تصمیم‌گیرنده اصلی بوده به‌طوری که در تصمیمی دیگر نسبت به ایجاد محدودیت برای عرضه تولید الکل و اتانول برای تولیدکننده‌ها اقدام کرده و از آنها خواسته تا تولید بطری الکل را به مظروف گالنی تبدیل کنند که این تقاضا به نفع تولیدکنندگان نیست.

این تولیدکننده الکل و اتانول تاکید کرد: این اقدام سازمان غذا و دارو، علاوه بر ایجاد انحصار تولید، زمینه افزایش قیمت را فراهم می‌آورد. هر لیتر الکل با قیمت ۱۵ هزار تومان از تولیدکنندگان خریداری می‌شود. هر گالن چهار لیتری ژل بهداشتی شرکت‌های مورد تایید سازمان غذا و دارو با قیمت بیش از ۳۰۰ هزار تومان فروخته می‌شود. این در حالی است که هر گالن از محصولات کمتر از ۱۰۰ هزار تومان قیمت دارد.

وی با اشاره به تفاوت قیمت الکل وارداتی و تولید داخل افزود: الکل داخلی هر لیتر ۱۵ هزار تومان قیمت دارد در حالی که الکل وارداتی با قیمت ۳۹ هزار و ۵۰۰ تومان از دو کشور روسیه و ترکمنستان به کشور وارد می‌شود. بنابراین در صورت حمایت دولت از تولیدکنندگان داخلی، علاوه بر امکان تامین نیاز کشور، از خروج ارز نیز جلوگیری خواهد شد.

■ تولید الکل در اولویت است

در حالی که تولیدکنندگان انگشت اتهامی خود را به سمت سازمان غذا و دارو گرفته و معتقدند تصمیمات یکجانبه‌گرایانه باعث حذف تولیدکنندگان واقعی الکل از چرخه فعالیت شده است محمدرضا شانه‌ساز رییس سازمان غذا و دارو به جهان‌صنعت‌نیوز گفت: حذف شرکت‌های معترض در حیطه اختیارات این سازمان نبوده و وزارت صمت، شرکت‌های تولیدکننده ژل‌های بهداشتی را از فهرست متقاضیان دریافت سهمیه الکل حذف کرده است. شانه‌ساز با تاکید بر اینکه در شرایط کنونی کشور با کمبود الکل مواجه است گفت: در حال حاضر تولید الکل در اولویت بوده و با توجه به اینکه تولیدکنندگان زیادی نسبت به تولید ژل شست‌وشو و ضدعفونی‌کننده اقدام کرده و نیاز به دریافت سهمیه الکل دارند، تمایل تولیدکنندگان الکل نیز برای اخذ این سهمیه در راستای تولید ژل شست‌وشو و تامین الکل را تحت‌الشعاع قرار داده است.

وی در ادامه با عنوان اینکه تصمیم در مورد تعیین قیمت الکل‌های وارداتی و داخلی در کمیته‌ای با عضویت وزارت صمت، سازمان غذاودارو، تعزیرات و سازمان حمایت مصرف‌کننده‌ها اتخاذ می‌شود، تاکید کرد: سازمان غذا و دارو از تمامی تولیدکنندگان الکل برای حضور در تامین نیاز محصولات مورد نیاز مقابله با کرونا حمایت می‌کند.

دستور از ستاد مقابله با کرونا صادر شده

در حالی که رییس سازمان غذا و دارو با انداختن توپ به زمین وزارت صمت، سازمان حمایت را مسوول حذف نام شرکت‌های تولیدکننده الکل و ژل بهداشتی از فهرست این سازمان به واسطه درخواست سهمیه الکل دانسته اما محمدرضا تابش رییس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در گفت‌وگو با جهان‌صنعت‌نیوز می‌گوید: نه تنها سازمان حمایت مسوولیتی در قبال این شرکت‌ها ندارد بلکه در دستورالعملی که از سوی ستاد مقابله با کرونا و به درخواست سازمان غذا و دارو به این سازمان ارسال شده، شرکت‌های فوق برای دریافت سهمیه الکل برای تولید محصولات بهداشتی و ضدعفونی‌کننده معرفی شده‌اند.

وی تاکید کرد: براساس مصوبه ستاد مقابله با کرونا در وزارت صنعت، معدن و تجارت و با توجه به اعلام آمادگی برخی از واحدهای تولیدی برای تولید الکل مورد نیاز کشور، تولید الکل بدون مجوز در واحدهای تولیدی امکان‌پذیر بوده و الکل تولیدشده در این واحدها، صرفا براساس حواله‌های سازمان غذا و دارو و تحت نظارت دانشگاه‌های علوم پزشکی استان‌ها بین مراکز تولیدکننده ژل و مواد ضدعفونی‌کننده توزیع خواهد شد.

«جهان‌صنعت» وضعیت تعطیلی زندان‌ها و دانشگاه‌ها را بررسی می‌کند

در بند کرونا

مهدیه بهارمست- بر اساس آنچه دولت به صورت رسمی اعلام کرده، از ابتدای اسفندماه ۱۳۹۸ کشور درگیر ویروس کووید ۱۹ یا همان کرونا شده است؛ ویروسی که بنابر آخرین آمار اعلامی از سوی وزارت بهداشت، تاکنون مجموع بیماران شناسایی شده بر اثر این بیماری به ۵۳ هزار و ۱۸۳ مورد رسید و متاسفانه ۳۲۹۴ نفر از هموطنان‌مان نیز جان خود را از دست دادند.

در این یک ماه و نیم ایران در تمام حوزه‌ها تحت تاثیر شیوع کرونا ویروس قرار گرفته است. از ابتدای امر مدارس، دانشگاه‌ها و کلیه محل‌های تجمعات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی همانند مجلس تعطیل شدند. از همان ابتدای اسفند ماه تمام کلاس‌های درسی تعلیق شدند و بعد از افزایش تعداد مبتلایان دانش‌آموزان و دانشجویان از طریق فضای مجازی با استاد خود در ارتباط هستند. همچنین طبق نظر مسوول کارگروه آموزش‌های الکترونیکی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری امکان بازگشایی دانشگاه‌ها به روال معمول یک تا دو ماه آینده وجود ندارد و احتمال فعال شدن کلاس‌های درس پایین است.

همچنین پنجم اسفند قوه قضاییه به‌طور رسمی در خصوص اعطای مرخصی به زندانیان اظهارنظر کرد و در همین رابطه علی‌اصغر جهانگیر، رییس سازمان زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی، با اشاره به اعزام به مرخصی ده‌ها هزار زندانی در این دوران گفت: «در پی ورود ویروس کرونا به کشور و قبل از اینکه ستاد ملی مبارزه با کرونا تشکیل شود، با درخواست سازمان زندان‌ها و موافقت رییس قوه قضاییه، در هفتم اسفند بخشنامه مهمی در خصوص مرخصی به زندانیان به منظور پیشگیری و جلوگیری از انتشار ویروس کرونا در زندان‌ها ابلاغ شد.»رییس سازمان زندان‌ها در ادامه گفته‌های خود درباره اعزام به مرخصی برخی از زندانیانی که طبق بخشنامه رییس قوه قضاییه واجد شرایط اعزام به مرخصی نیستند، گفت: «با تاکید رییس قوه قضاییه و با پیگیری‌های جدیدی که صورت گرفته، حتی کسانی که واجد شرایط مرخصی یا واجد شرایط عفو نبودند اما حسن رفتار در زندان داشتند و مقررات را رعایت کردند، پیگیری شد که با تایید شورای طبقه‌بندی زندان‌ها متشکل از رییس کل دادگستری استان‌ها، دادستان مراکز استان‌ها و مدیرکل زندان‌ها، شرایط ویژه‌ای برای بهره‌مندی آن دسته از زندانیان نیز فراهم شود تا بتوانند از مرخصی استفاده کنند.»جهانگیر همچنین با اشاره به «عفو معیاری» چهار هزار و ۲۰۰ نفر از زندانیان گفت که پیشنهاد این عفو در راستای مقابله با ویروس کرونا و به مناسبت سال نو، از سوی رییس قوه قضاییه به رهبر جمهوری اسلامی ارائه شده و با موافقت او، این عفو به زندان‌های کشور ابلاغ شده و تاکنون حدود چهار هزار و ۲۰۰ نفر از این عفو بهره‌مند شده‌اند و زمینه آزادی آنها فراهم شده است.در روزهای گذشته اما اکثر زندانیانی که به مرخصی اعزام شده‌اند متهمان با جرائم عادی بودند.رییس سازمان زندان‌ها در خصوص احتمال به خطر افتادن امنیت جامعه پس از آزادی این دسته از زندانیان گفت: «همه کسانی که به مرخصی اعزام شدند تحت مراقبت‌های پس از خروج از زندان قرار دارند و از این بابت مشکلی برای مردم ایجاد نخواهد شد.»

با وجود پیگیری خانواده‌ها و فعالان حقوق بشر در هفته‌های اخیر تنها تعداد محدودی از زندانیان سیاسی موفق به استفاده از حق مرخصی خود شده‌اند.آمار ۹۳ هزار نفری اعلام شده از سوی رییس سازمان زندان‌ها در حالی است که به نقل از خبرگزاری میزان، ابراهیم رییسی، رییس قوه قضاییه از دادن مرخصی به «حدود ۱۰۰ هزار» زندانی خبر داد.

■ شورش در زندان‌ها

علی‌اصغر جهانگیر اما در مورد اضافه شدن ناگهانی هفت هزار نفر به لیست زندانیان اعزام شده به مرخصی در این دوران واکنشی نشان نداده اما در پایان گفته‌های خود، اخبار منتشر شده در خصوص تیراندازی در زندان تبریز را نیز تکذیب کرد و در این رابطه گفت: «کسانی که در این زندان به اصطلاح واجد شرایط مرخصی یا عفو نبودند در یکی از بندهای آن‌که معروف به بند قاتلین است اعتراض‌هایی کردند که چرا از مرخصی بهره‌مند نشده‌اند. این اعتراض‌ها محدود بود که با حضور بخش‌های مختلف انتظامی و یگان‌های ما، زندان شرایط عادی خود را پیدا کرد و از این بابت مشکلی وجود ندارد.»در صورتی که خبرگزاری فارس در روز هشتم فروردین بر اساس اطلاعات موثق گزارش داد که در پی شورش در زندان سقز «بیش از ۸۰ زندانی» فرار کرده‌اند. این خبرگزاری به نقل از شاهدان عینی می‌گوید تعدادی از زندانیان در حین فرار ماشین‌های عبوری از مسیر را به زور و با تهدید سرنشینان با چاقو از آنها گرفته و از محل گریخته‌اند.شاهدان همچنین گفته‌اند که تعدادی از زندانیان فراری از کوچه‌های مقابل زندان وارد شهر سقز شده‌اند. تاکنون درباره شورش زندانیان و درگیری احتمالی میان آنها و ماموران انتظامی گزارشی منتشر نشده است.

روز پنجشنبه نیز زندانیان دو بند از زندان تبریز در اعتراض به اجرای تبعیض‌آمیز بخش‌نامه عفو و دادن مرخصی به زندانیان و عدم رعایت قرنطینه برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا شورش کردند که با دخالت نیروهای یگان ویژه نیروی انتظامی سرکوب شدند.

در ناآرامی‌های زندان تبریز بخشی از ساختمان به آتش کشیده شده و مطابق فیلم‌هایی که ساکنان برج‌های اطراف در شبکه‌های اجتماعی منتشر کرده‌اند صدای تیراندازی نیز به گوش رسیده است. بهروز مهدوی، فرماندار تبریز ضمن تایید آتش‌سوزی در زندان، آن را جزئی خوانده و گفته ناآرامی‌ها تلفات جانی نداشته و با دخالت ماموران انتظامی اوضاع زندان آرام شده است.

■ تیراندازی و کشته شدن یک زندانی

چند ساعت پیش از تحویل سال نو هم در زندان پارسیلون شهرستان خرم‌آباد زندانیان شورش کردند و ۲۳ نفر آنها موفق به فرار از زندان شدند. مطابق برخی گزارش‌ها ماموران زندان به سمت زندانیان تیراندازی کرده و دست‌کم یک نفر آنها کشته شده است. خبرگزاری ایرنا کشته شدن یک زندانی بر اثر تیراندازی را تکذیب کرده است. با این حال محمود ثمینی، معاون سیاسی- امنیتی استانداری لرستان در جمع خبرنگاران کشته شدن یک زندانی و مجروح شدن یک نفر دیگر را تایید کرده است. او می‌گوید یکی از زندانیان هم دستگیر شده است.یک روز پس از حادثه زندان پارسیلون، در زندان الیگودرز، یکی دیگر از شهرستان‌های لرستان نیز زندانیان شورش کردند اما ظاهرا کسی از آنها نتوانسته فرار کند. حمید کشکولی، فرماندار الیگودرز، اول فروردین به ایرنا گفته است: «زندانیان الیگودرز در یک اقدام خودسرانه و غیرقانونی اقدام به اعتراض در داخل زندان کرده بودند که نشر این خبر به بیرون از زندان موجب نگرانی برخی شهروندان شده بود.»

■ خطر زیاد شیوع کرونا در زندان‌ها

موقعیت زندان‌ها به دلیل تعداد زیاد زندانیان و ناممکن بودن اجرای تدابیری مانند قرنطینه و فاصله‌گذاری اجتماعی یا رعایت بهداشت و شست‌وشوی مرتب دست با صابون بسیار بحرانی‌تر از پادگان‌هاست.

دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ۱۳ اسفندماه اعلام کرده بود که با مرخصی بیش از ۵۰ هزار زندانی به دلیل شرایط کشور و شیوع کرونا موافقت کرده است. ظاهرا در این فاصله تعداد دیگری از زندانیان نیز به مرخصی آمده‌اند اما اغلب زندان‌های ایران همچنان با ازدحام زندانیان و کمبود مراقبت‌های بهداشتی روبه‌رو هستند.

جاوید رحمان، گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور حقوق بشر در ایران چندی پیش تعداد زندانیان ایران را بیش از ۱۸۹ هزار نفر اعلام کرده بود. تقی رستم‌وندی، رییس سازمان امور اجتماعی تیرماه سال پیش این آمار را ۲۴۰ هزار نفر عنوان کرد.

تاکنون درباره شیوع ویروس کرونا در زندان فشافویه و اوین گزارش‌هایی منتشر شده که باعث نگرانی خانواده زندانیان سیاسی در این زندان‌ها که مشمول مرخصی نشده‌اند بوده است.

در مورد ابتلای شماری از زندانیان به کرونا گزارش‌های متفاوتی منتشر شده و در مواردی برخی از زندانیان یا خانواده آنها از این موضوع خبر داده‌اند. با این حال تاکنون به طور رسمی آماری در این زمینه منتشر نشده است.

■ تمدید مرخصی‌ها

سخنگوی قوه قضاییه ۱۰ فروردین درباره تمدید مرخصی ۱۰۰ هزار نفر زندانی گفت: «در دستور امروز ریاست قوه قضاییه اولا مرخصی اعطایی به زندانیانی که در این ایام از مرخصی استفاده کردند و پانزدهم فروردین ماه روز پایان مرخصی آنهاست، تا پایان فروردین ماه تمدید شد. اما زندانیانی که در ایام مرخصی حسن رفتار نداشتند و رفتار غیرقانونی و مجرمانه از آنها سر زده، مشمول تمدید مرخصی نخواهند شد.وی ادامه داد: همچنین مقرر شد در مورد متهمانی که با قرار تامین بازداشت هستند و هنوز پرونده آنها به محکومیت منجر نشده و به طور طبیعی نمی‌توانند از مرخصی استفاده کنند، تمامی قرارهای تامین منجر به بازداشت توسط مقام‌های قضایی مورد بازنگری قرار گیرد و در چارچوب ضوابط و مقررات و با نظر ارفاق و مدارا چنانچه شرایطی مهیا باشد، نسبت به تخفیف قرارهای تامین مبادرت شود تا زندانیان تحت قرار بتوانند با تخفیف تامین از زندان آزاد شده و این ایام فرخنده و خجسته ماه شعبان را در کنار خانواده خودشان باشند.اسماعیلی یادآور شد: هم باب عفو و هم باب اعطای مرخصی به زندانیان کماکان باز است و این رفتار زندانیان است که زمینه‌ساز برخورداری آنها از عفو، آزادی مشروط و تخفیف مجازات و مرخصی است.همچنین نازنین زاغری که نزدیک به چهار سال به جرم جاسوسی زندانی است، به دلیل شیوع کرونا از ابتدای فروردین ماه به مرخصی رفت و اخیرا اعلام کردند مرخصی وی تا آخر ماه تمدید شده است.

■ فعالیت کارکنان دانشگاه و موسسات آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اطلاعیه‌ای نحوه حضور و فعالیت کارکنان دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی، پژوهشی و فناوری از روز شنبه ۱۶ فروردین ماه را اعلام کرد.به گزارش اداره کل روابط‌عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در متن این اطلاعیه آمده است: پیرو بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور و تمدید طرح فاصله‌گذاری اجتماعی تا ۲۰ فروردین، لازم است به گونه‌ای برنامه‌ریزی فرمایید که با ایجاد شرایط دورکاری کاهش حضور کارکنان اداری و اعضای هیات علمی به میزان حداقل یک‌سوم زمینه انجام ماموریت‌های ضروری فراهم شود.همچنین در بخش دیگری از این اطلاعیه تاکید شده طبق روال جاری و تا اطلاع ثانوی از سوی ستاد ملی مدیریت و مقابله با بیماری کرونا، کلاس‌های آموزشی دانشگاه‌ها کماکان به صورت الکترونیک ادامه خواهد یافت. درخصوص کم و کیف و جزئیات برگزاری کلاس‌ها به صورت غیرحضوری، بخشنامه‌ها و دستورالعمل معاونت آموزشی وزارت علوم ملاک عمل است.براساس اطلاعیه وزارت علوم، هر یک از کارکنان که در دوره تعطیلات، خود یا دیگر نزدیکان‌شان به بیماری کووید-۱۹ مبتلا شده‌اند، قبل از حضور باید موضوع را به مدیر مستقیم خود اطلاع دهند.در بخش دیگری از این اطلاعیه عنوان شده که با توجه به آنکه بخشی از مراکز و واحدهای فناور و شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری خدمات پژوهشی، آزمایشگاهی و تولید اقلام و تجهیزات ضروری بهداشتی و پزشکی لازم برای مهار ویروس کرونا را انجام می‌دهند، ترتیبی اتخاذ شود که فعالیت این دسته از همکاران و کسب و کارهای ضروری با سهولت و پشتیبانی کامل انجام شود.

■ حذف ترم تحصیلی دانشگاه‌ها مجاز شد

وزارت علوم با ابلاغ بخشنامه‌ای به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی وضعیت آموزش این مراکز در نیم سال دوم تحصیلی ۹۹-۹۸را تعیین تکلیف کرده است.در بخش‌نامه وزارت علوم آمده است: با شیوع کرونا در جهان به دلیل سرعت بالای انتقال آن با بازگشت زمانی کوتاه بسیاری از کشورها سیاست تعطیلی تمامی مقاطع تحصیلی و موسسات آموزشی را در اولویت برنامه‌های مبارزه با شیوع بیماری قرار دادند. بنا بر آمار دریافت شده از وبگاه یونسکو در نهم فروردین ۹۹ تعداد ۱۶۵ کشور تعطیلی سراسر موسسات آموزشی را در دستور کار قرار دادند که این تعداد آموزش بیش از یک و نیم میلیارد فراگیر را که ۸۱/۱ کل ثبت‌نام‌کنندگان جهانی برای تحصیل در همه مقاطع تحصیلی را شامل می‌شود تحت‌تاثیر قرار داده است.

براساس اعلام معاونت آموزشی وزارت علوم، در ایران نیز براساس سیاست ستاد ملی مبارزه با کرونا نخستین روزهای اسفند ماه ۹۸ تا اطلاع ثانونی در سال ۹۹ تعطیلی سراسری همه آموزش‌های حضوری اعلام شد.همچنین در این بخشنامه تاکید شده که حذف یک درس یا چند درس بی‌توجه به لزوم رعایت حداقل واحدهای انتخابی در هر نیم سال و یا حذف کامل واحدهای درسی نیم سال در صورت تقاضای دانشجو مجاز است و نیم سال حذف شده جزو سنوات تحصیل دانشجو محسوب نمی‌شود.

■ سقف سنوات دانشجویان افزایش یافت

وزارت علوم به معاونین آموزشی دانشگاه‌ها اجازه داد در صورت لزوم سقف سنوات دانشجویانی که به دلیل حذف واحدهای درسی یا عدم امکان برخورداری از کلاس‌های حضوری یا غیرحضوری و برگزار نشدن جلسه دفاع از پایان‌نامه و رساله با کمبود سنوات مواجه شدند یک نیم‌سال افزایش پیدا کند.دانشجویان می‌توانند امتحانات پایان ترم خود را در دانشگاه محل زندگی خود بدهند.

همچنین در صورت استمرار وضعیت ویژه در کشور یا برخی مناطق کلیه کلاس‌ها به روش الکترونیکی برگزار و امتحان پایانی به شکل حضوری انجام شود. در این صورت دانشجو می‌تواند با نظر موافق دانشگاه مبدا مشروط به موافقت دانشگاه محل زندگی خود یا دانشگاه مقصد به شکل حضوری امتحان خود را در دانشگاه مقصد بدهد و نمره برای ثبت در کارنامه توسط دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدا ارسال شود.

ویژه

سخنگوی وزارت بهداشت:

آغاز به کار مشاغل ممنوع است

سخنگوی وزارت بهداشت، درباره آغاز به‌کار برخی مشاغل از شنبه ۱۶ فروردین گفت: تمامی مشاغل باید تابع مصوبات ستاد مقابله با کرونا باشند، به این صورت آغاز به کار مشاغلی که جزء موارد استثنا قرار نگرفته است ممنوع بوده و اگر کارفرمایی اقدام به بازگشایی محل کار کند متخلف است، چراکه مصوبات ستاد مقابله با کرونا عینا مانند مصوبات شورای عالی امنیت ملی است و با متخلفان برخورد مقتضی صورت خواهد گرفت.

وی افزود: از سوی دیگر آیین‌نامه‌های ابلاغی به ادارات وغیره پیش از نوروز ابلاغ شده است؛ سلامت حقوق عامه مردم است و مدعی‌العموم به تخلفات ورود خواهد کرد.

ادامه دیدگاه

رانت دارو گریبان کرونا را گرفت؟!

دکتر قانعی با بیان اینکه طراحی کارآزمایی بالینی در این دانشگاه به اتمام رسیده و در تاریخ ۱۱ فروردین ماه مجوز کمیته اخلاق طرح کارآزمایی بالینی چند مرکزی از سوی دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله و دانشگاه علوم پزشکی ایران صادر شده است می‌گوید در تاریخ ۱۲ فروردین ۹۹ طی نامه‌ای کلیه مستندات مربوط به داروی Favipiravir به سازمان غذا و دارو جهت صدور مجوز طرح کارآزمایی بالینی ارسال شده است.

وی ضمن تاکید بر هماهنگی با سازمان غذا و دارو عنوان کرده است که این دارو در بیمارستان بقیه‌الله تهران، بیمارستان امام خمینی تهران، بیمارستان فیروزگر تهران، بیمارستان مسیح‌دانشوری تهران، بیمارستان حضرت رسول اکرم تهران، بیمارستان شهید لبافی‌نژاد تهران، بیمارستان خورشید اصفهان، بیمارستان شهیدبهشتی کاشان، بیمارستان کوثر سمنان، بیمارستان ولایت قزوین و بیمارستان امام ساری توزیع خواهد شد. وی با قانونی دانستن تصمیم سازمان غذا و دارو، مباحث مطرح‌شده در فضای مجازی توسط پزشکان را به فشارهای ناشی از مرگ و میر بیماران نسبت داده و می‌گوید شاید پزشکان ما اطلاع نداشته‌اند که وقتی دارویی نه در ایران ثبت شده و نه تاییدیه FDA آمریکا را دارد چاره‌ای جز بررسی کارآزمایی بالینی و پس از آن ثبت و دریافت مجوز تجویز سازمان غذا و داروی کشور ندارد. وی با بیان اینکه نتایج کارآزمایی بالینی این دارو طی دو تا سه هفته آینده استخراج و مبنای تصمیم‌گیری سازمان غذا و دارو خواهد بود گفت در صورت تایید نتایج، با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ممکن است تولید دارو در داخل کشور انجام شود.

این اقدام وزارت بهداشت جهت انجام کارآزمایی بالینی در شرایطی انجام شده است که مطالعات بالینی انجام شده در چین و ژاپن نشان داده داروی Favipiravir که در سال ۲۰۱۴ برای درمان بیماری آنفلوآنزا توسط کمپانی FUJIFILM Toyama Chemical تولید شده است، به وضوح در درمان بیماران مبتلا به کووید ۱۹ موثر بوده است. در ۱۷ مارس ۲۰۲۰، Zhang Xinmin رییس مرکز ملی توسعه بیوتکنولوژی چین اعلام کرد مطالعات بالینی که بر روی ۳۴۰ بیمار در ووهان و شنژن چین انجام شده نشان داده که داروی Favipiravir در برابر کووید ۱۹ در مقایسه با داروی ترکیبی ضد ایدز با نام Kaletra که توسط شرکت AbbVie تولید می‌شود موثرتر است.

وی با تاکید بر درجه ایمنی بالای این دارو اعلام کرده است که مبتلایان به‌طور متوسط پس از چهار روز مصرف Favipiravir تست آزمایشگاهی منفی و بهبود ۹۱ درصدی عملکرد ریوی داشتند در حالی که با داروی ضدایدز یادشده این ارقام به ترتیب ۱۱ روز و ۶۲ درصد بوده است. گزارش مرکز ملی توسعه بیوتکنولوژی چین در شرایط بحرانی شیوع و مرگ‌ومیر ناشی از کووید۱۹ در دنیا قابل تامل و سرمایه‌گذاری است. کما اینکه این گزارش توسط سیستم درمانی دولت ژاپن مورد تایید قرار گرفته است و به دستور شینزو آبه نخست‌وزیر ژاپن فاز سوم کارآزمایی بالینی داروی Favipiravir آغاز و تولید دارو در دستور کار شرکت‌های دارویی این کشور قرار گرفته است.

از سوی دیگر صندوق تامین سرمایه مستقیم روسیه (RDIF) با همکاری گروه دارویی ChemRar تولید ۶۰۰ هزار بسته آنالوگ (داروی مشابه Avigan یا همان Favipiravir) را در دستور کار قرار داده است. همچنین دولت ترامپ نیز روز گذشته، سازمان غذا و داروی آمریکا را برای صدور مجوز استفاده اضطراری از داروی Favipiravir برای درمان بیماران کووید۱۹ و اظهار نظر در این خصوص تحت فشار گذاشته است. گفتنی است پیش از این نیز FDA مجوز استفاده اضطراری از داروی کلروکین (داروی درمان مالاریا) جهت درمان مبتلایان به کووید ۱۹ را صادر کرده است.

همسو شدن دولتمردان در این کشورها در شرایط کنونی و ورود این دارو به پروتکل‌های درمانی براساس مطالعات تجربی انجام شده توسط پزشکان و تاکید بر مهار تکثیر ویروس در این کشورهاست. کمااینکه طبق پروتکل‌های سیستم‌های بهداشت و درمان در دنیا در شرایط بحران کنونی هر دارویی که پیش از این در درمان بیماری‌های دیگر تاییدیه FDA گرفته و مطالعات تجربی پزشکان حاکی از اثربخشی دارو است در اولویت تامین، تجویز و درمان بیماران قرار می‌گیرد. و اما رویکرد کشور ما در این شرایط عدم ارائه داروی Favipiravir و سازماندهی اجرای طرح کارآزمایی بالینی بوده است. در شرایطی که دسترسی حتی یک روز سریع‌تر به دارو در حفظ سلامت هموطنان تاثیر گذار است این سازمان به دنبال تاییدیه سازمان غذا و داروی آمریکا است. لازم به ذکر است که طبق قانون ثبت و بررسی داروها در سال ۵۸ ورود داروی ثبت شده و تولید شده در کشورهایی نظیر آمریکا، انگلیس، آلمان، فرانسه، استرالیا و ژاپن نیازی به انجام کارآزمایی بالینی در ایران ندارد. علاوه بر این متخصصان حوزه بهداشت و درمان در دنیا و همچنین کشور ما می‌داند معرفی داروی جدید و گرفتن تاییدیه FDA آمریکا پروسه‌ای حداقل ۱۲ساله با هزینه‌ای بالغ بر یک بیلیون دلار است و مطالعات باید زیر نظر FDA باشد.

بنابراین در شرایط بحران کنونی داروهایی که پیش از این ثبت، تولید شده و تاییدیه FDA جهت درمان بیماری‌های دیگر را دارند نظیر داروی Favipiravir و داروهای دیگر در اولویت استفاده در سیستم‌های درمانی دنیا قرار گرفته‌اند. در چنین شرایطی که هنوز FDA آمریکا در خصوص گزارشات تایید شده توسط سیستم درمانی چین و ژاپن اظهارنظر نکرده، کشورهای دیگر تهیه و تولید این دارو را در کنار تکمیل مطالعات کارآزمایی بالینی در دستور کار خود قرار داده‌اند. اما مقامات وزارت بهداشت و سازمان غذا و داروی کشورمان با کند کردن توزیع دارو در مراکز درمانی، به بهانه عدم تاییدیه FDA آمریکا جهت درمان کووید ۱۹، در صدد اجرای طرح کارآزمایی بالینی به جهت تایید در سازمان غذا و داروی ایران هستند.

حال این سوال مطرح است که دلیل اجرای این طرح کارآزمایی بالینی در کشورمان که با توجه به قانون ثبت و بررسی داروها در کشور نیازی به بررسی مجدد ندارد چیست. لازم است سازمان غذا و دارو و وزارت بهداشت برای جلوگیری از تشویش اذهان عمومی شفاف‌سازی کنند که نتیجه تاخیر در توزیع داروی Favipiravir به جهت سازماندهی و اجرای طرح کارآزمایی بالینی چه نتایج مثبتی را در بهبود وضعیت و کنترل این بیماری در ایران و یا در دنیا خواهد داشت. در شرایطی که تولیدکننده اولیه این دارو، ژاپن، فاز سوم کارآزمایی بالینی خود مبنی بر اثربخشی Favipiravir بر درمان کرونا را آغاز کرده است آیا اجرای این طرح در ایران ضرورت دارد و آیا قانونی است؟ حتی اگر این دارو پس از دو تا سه هفته مورد تایید سازمان غذا و داروی ایران قرار گیرد شرکت‌های تولیدکننده دارو در ایران توانایی تولید این دارو را دارند؟ حتی اگر توان تولید داشته باشند ماده اولیه را چگونه تامین می‌کنند آن هم در شرایطی که در تامین داروهای اولیه با توجه به تحریم‌ها با مشکل مواجه‌اند؟ وقتی نتایج این کارآزمایی بالینی حتی مورد تایید سازمان‌های مربوطه در آسیا نخواهد بود انجام این طرح و انحصاری کردن توزیع این دارو در برخی بیمارستان‌های کشور توجیه دارد؟ آیا بهتر نیست تامین داروهایی که گزارش شده در روند درمان تاثیرگذار هستند به جهت نجات جان مردم کشورمان در دستور کار وزارتخانه و سازمان غذا و دارو قرار گیرد؟ و مهم‌تر اینکه از چه زمانی اظهار نظر سازمان غذا و داروی آمریکا مبنای تایید یا رد مجوز مصرف دارو در وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو شده است و پشت پرده اجرای این طرح که مطابق با قوانین مصوب در کشور ضرورت ندارد چیست؟ امید می‌رود که هدف از اجرای این طرح چیزی بیشتر از چاپ مقاله در ژورنال‌های علمی آن هم با نام پشت‌میزنشینان کاندیدای نظارت بر روند درمان باشد. مهم‌تر از آن هدف از اجرای این طرح توزیع انحصاری این دارو برای درمان قشر خاصی از جامعه نباشد کمااینکه شنیده‌ها حاکی از آن است که سازمان غذا و داروی ایران در حال حاضر درصدد است ذخیره دارویی موجود در کشور را با بهانه واهی عدم تایید سازمان غذا و داروی آمریکا به طور انحصاری در درمان مدیران و مسوولان مبتلا به کووید ۱۹ قرار دهد.

منبع: جهان‌صنعت‌نیوز

شماره ۴۴۳۳
روزنامه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جهان صنعت
۱۶ فروردین ۱۳۹۹ ۱۰ شعبان ۱۴۴۱ ۴ آوریل ۲۰۲۰
شنبه
عضو انجمن صنفی روزنامه‌های غیر دولتی و تعاونی مطبوعات
آیین نامه اخلاق حرفه‌ای: http://www.jahanesanat.ir

- صاحب امتیاز و مدیر مسوول: محمدرضا سعدی
- تلفن ویژه مدیر مسوول: ۸۸۷۶۶۱۵۱
- تلفن تحریریه: ۸۸۷۳۱۹۸۱، ۸۸۷۳۱۹۵۲ ، ۸۸۷۳۱۹۱۶
- نمابر: ۸۸۷۳۱۴۳۱
- تلفن سازمان آگهی‌ها: ۵- ۴- ۸۸۵۳۴۷۷۳
- نشانی: میدان آرژانتین- بلوار بیهقی- خیابان دهم غربی پلاک ۱۰- واحد ۲
- شماره پیامک: ۳۰۰۰۸۳۸۸
- روابط عمومی: ۸۸۷۳۱۲۳۵
- لیتوگرافی و چاپ: ایرانچاپ

www.jahanesanat.ir jahan1383@yahoo.com

سکانس آخر

مهمان امروز: کیومرث درمبخش — کافه هنر

کیومرث درمبخش از جمله سینماگران مهجور سینمای ایران است که با ساخت آثار مستند و یک فیلم داستانی به نام «بوف کور» نزد مخاطبان سینما شناخته شد. وی که سال‌ها در پاریس به سر می‌برد، غریبانه و در اثر ویروس کرونا صبح سه‌شنبه ۱۲ فروردین ساعت ۵ در فرانسه درگذشت.

کیومرث درمبخش در ۱۳۲۴ خورشیدی به دنیا آمد. وی در ۱۳ سالگی به فراگیری هنر عکاسی پرداخت و در ۱۸ سالگی به شکل حرفه‌ای عکاسی می‌کرد. او در سال‌های پایانی دهه ۴۰ خورشیدی به فرانسه رفت و همان‌جا بود که به سینما علاقه‌مند شد. با دیدن فیلم‌های برادران لومیر و روبر برسون این اشتیاق شکل گرفت.

درمبخش همزمان با عکاسی به تحصیل ادامه داد و در رشته سینما فارغ‌التحصیل شد. بعد به ایران بازگشت و به عکاسی در سینما پرداخت. عکس‌های او از فیلم‌های تنگسیر و گوزنها از آثار او در آن دوران به شمار می‌آیند.وی اولین فیلم مستند خود را با نام جرس در ۱۳۵۱ خورشیدی ساخت و دو سال بعد تنها فیلم داستانی خود را با نام بوف کور ساخت و با این فیلم به شهرت رسید. کیومرث درمبخش را در سینما به عنوان نویسنده، کارگردان، تهیه‌کننده، تدوینگر و عکاس می‌شناسند. او فیلمسازی است که در ژانر مستند فعالیت دارد.

درمبخش در ۱۳۵۴ خورشیدی فیلم سفر بهاری را ساخت. در این فیلم به نیما و اشعارش پرداخته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز دو فیلم دیگر به نام‌های کسوف و شب را جلوی دوربین برد.

فعالیت در سینما با ساخت مستند و فیلم داستانی

شاید نسل امروز کیومرث درمبخش را چندان نشناسد و بیشتر با برادر هنرمندش کامبیز آشنا باشد، اما کیومرث نیز از هنرمندان شناخته‌شده کشور است. وی سال‌ها بود که در پاریس رحل اقامت افکنده بود تا اینکه کرونا جان عزیزش را گرفت و جامعه هنر ایران را داغدار کرد.

درمبخش هرچند در چند حوزه هنر فعال بود، اما بیشتر با یک فیلم شناخته می‌شود؛ بوف کور، زندگی و مرگ صادق هدایت که از قضا او نیز سال‌ها پیش در همین شهر پاریس درگذشت و همان‌جا به خاک سپرده شد.

بوف کور تنها فیلم داستانی بود که کیومرث درمبخش با بازی هنرمند فقید پرویز فنی‌زاده ساخت، اما با همین اثر نامش بر سر زبان‌ها افتاد.

فضای وهم‌آلودی که درمبخش در این فیلم به وجود آورده بود، ترس خاصی را به مخاطب منتقل می‌کرد؛ چیزی که هرگز در فیلم‌های دیگر ایرانی دیده نشد. بازی گیرای فنی‌زاده هم بسیار کمک کرد تا فیلم تاثیرگذاری باشد.

سینمای ایران کمبود و مشکل زیاد دارد. یکی از آنها ساخت فیلم‌های ترسناک و وهم‌آلود است که غیر از بوف کور در فیلم دیگری دیده نشد و احتمالا نخواهد شد. بیشتر فیلم‌های ترسناکی که در سینمای ایران ساخته شده‌اند، نتوانسته‌اند حس ترس را در مخاطبان ایجاد کنند و حتی گاهی صحنه‌های ترسناک به خاطر ضعف ساختاری باعث خنده تماشاگران می‌شد. ای‌کاش فیلمسازان ایرانی که دوست دارند در این ژانر فیلم بسازند، نگاهی به فیلم «بوف کور» بیندازند و از آن بیاموزند.

گزارش

مخالفت مدیران مسوول روزنامه‌ها با توقف چاپ کاغذی

دیوار کوتاه مطبوعات

گروه فرهنگ و هنر- با توجه به شیوع کرونا در کشور و توصیه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر فاصله‌گذاری اجتماعی، موضوع انتشار نشریات کاغذی به منظور بررسی و تصمیم‌گیری در دستور کار کمیته اطلاع‌رسانی و مدیریت جو روانی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا قرار گرفت.

بر اساس مصوبه کمیته اطلاع‌رسانی و نظر به اینکه انتشار مطبوعات و نشریات کاغذی مستلزم فعالیت مجموعه‌ای از افراد از خبرنگاران تا فعالان صنعت چاپ و توزیع خواهد بود و این روند ممکن است به صورت بالقوه به شیوع بیشتر بیماری منجر شود بنابراین در راستای عمل به الزامات طرح ملی فاصله‌گذاری اجتماعی مصوب ستاد ملی مقابله با کرونا، نسخه کاغذی نشریات تا پایان این طرح چاپ نخواهد شد. بر این اساس مقرر است رسانه‌های مکتوب برای تقویت جریان اطلاع‌رسانی و کارکرد آموزشی مقابله با کرونا همانند هفته‌های اخیر، تمام ظرفیت خود را در فضای برخط و شبکه‌های اجتماعی به کار گیرند.

این در حالی است که تصمیم ستاد ملی مدیریت کرونا، موج مخالفت‌هایی را در بین اصحاب رسانه مخصوصا مدیران مسوول روزنامه‌ها در پی داشته است. عده‌ای معتقدند این تصمیم به هیچ‌وجه کارشناسی نیست و هزینه و فایده چنین تصمیمی برای جامعه به صرفه نیست. در شرایطی که رسانه‌ها می‌توانند نقش مهمی در اطلاع‌رسانی برای پیشگیری از بحران کرونا داشته باشند، تعطیلی مهم‌ترین و اصیل‌ترین مرجع در دنیای رسانه یعنی روزنامه‌ها، می‌تواند ضرر جبران‌ناپذیری برای جامعه باشد.

حسین عبداللهی، مدیر مسوول روزنامه آرمان ملی در این باره به «جهان‌صنعت» گفت: تصمیم‌گیران مدعی هستند برای جلوگیری از شیوع بیماری چنین مصوبه‌ای به تصویب رسیده اما وقتی نگاه می‌کنیم اماکن دیگری مثل بازارهای میوه و تره‌بار و نانوایی‌ها بدون هیچ نظارتی رها شده‌اند. این در صورتی است که اتفاقا رسانه‌ها باید فعال باشند تا بتوانند چنین نقصان‌ها و کم‌کاری‌هایی را انعکاس دهند تا از گسترش بحران جلوگیری شود. روزنامه‌ها در حال حاضر از طریق دورکاری کارهای روزانه خود را انجام می‌دهند. چاپخانه‌ها نیز کارکنان زیادی ندارند که خطر تجمع در آنها بخواهد بحران‌ساز باشد. در نهایت دکه روزنامه‌فروشی یک متصدی دارد که روزنامه‌ها را از یک نفر تحویل می‌گیرد. دکه‌ها هم طوری نیستند که اطراف‌شان بخواهد تجمعی صورت بگیرد. این دلایل برای توقف چاپ روزنامه‌ها قانع‌کننده نیست و از آن بدتر اینکه تلقی دوستان این است که به روزنامه‌ها نیازی ندارند و بود و نبودشان فرقی ندارد. به نظر من این تصمیم را کسانی گرفته‌اند که با روزنامه و قرار گرفتن‌شان روی دکه‌ها مشکل دارند و می‌خواهند از این فرصت سوءاستفاده کنند.

وی ادامه داد: مگر می‌شود بدون حضور رسانه‌ها مساله‌ای در جامعه به طور یکطرفه مطرح شود و جامعه هم آن را بپذیرد؟ اگر عده‌ای با رسانه‌ها مشکل دارند این راهش نیست که با این بهانه‌ها آنها را تعطیل کنند. این فقط بخشی از دلایلی است که خطا بودن این تصمیم را اثبات می‌کند. بیکاری روزنامه‌نگاران و خبرنگاران و ضربه‌ای که به معیشت آنها و صنوف متصل به این صنعت وارد می‌شود بخش دیگری از این پازل است. آیا دولت حاضر است این ضرر را جبران کند؟ این نمی‌شود که دولت به جای یک صنف تصمیم بگیرد آن را محدود کند ولی خسارتی که در اثر این محدودیت به آن صنف وارد می‌شود را پوشش ندهد.

منصور مظفری، مدیرمسوول روزنامه آفتاب یزد نیز در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» اظهار داشت: من با انتشار الکترونیک روزنامه‌ها و قوت گرفتن حضور روزنامه‌ها در فضای اینترنت مخالفتی ندارم اما با توقف چاپ کاغذی آنها مخالفم زیرا ذات رسانه مکتوب، چاپ کاغذی آن است و اگر بخواهیم یک روزنامه را فقط در فضای مجازی منتشر کنیم، هویت آن را زیر سوال برده‌ایم. بسیاری از خوانندگان ما تمایل دارند روزنامه کاغذی را در دست بگیرند و مطالعه کنند. ما نمی‌توانیم منکر خطر شیوع کرونا از طریق انتشار و پخش روزنامه شویم اما دولت‌ها باید تدابیری بیندیشند و همان‌طور که کالاهای اساسی مثل غذا و دارو را با رعایت نکات بهداشتی به دست مردم می‌رسانند، برای رسیدن روزنامه‌ها به دست مردم نیز فکری کنند زیرا روزنامه مورد اعتمادترین مرجع خبری برای مردم هستند. اینکه دولت تدبیری برای این موضوع ندارد و از رساندن روزنامه‌ها به دست مردم عاجز است بحث دیگری است و تاوان آن را روزنامه‌ها نباید بدهند. با این حال روزنامه‌ها پا پس نخواهند کشید و با حداکثر توان به راه خود ادامه خواهند داد ولی این روش نمی‌تواند خیلی ادامه‌دار باشد.

مهدی رحمانیان، مدیر مسوول روزنامه شرق نیز معتقد است: اساسا دولت نباید به سمتی برود که روزنامه‌ها تعطیل شوند. اتفاقا دولت باید به سمتی برود که راه‌هایی برای رساندن سالم روزنامه‌ها به دست مردم پیدا کند. حال از طریق سوپرمارکت‌ها و جاهایی که کالاهای اساسی به مردم توزیع می‌شود، روزنامه هم در کنار آن توزیع شود.

وی تاکید کرد: خبررسانی از مقوله‌هایی است که تعطیل‌بردار نیست به ویژه در این فضا که در آن قرار داریم.

وی گفت: کرونا دو مولفه مثبت و منفی دارد؛ مولفه منفی، آن است که همه نسبت به آن واقف هستند. مولفه مثبت آن مربوط به رسانه‌هاست که می‌توانند در این زمینه اطلاع‌رسانی کنند چراکه رسانه‌ها می‌توانند در این زمینه کمک‌دهنده و اثربخش باشند و به هر حال به هر مقوله‌ای در دنیا نگاه کنید، رسانه پیوست جدی برای امر مهم و غیرمهم است. بنابراین بحران کرونا هم نیاز به پیوست رسانه دارد. رسانه‌ها را باید جدی گرفت و کمک‌شان کرد که به‌روز شوند. اینها کمک‌هایی است که دولت باید داشته باشد. به ویژه ستاد مدیریت بحران کرونا که در این خصوص باید توجه ویژه‌ای داشته باشد. اگر هم قرار است این اتفاق بیفتد و مانع انتشار چاپ روزنامه شوند، حداقل وزارت ارشاد در آنجا به عنوان سوی مخالف باشد و تثبیت‌کننده این امر نباشد.

مدیرمسوول روزنامه شرق درباره تبعات تعطیلی چاپخانه‌ها و لغو انتشار کاغذی روزنامه‌ها یادآور شد: با این اتفاق عده زیادی از همکاران ما بیکار می‌شوند و ما مجبوریم با آنها خداحافظی کنیم؛ چیزی که به شدت ما را آزار می‌دهد. یک نفر هم در این شرایط خاص نباید از کار بیکار شود چراکه مساله فراتر از اشتغال است. الان بحث ارتزاق است و مساله این نیست که یک نفر شغل داشته باشد. مساله این است که یک نفر نان داشته باشد که بخورد، به همین دلیل نباید این باب بسته شود.

وی افزود: در کنار پرینت و چاپ کاغذی، رفتن به سمت انتشار دیجیتال خوب است، اما انتشار مکتوب حذف شود، موضوع چیز دیگری می‌شود.

رحمانیان با اشاره به تصمیم ستاد مدیریت بحران کرونا در این زمینه گفت: ستاد مدیریت بحران کرونا مصوبه‌ای را گذرانده است که در آن برخی صنوف از جمله چاپخانه‌ها را تعطیل اعلام کرده است. ابتدا در این مصوبه به روزنامه‌ها اشاره‌ای نکرده بود در حالی که این لیست یک لیست ناقص است و به نظرم تصمیم قدری عجولانه است.

وی با اشاره به انتشار روزنامه‌ها در سایر کشورها که در بدترین وضعیت بحران کرونا قرار دارند، متذکر شد: در حال حاضر در کشوری مثل ایتالیا که به نظر می‌رسد بدترین وضعیت را دارد همچنان روزنامه‌هایشان چاپ می‌شود. در اسپانیا، انگلیس، آلمان و دیگر نقاط دنیا هم همین‌طور. با توجه به اینکه وضعیت بدتری نسبت به کشور ما دارند بلافاصله به سمت تعطیلی روزنامه‌هایشان نرفتند. به هر حال روزنامه یعنی رسانه مکتوب. شما وقتی بگویید چاپخانه‌ها تعطیل، یعنی روزنامه‌ها که یک شیوه و مدل اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی هستند، تعطیل شوند. با این اتفاق یک بخش از اطلاع‌رسانی خبر را می‌بندیم که اشتباه است.

موزه

درخواست ایکوم جهانی برای حمایت مالی از موزه‌ها بعد از دوران کرونا

ایکوم (جهانی)، نماینده موزه‌ها در سطح بین‌المللی، از سیاستگذاران و تصمیم‌گیرندگان کشورها درخواست کرد تا با اختصاص بودجه‌ای حمایتی برای نجات موزه‌ها، کمک کنند آنها ماموریت‌شان را در رساندن خدمات مهم و حیاتی برای نسل‌های آینده ادامه دهند.

شورای بین‌المللی موزه‌ها (ایکوم) با صدور بیانیه‌ای نسبت به ضرورت تخصیص بودجه امدادی به موزه‌ها در زمان شیوع کرونا تاکید کرد.

در این بیانیه‌ای که پنجشنبه چهاردهم فروردین توسط شورای بین‌المللی موزه‌ها (ایکوم جهانی) منتشر شده و گلناز گلصباحی، عضو هیات اجرایی شورای بین‌المللی موزه‌ها آن را به زبان فارسی منتشر کرده، آمده است: «شورای بین‌المللی موزه‌ها ICOM غم و اندوه عمیق و همبستگی خود را با مردم آسیب‌دیده سراسر جهان از بیماری COVID-۱۹ ابراز می‌کند.

ما نیز در غم زندگی‌های از دست رفته سوگواریم و همدردی خود را عمیقا به کسانی که عزیزان خود را از دست داده‌اند، بیان می‌کنیم. همچنین ما از متخصصان بهداشت و درمان که با آگاهی از به خطر افتادن زندگی خود در خط‌مقدم نبرد با این معضل به شکلی بی‌نظیر تلاش می‌کنند و از جامعه علمی بین‌المللی که خستگی‌ناپذیر در تلاش برای یافتن درمان هستند، سپاسگزاریم.

دولت‌ها در سراسر جهان با تعطیل کردن مدارس و اماکن عمومی و وضع قوانین سختگیرانه، اقداماتی ضروری برای جلوگیری از انتشار ویروس انجام داده‌اند. دو میلیارد نفر در خانه‌های خود محدود شده‌اند و تعداد آنها در حال افزایش است. آنها نه فقط سلامتی خود بلکه معیشت‌شان را نیز در خطر می‌بینند.

با بسته شدن کارخانه‌ها، فروشگاه‌ها و ممنوعیت سفر، اقتصاد جهانی در حاشیه رکودی عمیق قرار می‌گیرد. بخش فرهنگی که به شدت تحت تاثیر تعطیلی موزه‌ها، کتابخانه‌ها، سینماها و تئاترها و (غیره) قرار دارد، با ضرری بزرگ روبه‌رو خواهد شد که قادر است چشم‌انداز فرهنگی کل جوامع و کشورها را متاثر کند.

ما با درک این موضوع که اولویت، تضمین سلامت و امنیت اقتصادی جوامع آسیب‌دیده است، نگرانی خود را در خصوص آینده موزه‌ها و میراث فرهنگی ارزشمند آنها ابراز می‌کنیم.

موزه‌ها بخش اساسی هویت اقوام و ملل و عنصر اساسی جوامعی هستند که به آنها خدمت می‌کنند. آنها مخازن دانشی هستند که از قرن‌های متمادی تغذیه شده‌اند و نقش آنها در آینده بشریت حائزاهمیت است به ویژه در مواردی که نبود اطمینان بسیاری در بسیاری از موارد زندگی امروزه ما وجود دارد.

موزه‌هایی که امروز به طور موقت بسته شده‌اند، بعضا پیش از این نیز به شدت با کمبود بودجه مواجه بوده‌اند. بنابراین در روزهای آتی نیز تعطیلی در انتظار آنهاست.

در ایتالیا، بخش فرهنگی پیش‌بینی کرده که در سه ماه آینده سه میلیارد یورو از دست خواهد داد. در اسپانیا به این بخش، ۹۸۰ میلیون یورو فقط در ماه آوریل ضرر خواهد رسید. انجمن موزه‌های آمریکا AAM تخمین می‌زند که یک‌سوم موزه‌ها در ایالات متحده آمریکا، مجددا بازگشایی نخواهند شد.

هزاران نفر از متخصصان موزه، خصوصا متخصصان مستقل و غیرقراردادی در آستانه از دست دادن معاش خود هستند یا این اتفاق افتاده است.

ایکوم، نماینده موزه‌ها در سطح بین‌المللی از سیاستگذاران و تصمیم‌گیرندگان درخواست می‌کند که اختصاص بودجه حمایتی را به جهت نجات موزه آغاز کنند تا موزه‌ها بتوانند از این دوره جان سالم به دربرند و ماموریت‌شان که رساندن خدمات مهم و حیاتی برای نسل‌های آتی است را ادامه دهند.

تقویم تاریخ

روزی که دکتر مصدق از توطئه قتل خود پرده برداشت

۱۶ فروردین ۱۳۳۲ دکتر محمد مصدق نخست‌وزیر وقت از رادیو اعلام کرد که توطئه قتل او طرح شده بود و قرار بود نهم اسفند (۳۷ روز پیش از آن) هنگام ملاقات با شاه در کاخ مرمر، بر سر او بریزند و او را بکشند. وی ضمن افشای این توطئه و ذکر دلیل نافرجام ماندن آن، یک بار دیگر تاکید کرد که در یک کشور مشروطه دارای حکومت پارلمانی، شاه حق حکومت کردن و مداخله در جزئیات امور دولت را که برگزیده و پاسخگوی پارلمان است ندارد.

مصدق نهم اسفند ۱۳۳۱ به کاخ مرمر رفته بود تا با شاه که قصد سفر به خارج را کرده بود خداحافظی کند. طبق برخی نوشته‌ها، مصدق و همکارانش قبلا از این تصمیم شاه (سفر خارج) حمایت کرده بودند ولی آیت‌الله بهبهانی سعی در انصراف شاه از تَرک کشور کرده بود و در این زمینه با وی ملاقات کرده و مستقیما به گفت‌وگو نشسته بود. آیت‌الله کاشانی نیز از مردم خواسته بود که مانع از مسافرت شاه شوند.

در آن روز گروهی از بازاریان و پاره‌ای از مخالفان مصدق دست به تظاهرات زده و حتی مقابل کاخ مرمر اجتماع کرده بودند. همزمان با گرد آمدن جماعتی در برابر کاخ مرمر، چند افسر بازنشسته به خانه مصدق که تا کاخ مرمر فاصله‌ای زیاد نداشت وارد شده و قصد جان او را داشتند.

مصدق جریان را شخصا به مجلس اطلاع داد و گفت که سرتیپ ریاحی را رییس ستاد ارتش و سرتیپ مدبّر را فرماندار نظامی تهران کرده و سرتیپ محمود امینی معاون او در وزارت دفاع ملی خواهد بود.

در همین روز سرتیپ مدبّر شماری از افسران بازنشسته را بازداشت موقت کرد. این افسران را مصدق قبلا بازنشسته کرده بود و نسبت به او کینه در دل داشتند. در این میان، هشت تن از رجال کشور تصمیم به تشکیل یک هیات برای ایجاد سازش میان مصدق، کاشانی و شاه گرفته بودند.

دکتر مصدق در نطق رادیویی ۱۶ فروردین ضمن افشای جزئیات توطئه قتل خود گفت که از اظهارات اخیر دالِس (وزیر امور خارجه دولت ژنرال آیزنهاور که از ژانویه ۱۹۵۳ زمام امور آمریکا را به دست گرفته بود) در مصاحبه مطبوعاتی‌اش چنین برمی‌آید که ظاهرا دولت تازه آمریکا تسلیم نظر انگلستان شده و در قبال مساله نفت ایران از خواست و سیاست انگلستان پیروی خواهد کرد و در این شرایط، ما باید بیشتر از گذشته مراقب خودمان باشیم و به دام نیفتیم. به علاوه، ما نباید انتظار کمک از خارج داشته باشیم بلکه باید روی توانایی، ظرفیت و امکانات خودمان حساب کنیم.

درگذشت

ثریا قزل‌ایاغ درگذشت

ثریا قزل‌ایاغ (نویسنده ادبیات کودک و نوجوان) در ۷۷ سالگی از دنیا رفت.

ثریا قزل‌ایاغ (صبح ۱۴فروردین) درگذشت. او از بهمن‌ماه در بیمارستان بستری بود.

ثریا قزل‌ایاغ متولد دی‌ماه ۱۳۲۲، نویسنده ادبیات کودک و نوجوان که عضویت شورای کتاب کودک و هیات علمی دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران بود، مدتی هم عضویت هیات داوران جایزه هانس کریستین اندرسن را برعهده داشت.

«نقش کتاب‌های کودکان در همسازی کودکان معلول با جریان زندگی روزمره»، «فریاد مرا بشنو» نوشته میلدرد تیلور «راهنمای بازی‌های ایران»، «قصه‌گویی و نمایش خلاق» از دیویی چمبرز، «ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن؛ مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و نوجوانان»، «نوشتن برای کودکان»، از مارگرت کلارک، «پرنیان و آب؛ با لالایی تا سرزمین خواب»، «لالایی‌ها و ترانه‌های نوازشی، از تولد تا سه سالگی» و «خواندن با کودک، از تولد تا سه سالگی» از جمله کتاب‌های او هستند.